

คำพ่อ คำแม่

ชมรมพุทธศาสตร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

คำพ่อ คำแม่

พระธรรมกิตติวงศ์
(ทองดี สุรเตโช, ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต)

ชื่อหนังสือ
จำนวนพิมพ์
ปีที่จัดพิมพ์

คำพ่อ คำแม่
พิมพ์ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม
สองพันห้าร้อยสี่สิบเจ็ด

ออกแบบและ
ดำเนินการจัดพิมพ์
ดำเนินการผลิต

ชมรมพุทธศาสน์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง พ.ศ.๒๕๔๗
บริษัท พิมพ์สวย จำกัด
๕/๕ ถ.เทศบาลรังสฤษฎ์เหนือ
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๙๕๓-๙๖๐๐, ๐-๑๕๕๘-๑๖๑๒

ที่ กฟผ. 0000/40040

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

จ.นนทบุรี 11300

เรื่อง ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ
นมัสการ พระธรรมกิตติวงศ์

โดยที่คำแนะนำสั่งสอนของพ่อแม่เป็นสมบัติที่ล้ำค่ากว่าสมบัติใดๆ หนังสือ “คำพ่อ คำแม่” ซึ่งบันทึกถ้อยคำของพ่อแม่ที่สั่งสอนลูกกันมาแต่โบราณ เป็นการรักษามรดกคือคำสั่งสอนของพ่อแม่ไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้ ผู้เป็นพ่อเป็นแม่สมัยใหม่ได้รู้แนววิธีสั่งสอนลูกของตนให้เป็นคนดี และเพื่อให้ผู้เป็นลูกได้ทบทวนคำสั่งสอนของพ่อแม่ของตน ซึ่งชมรมพุทธศาสน์การ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเห็นว่า หนังสือ “คำพ่อ คำแม่” ทรงคุณค่า นำที่สมาชิกชมรมฯ ผู้ปฏิบัติงาน กฟผ. ตลอดจนพุทธศาสนิกชนควรน้อมนำไปศึกษาและปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ได้

ชมรมพุทธศาสน์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึงใคร่จัดพิมพ์หนังสือ “คำพ่อ คำแม่” เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้ปฏิบัติงาน และพุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสต่อไป

ขอได้โปรดกรุณาพิจารณาด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง.

(นายณรงค์ศักดิ์ วิเศษฐ์พันธ์)

รองผู้อำนวยการอาวุโสกลุ่มพัฒนา

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ในฐานะประธานชมรมพุทธศาสน์ กฟผ.

เลขานุการชมรมพุทธศาสน์ กฟผ.

โทร. 0 2436 4301

อนุโมทนาภา

ถือกันมาแต่เก๋าก่อนว่าคำแนะนำสั่งสอนของพ่อแม่เป็นสมบัติที่ล้ำค่ากว่าสมบัติใดๆ ผู้ที่เป็นพ่อเป็นแม่ทุกคนถือเป็นหน้าที่ที่ตนจะต้องอบรม แนะนำสั่งสอนลูกของตนให้เป็นคนดี คอยแต่งเติมให้ลูกของตนงดงามทั้งกริยา มารยาท คำพูด และจิตใจ ตลอดทั้งให้กำลังใจเมื่อลูกเริ่มปลอบใจเมื่อลูกพลาด ตำนินิตติงเมื่อลูกทำผิด ตัวลูกเองก็ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องเป็นคนกตัญญู รู้คุณพ่อแม่ ยินดีน้อมรับปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน เมื่อเป็นดังนี้ ครอบครัวจึงอบอุ่น ได้รับความสุขทั้งสองฝ่าย คือพ่อแม่เองก็สบายใจหายห่วงเมื่อเห็นลูกก็ได้ขุมทรัพย์คือความเป็นคนดีงามทั้งกาย วาจาใจ จากพ่อแม่ ทำให้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ดีที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาดีแล้ว และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน

อันคำสั่งสอนของพ่อแม่มีมาก จนไม่อาจบันทึกให้หมดสิ้นได้ แต่ก็ น่าที่จะมีการบันทึกไว้บ้างเท่าที่จะบันทึกได้ จึงเกิดแรงบันดาลใจให้เขียนเรื่องนี้ขึ้นมา คล้ายกับเป็นบันทึกถ้อยคำของพ่อแม่ที่สั่งสอนลูกกันมาแต่โบราณ ถ้อยคำแต่ละตอนแต่ละเรื่อง que เขียนไว้นี้ได้รวบรวมจากที่ได้ยินได้ฟังมาบ้าง ปรากฏอยู่ตามหนังสือต่างๆ บ้าง แล้วนำมาปะติดปะต่อเรียงร้อยให้สละสลวย ตามสำนวนหนังสือเพื่อให้อ่านง่าย เข้าใจไม่ยาก ทั้งนี้ก็เพื่อรักษามรดกคือสั่งสอนของพ่อแม่ไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เป็นพ่อเป็นแม่สมัยใหม่ได้รู้แนววิธีสั่งสอนลูกของตนให้เป็นคนดี และเพื่อให้ผู้เป็นลูก ได้ทบทวนคำสั่งสอนของพ่อแม่ของตน โดยตั้งชื่อเรื่องว่า “คำพ่อ คำแม่” ซึ่งก็มีความหมายว่าคำแนะนำสั่งสอนของพ่อแม่นั่นเอง และมีใช้ว่าคำสั่งสอนของพ่อแม่จะมีเพียงเท่าที่มีอยู่ในหนังสือเท่านั้น คำสั่งสอนที่ดีๆ ยังมีอีกมาก ทั้งที่นึกไม่ได้และมิได้นำมาบันทึกไว้ ขอให้ผู้รู้ทั้งหลายแสวงหาและบันทึกเพิ่มเติมเอง เทอญ

(พระธรรมกิตติวงศ์)

เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม กทม.

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๗

คำปรารภ

ชมรมพุทธศาสน์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ขอกราบขอบพระคุณ
ในความอนุเคราะห์ของท่านพระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต)
ที่เมตตาอนุญาตให้ชมรมฯ จัดพิมพ์หนังสือ “คำพ่อ คำแม่” เพื่อเผยแพร่แก่สมาชิก
และประชาชนทั่วไป

หนังสือ “คำพ่อ คำแม่” ที่นำมาจัดพิมพ์นี้ ชมรมฯ เห็นว่าควรนำมา
เป็นธรรมบรรณาการเพื่อเผยแพร่แก่สมาชิกชมรมฯ และผู้สนใจโดยทั่วไป เพื่อเป็น
แบบอย่างชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรมแก่ผู้ที่น่าไปปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี

(นายณรงค์ศักดิ์ วิเศษฐ์พันธ์)

ประธานชมรมพุทธศาสน์

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

สารบัญ

คำพ่อ คำแม่	๑
ความในใจ	๒
ครอบครัวอบอุ่น	๓
รักพี่รักน้อง	๔
ความทุกข์ของพ่อแม่	๕
ความปวดร้าวใจ	๖
ยอดปรารถนาของพ่อแม่	๗
หวังใจจะได้เห็น	๘
วิชาเป็นทรัพย์	๙
ค่าของเงินทอง	๑๐
บัวในตม	๑๑
ซื้อกินไม่หมด	๑๒
คุณของความลำบาก	๑๓
น้ำใจมีค่ากว่าน้ำเงิน	๑๔
รักษาคำพูด	๑๕
รักเดียวใจเดียว	๑๖
ยอมโง่บ้างก็ดี	๑๗
ให้อภัย	๑๘
เก็บหอมรอมริบ	๑๙
รวยแล้วอย่าลืมตัว	๒๐
เพื่อนแท้ตลอดชีวิต	๒๑
อบายมุข	๒๒
ความทะเยอทะยาน	๒๓

- ๒๔ . สมบัติผู้ดี
๒๕ . ความเกรงใจ
๒๖ . มารยาทสังคม
๒๗ . คนหลงลืม
๒๘ . ยาบ่ารุงหัวใจ
๒๙ . ระวังคำหวาน
๓๐ . ดิชมนเป็นลมปาก
๓๑ . มองในแง่ดีแง่ร้าย
๓๒ . ยารักษาใจ
๓๓ . การครองใจคน
๓๔ . คนยาขม
๓๕ . ความรับผิดชอบ
๓๖ . โอกาสทอง
๓๗ . ฟังหูไว้หู
๓๘ . การใช้คน
๓๙ . ระเบียบวินัย
๔๐ . ความดีอีวัน
๔๑ . ใจแคบ-ใจกว้าง
๔๒ . อย่าเอาอย่างเขา
๔๓ . หนักเอาเบาสู
๔๔ . คู่ต่อสู้ที่แท้จริง
๔๕ . ระบายเสียบ้างจะได้สบาย
๔๖ . ไพริชยา
๔๗ . มองการณ์ไกล
๔๘ . การเตรียมพร้อม

ความมีน้ำใจ	๔๙
ทำสิ่งที่ไม่เสีย	๕๐
ภูมิต้านทานทุกข์	๕๑
ทำดีได้แต่อย่าให้เด่น	๕๒
รู้หน้าไม่รู้ใจ	๕๓
ใจเขาใจเรา	๕๔
คิดก่อนพูด	๕๕
คนใจบอด	๕๖
หกล้มต้องหกลูก	๕๗
รักยาวให้สั้น รักสั้นให้ต่อ	๕๘
เลี้ยงลูกให้โต	๕๙
เลี้ยงลูกให้ดี	๖๐
หัดให้มากกว่าหัดขอ	๖๑
อย่าพึ่งสิ้นหวัง	๖๒
จงใช้เงิน อย่าให้เงินใช้	๖๓
การแก้แค้น	๖๔
ความถูกต้อง	๖๕
อย่าเลี้ยงน้ำใจ	๖๖
อย่าหูเบา	๖๗
คนหลักลอย	๖๘
ทาสอารมณ์	๖๙
ทำใจได้ก็ไม่เดือดร้อน	๗๐
การเลือกคบคน	๗๑
ความผิดหวัง	๗๒
ยาเสน่ห์มหานิยม	๗๓

- ๗๔ : ความสุจริต
- ๗๕ : ภัย ๓ อย่าง
- ๗๖ : พิษภัยจากบุหรี
- ๗๗ : พวกช่างช่างยุ
- ๗๘ : ดี-ชั่ว
- ๗๙ : ช่วยเหลือตัวเอง
- ๘๐ : การบริหารเวลา
- ๘๑ : คาถาประทับใจ
- ๘๒ : ความถือตัว
- ๘๓ : คนที่รักเราจริง
- ๘๔ : เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
- ๘๕ : ช้าเสียการ นานเสียกิจ
- ๘๖ : ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ
- ๘๗ : ใจงาม
- ๘๘ : ความจงรักภักดี
- ๘๙ : เวรกรรมมีจริง
- ๙๐ : ความไฝฝืน
- ๙๑ : สุขภาพร่างกาย
- ๙๒ : สุขภาพจิตใจ
- ๙๓ : สิ่งแวดล้อม
- ๙๔ : อ่านตัวให้ออก
- ๙๕ : บอกตัวให้ได้
- ๙๖ : ใช้ตัวให้เป็น
- ๙๗ : กตัญญูคือยาชูกำลัง
- ๙๘ : บันน้ำเป็นตัว

เลือกแต่ที่ดี	๙๙
เพื่อนแท้	๑๐๐
บ่อกัดกำลังใจ	๑๐๑
ตามใจตัวเอง	๑๐๒
ความยึดติด	๑๐๓
ความเย่อหยิ่งถือตัว	๑๐๔
เอาชนะกันด้วยเหตุผล	๑๐๕
สติน้ำ ปัญญาตาม	๑๐๖
โรคหุบเขา	๑๐๗
การจัดอันดับความสำคัญ	๑๐๘
การให้กำลังใจกัน	๑๐๙
กตัญญูต่อตัวเอง	๑๑๐
ชีวิตมีค่า	๑๑๑
การเอาเปรียบคนอื่น	๑๑๒
การผูกใจคน	๑๑๓
ความล้มเหลวที่แท้จริง	๑๑๔
แพ้ยัยตัวเอง	๑๑๕
การตอบแทนบุญคุณ	๑๑๖
สุขแท้หรือสุขเทียม	๑๑๗
ประสาคนแก่	๑๑๘
ฝากไว้ให้ลูก	๑๑๙

คำพ่อ คำแม่

พระธรรมกิตติวงศ์
(ทองดี สุรเตโช ป.ธ.๙ ราชบัณฑิต)

ความนำ

ลูกรัก...

บัดนี้จัก	ล้นนำ	เป็นคำสอน
จากหัวใจ	พ่อแม่	รักแน่นอน
ทุกบทตอน	วอนเน้น	เป็นสำคัญ
มุ่งต่างทอด	ความคิด	ชี้ผิดถูก
มุ่งให้ลูก	รู้ใจ	ความไม่ผิด
เป็นแนวคิด	ศึกษา	ค่าอันนิตย์
ชำระมัน	ความดี	วิถีไทย
ขอให้ลูก	ตั้งใจ	พินิจอ่าน
จะพบพาน	ความจริง	อันยิ่งใหญ่
ทุกอง่างเป็น	สังขรณ์	ค่าอำไพ
ดีทำได้	ชั่วเว้น	จะเป็นคุณๆ

ความในใจ

ลูกรัก...

ลูกก็โตพอที่จะรู้เรื่องราวของชีวิตบ้างแล้ว ลูกคงจะรู้แล้วว่าพ่อแม่
นั้นรักลูกมากแค่ไหน ลูกเปรียบเหมือนดวงตาดวงใจของพ่อแม่ทุกคน ที่พ่อแม่
เหนื่อยงาจากลำบากทำงานทำการงานไม่ต่องมีเวลาให้แก่ลูกทุกวันนี้ ลูกก็คง
พอทราบแล้วว่าก็เพื่อตัวลูกเองทั้งนั้น ลำพังสองปากสองท้องของพ่อแม่
ทำงานแค่ครึ่งวันก็พออยู่ได้แล้ว ที่พ่อแม่ทุกคนเป็นอย่างนั้นก็เพราะความรักลูก
นั่นเอง ที่บอกนี้มิใช่เพื่อเรียงร้อยบุญคุณหรือเพื่อเรียงร้อยอะไรจากลูกหรอก
เพราะในวันหน้าลูกก็จะรู้ได้เอง

อันที่จริงพ่อแม่ทุกคนแหละลูกที่ต้องการอะไรหลายๆ อย่างจากลูก
แต่ก็พูดไม่ได้ มันเหมือนน้ำท่วมปาก เป็นตันว่าพ่อแม่ถึงแม้จะร่ำรวยมีสิ่งของ
มากมายเหลือใช้ แต่ก็ยังอยากได้ของขวัญของฝากจากลูกอยู่ดี แม้ของนั้น
จะไม่มีราคาต่างวदनกันหรือสิ่งของที่มีอยู่ไม่ได้ แต่เมื่อเป็นของฝากจากลูก พ่อ
แม่ก็ปลื้มในอกเหลือล้นแล้ว เมื่อลูกมีขนมมีอาหารมาฝากถึงแม้จะอ่อมแล้ว ก็
สามารถกินของที่ลูกนำมาได้อีกด้วยความเต็มใจ เสื้อผ้าที่ลูกนำมาให้ แม้จะไม่
สวยงามอะไรนัก แต่พ่อแม่ก็จะใส่อดลูก เอาใจลูก หรือเมื่อลูกมาเจ้งมเจ้งน
แม้จะไม่มีอะไรติดมือมาเป็นของฝากเลย มีแต่หน้ามาให้เห็น มีแต่มือทั้งสอง
มาไหวหรือกราบที่ตัก เท่านั้นพ่อแม่ก็พอใจแล้ว มันทำให้อ่อมอ้อมใจไม่น้อย
ในใจของพ่อแม่ทุกคนเป็นอย่างนี้แหละลูก ต่อไปวันหน้าถ้าลูกมีลูกของตัวเอง
นั้นแหละจะเข้าใจความรู้สึกอย่างนี้ได้ดี

ครอบครัวอบอุ่น

ลูกรัก...

คำว่า ครอบครัว เป็นคำที่มีความหมายมาก
ดีอนหมายถึงความรัก ความอบอุ่น ความเป็นอันเดียวกัน
สัมพันธ์กันเป็นเด็ก ๆ เราอยู่รวมกันเป็นครอบครัว มี
เสียงหัวเราะ สนุกสนาน มีเสียงร้องเล่นวิ่งไล่กัน ได้
ทานอาหารร่วมกัน ได้ทำอะไรด้วยกัน ดูมันมีชีวิตชีวา
แม้พ่อกับแม่จะทำงานเหน็ดเหนื่อยกันมา พ่อเห็นหน้า
ลูก ๆ มาคอยต้อนรับที่หน้าประตูถามว่าเหนื่อยไหม
แล้วช่วยถือกระเป๋า ถือของให้ เก้าอี้ก็วางเหนื่อยแล้ว
เห็นลูกก็ได้นอนหลับ พ่อกับแม่ก็สบายใจ นี่แหละ
ลูกเอ๋ยที่เท่าที่ครอบครัวที่อบอุ่น ตอนนั้นลูกก็โตกัน
แล้ว นากสามารถแยกเป่าได้ พ่อกับแม่ก็ออกจากทะเล
เป่าให้ครอบครัวเราเป็นครอบครัวที่อบอุ่น พร้อมหน้า
พร้อมตากันเหมือนตอนเป็นเด็ก แม้จะนาน ๆ ครั้งก็
ยังดี เห็นหน้าเห็นตากัน ทานข้าวด้วยกัน ตามได้สุข
ของกันและกัน ได้พักผ่อนตัวน้อย ๆ เก้าอี้ก็ขุดอายุ
ให้พ่อกับแม่ได้อีกกลางปีแล้วลูกเอ๋ย

รักที่รักน้อง

ลูกรัก...

พี่กับน้องกันรักกันไว้เถิด สายเลือดเดียวกัน
ขงใจๆ ก็ตัดกันไม่ได้จากกันไม่ขาดดอกลูก องๆ ได้
ริงเก้งจรงงอนหรือรึขงาตาร้อนกันเลข ช่วงกันดูแล
กันจะดีกว่า พี่กับน้องกันมากทะเลาะกันนั้นเป็นเรื่อง
น่าละอายและน่าอดสู่มากที่สุด ซึ่งคนดีๆ เขาไม่ทำกัน
นะลูก ดัดดึงนิ้วอกพี่น้องแม่บ้าง ดีจะทะเลาะกัน
ดัดดึงตอนเป็นเด็กๆ กันซิลูก ทะเลาะกันแล้วก็ดีกัน
หันหน้าเล่นหัวกันเหมือนเดิม ลืมเรื่องที่ผ่านมาเสีย
รักกันไว้ สามัคคีกันไว้ มีอะไรก็จะช่วยเหลือนกันได้
สามีอาชญาในมิได้ ภรรยาอาชญาในมิได้ ลูกก็อาชญา
ในมิได้ แต่พี่หรือน้องนาไม่ได้อีกแล้ว มีเท่าไรก็เท่ากัน
เมื่อตัดพี่ตัดน้องก็เหมือนกับตัดเลือดตัดเนื้อของ
พ่อกับแม่พี่น้องนั้นแหละลูก

ความทุกข์ของพ่อแม่

ลูกรัก...

สิ่งที่ทำให้พ่อแม่สบายใจที่สุดก็คือ การได้เห็นลูกๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากัน มานั่งคุยกัน มาทานข้าวด้วยกัน มีอะไรก็ปรึกษาร้องกัน แต่เรื่องที่ทำให้พ่อแม่สะเทือนใจและไม่ว่าสบายใจอย่างที่สุดก็คือการที่ลูกๆ ไม่ดูกัน ไม่พูดจากัน นั่งเหม็นเหม็นมางต่อกัน ขิงดีขิงชั่ว อิจฉาริษยา กัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน หรือดั่งกับฟ้องร้องขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อเอาแพ้อาช่น:นั่นนั่นกันเอง ก็ยิ่งทำให้พ่อแม่สะเทือนใจมากขึ้น มันดั่งกับทำให้พ่อแม่อนส:อันทุกคืนที่เตียง แผล:ลูก เมื่อลูกขงเล็กๆ กันอยู่ ลูกทะเลาะกันบ้าง ตบตีกันบ้าง พ่อแม่เห็นเข้าแม้จะไม่สบายใจอยู่บ้างแต่ก็พอกันได้ เพราะเด็กขงก็ดีกัน ลืมเรื่องทะเลาะกันแล้วก็เล่นหัวกันต่อไป เรื่องของเด็กก็เป็นอย่างนี้ ไม่เก็บเอามาเป็นอารมณ์หนัก แต่เมื่อลูกขงโตๆ กันแล้วทะเลาะกัน มันดีกันได้ไม่เร็วเหมือนตอนเป็นเด็ก พ่อแม่จะเสียวใจมากหากลูกๆ เป็นอย่างนั้น

พ่อกับแม่หวังว่าลูกคงเข้าใจรักพ่อแม่ในขงนี้ดี พ่อกับแม่จึงขงจากขงขงดีไปหาอดีตที่ลูกๆ มาพร้อมหน้าพร้อมตากัน ทานข้าวด้วยกัน ไปมาหาสู่กันเหมือนตอนเป็นเด็กๆ ถ้าเป็นได้พ่อกับแม่ก็ขงจะนอนตาขงตาหลับ

ความปวดร้าวใจ

ลูกรัก...

บางครั้งพ่อกับแม่อาจทำอะไรหรือพูดอะไรกับลูกรุนแรงไปบ้าง อาจทำให้ลูกไม่พอใจไปบ้าง แต่ขอให้ลูกเข้าใจว่าถึงอย่างไรพ่อกับแม่ก็ยังรักลูกอยู่เสมอ ลูกยังเป็นแก้วตาเป็นดวงใจของพ่อของแม่ตลอดไป ขามที่ลูกมองพ่อมองแม่ด้วยสายตาที่เกลียดชังหรือไม่แยแสเหมือนพ่อกับแม่เป็นคนอื่น พ่อกับแม่จะรู้สึกภูมิใจและปวดร้าวอย่างที่สุด คนอื่นเขาดูถูกเหยียดคนขามหรือเข้าใจพ่อกับแม่ผิดไป ก็ยังไม่สะเทือนใจเท่ากับลูกดูถูกหรือเข้าใจพ่อกับแม่ผิดไปเลย ถ้าลูกจะโกรธจะเกลียดพ่อกับแม่เพราะลูกไม่ชอบใจไม่ถูกใจสิ่งที่พ่อกับแม่ทำไปในบางครั้ง พ่อกับแม่ก็พอทนได้อยู่หรอก แต่ถ้าโกรธเกลียดเพราะลูกไม่เข้าใจถึงจิตใจและความรู้สึกที่แท้จริงของพ่อกับแม่ พ่อกับแม่ก็จะเสียใจและปวดร้าวใจมากที่สุดเลยนะลูก

ยอดปรารถนาของพ่อแม่

ลูกรัก...

ลูกอาจจะยังไม่รู้สึกถึงความปรารถนาสุด
ยอดของพ่อแม่ที่ลูกยังมีได้เป็นพ่อแม่คน
ดีพ่อแม่ทุกคนเวลาเจ็บป่วยหรือว่าเหนื่อยมา ถ้าได้
เห็นลูกของตัวเองมาปรนนิบัติดูแลใกล้ชิด มาเฝ้ามาเฝ้าจน
ให้เห็นหน้าบ่อยๆ นั่นแหละลูกเองต้องจำไว้เสียก่อน
แต่ที่ทำงานทำให้พ่อแม่หาเงินหาใจได้เร็วพลันที่ตัวเอง
ลูกแหวะเงินมาให้เห็นหน้า ดอยไตตามสุขทุกข์ พ่อแม่
ทุกคนก็ปลื้มเป็นที่สุดแล้ว และดูเหนื่อยจะเป็นสุด
ยอดปรารถนาของพ่อแม่ทุกคนด้วย ยิ่งตอนที่ตัวเอง
แก่ชราลงไปและช่วงเหลือตัวเองไม่ค่อยจะได้จึงแล้ว
ในนี้ ยิ่งจะปรารถนาต้องการมากขึ้นเป็นทวีคูณ
แม้จะรู้ว่าลูกของตัวเองมีฐานะ มีงานต้องทำมากมาย ไม่
ค่อยมีเวลาไปมาหาสู่กัน แต่ก็อดที่จะเห็นแก่ตัวไม่ได้
จึงปรารถนาจะให้ลูกมาปรนนิบัติดูแลอยู่ดี

หวังใจจะได้เห็น

ลูกรัก...

พ่อแม่ทุกคนนอกจากปรารถนาจะให้ลูกมา
ดูแลเอาใจใส่แล้ว ยังมีสิ่งที่ปรารถนาที่สุดอีกอย่าง
หนึ่งคือหวังใจจะได้เห็นลูกเจริญก้าวหน้า ได้รับความ
สำเร็จในชีวิต มีชีวิตที่ดีงาม มีความสมบูรณ์พูนสุข
หากลูกเป็นได้ตามที่ปรารถนา พ่อแม่ทุกคนจะไม่อิจฉา
ลูกเลย นวนี่ใจอย่างเด็ดขว่าอาจจะไม่ได้เห็นลูกเป็น
อย่างนั้นเท่านั้น ที่พ่อแม่ขอมล่ำมากเลี้ยงลูกกันมาก
เพื่อส่งเสริมลูกให้บรรลุถึงความหวังนั้น หากได้เห็น
ลูกเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ ฉลาดทันคน
มีงานทำเป็นหลักฐาน ประสบความสำเร็จในชีวิตได้
ตามที่หวัง พ่อแม่ทุกคนก็ซาบซึ้งใจแล้ว อย่างทำให้
พ่อแม่ผิดหวังก็แล้วกัน

วิชาเป็นทรัพย์

ลูกรัก...

สุภาพบุรุษพร่ำวงกล่าวไว้ว่า “เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่”
คือเมื่ออายุยังน้อยให้ศึกษาเล่าเรียนหาวิชาความรู้ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ให้ใช้
ความรู้หาสินทรัพย์เงินทองตั้งเนื้อตั้งตัว ดำสอนนี้ดีแท้ลูกเอ๋ย การศึกษาเล่า
เรียนนั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของคนเรา วิชาความรู้เป็นเครื่องมือในการทำมา
หากิน คนที่ศึกษาซ่อมมีวิชา คนที่มีวิชาซ่อมได้เปรียบในเรื่องการประกอบอาชีพ
ทำนว่า “วิชาเป็นทรัพย์” คือวิชาความรู้นั้นเป็นทรัพย์ต้นกุนที่อยู่ข้างในตัวคนเรา
ติดตัวเราไปได้ทุกแห่งหน ไม่ลำบากต้องดูแลรักษา นำออกมาใช้ได้ตลอดเวลา
และสามารถใช้เป็นเครื่องมือหาทรัพย์ภายนอกได้ด้วย ลูกจึงควรตั้งใจศึกษา
เล่าเรียนให้ดี ให้มีความรู้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ลูกได้วิชาความรู้เท่ากัยได้
มรดกอันสำคัญไว้แล้ว แม้จะไม่ได้มรดกที่เป็นทรัพย์เงินทองอีกก็สามารถ
จะใช้วิชาความรู้หาเอาได้

มีคำกลอนที่จำไว้ได้ จึงขอฝากลูกไว้เป็นข้อคิด คำกลอนนั้นมีว่า

พ่อ(แม่)ไม่มี	เงินทอง	จะกองให้
จงตั้งใจ	พากเพียร	เรียนหนังสือ
หาวิชา	ความรู้	เป็นคู่มือ
เพื่อขุดต่อ	เอาไว้	ใช้เลี้ยงกาช
พ่อกับแม่	มีแต่	จะแก่เฒ่า
จะเลี้ยงเจ้า	เรื่องไป	นั้นอง่างมาช
ใช้วิชา	ช่วงตน	ไปจนตาง
เจ้าสบาง	แม่กับพ่อ	ก็สิ้นใจ

คำของเงินทอง

ลูกรัก...

เงินทองเป็นของมีค่าและหาได้ไม่ง่ายนัก กว่าจะได้ก็ต้องแลกด้วยขนาดเหนื่อยและแรงงาน พ่อแม่ลูกก็คงรู้อยู่แล้ว ดังนั้นเงินทองที่พ่อแม่หรือแม่ให้ลูกใช้นั้น ลูกก็ใช้ไปเถอะ พออย่างเดี๋ยวให้ลูกใช้อย่างรู้คุณค่าและคุ้มค่า ดีอีให้รู้ว่ามันมาอยู่กับเราได้อย่างไร และจะใช้อย่างไรจึงจะได้ประโยชน์คุ้มค่า มิใช่มีแล้วก็ใช้ๆ ใช้นั้นหมดไป ถ้าหากใช้อย่างคุ้มค่าและจำเป็นลูกก็ใช้ไปเถอะ จะมากแค่ไหน พ่อแม่ก็จะหาให้จนพอแก่ความต้องการ แม้จะต้องทำงานหนักเพิ่มกันอีกก็ทนได้ ถ้าหากว่าเงินทองทุกบาททุกสตางค์จะเป็นตัวผลักดันให้ลูกมีอนาคตสดใสสงดงามได้ ลูกก็ไม่ต้องห่วงเรื่องนี้

ขอบอกลูกนิดเดี๋ยวเท่านั้นว่า ก่อนจะใช้เงินขอให้ลูกคิดถึงสักนิดหนึ่งว่าควรหรือไม่ควรอย่างไร เช่น ลูกอยากจะไปดูหนังสักรอบหนึ่ง ลองคิดดูว่าค่าดูหนังรอบเดี๋ยวเพียงสองชั่วโมงเศษ ซึ่งเป็นเงินที่พ่อแม่หรือแม่ทำงานทั้งวันกว่าจะได้มานั้น พ่อจะคุ้มกันไหมกับความสนุกที่ได้รับหรือลูกอยากจะได้อะไรสักอย่างหนึ่งที่เพื่อนรวิวๆ เขามีกัน แต่ต้องใช้เงินที่พ่อแม่ต้องทำงานตั้งครึ่งเดือน อย่งนั้นสมควรจะมีเหมือนเขาไหม ถ้าลูกคิดได้ ลูกก็จะเห็นคุณค่าของเงินทอง และลูกก็จะสามารถตั้งเนื้อตั้งตัวได้ในเร็ววัน ขอให้ลูกคิดถึงดูให้ดีๆ ก่อนจะใช้เงินทอง

บัวในตม

ถูกรัก...

ใครก็ตามที่เขาสามารถให้วิชาความรู้พิเศษที่หาได้จากแก่เราได้ เราก็ควรยินดีไปเรียงกับเขา ไม่ควรไปตั้งแง่รังเกียจถึงชาติตระกูล รูปร่าง หรือความประพฤติของเขา เขาจะเป็นคนยากจน พิกลพิการ หรือมีความประพฤติไม่ดีอย่างใดก็เป็นเรื่องส่วนตัวเขา เขาสอนให้เราฉลาดหรือมีวิชาความรู้พิเศษนั้นได้ก็พอแล้ว ครูอาจารย์ที่สอนเรามากก็ใช่จะร้ายแรงหรือมีความประพฤติดีทุกคนไป แต่เราก็เคารพนับถือท่านว่าเป็นครูอาจารย์ของเราได้ เพราะเราไม่ได้คำนึงถึงพื้นเพและ:ความประพฤติของท่านมากนัก ถ้าเราวิ่งไปตั้งแง่รังเกียจสิ่งนอกตัวที่ไม่ดีของท่านแล้วไม่ยอมรับความรู้ที่ท่านให้ เราก็จะไม่ได้ความรู้:โรมากมายเลย

ท่านองเด็งวกัน วัชธรรมหรือคำพูดที่มีคติเตือนใจซึ่งแม้จะออกมาจากปากของนักบวชผู้ประพฤติไม่เรียบร้อยหรือคนที่ต่ำต้อย หากเป็นประโยชน์ต่อเรา เราก็ไม่ควรรังเกียจ ควรศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อประโยชน์แก่ตัวเราเอง เหมือนเมื่อเราต้องการดอกบัว เราลงไปในสระน้ำเห็นดอกบัวแล้ว ก็เด็ดเอาแต่ดอกบัวมาเท่านั้น ใจจะมามัวคำนึงถึงที่เกิดของดอกบัวนั้นว่ามาจากโคลนตมด้วงเล่า ได้ดอกบัวมาก็เป็นอันสมประสงค์แล้ว จะสนใจที่เกิดของดอกบัวไปทำไม ดอกบัวที่เกิดจากโคลนตมที่เน่าเหม็นจะสกปรกเน่าเหม็นไปด้วยก็หาไม่ เช่นเด็งวกันวัชธรรม วิชาความรู้และคำพูดที่เป็นคติดีดังกล่าวแม้จะมาจากคนไม่ดี คนต้องการศึกษา หรือคนพิการ ถ้าเราต้องการและเขาให้เราได้ ก็เป็นอันจบกัน จะไปคำนึงถึงพื้นเพ รูปร่าง หรือความประพฤติของเขาก็ไม่คำนึงถึงแต่สิ่งที่เขาให้เราได้จะมีดีกว่าหรือ

ช็อกกินไม่หมด

ลูกรัก...

มีคำโบราณกล่าวไว้ว่า "ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่หนาน" ลูกคงเคยได้ยินคำนี้บอกให้เราทราบว่าความซื่อหรือความซื่อสัตย์นั้นกินใช้ไม่มีวันหมด ดีกว่าเงินทอง เงินทองกินไปใช้ไปก็หมดไปเรื่อย แต่ความซื่อสัตย์กินไม่มีวันหมด คือถึงเงินทองไม่มีก็อาจใช้ความซื่อสัตย์ไปจนยังบอญ่มคนอื่นได้ คนในขี้มเขาก็เต็มใจเพราะเราซื่อสัตย์ต่อเขา ไม่ได้คดโกงเขา แต่ถ้าเราไม่ซื่อต่อเขา คดโกงเขา เขาก็ให้เพียงครึ่งเดียว ตัวเองก็จะลำบากไปตลอดจนเราอยู่กับใคร ทำงานกับใคร ก็หนักที่จะซื่อสัตย์ต่อเขา ต่องานที่ทำและต่อคำพูดของตนเอง

อันความซื่อสัตย์นั้นก็คือความจริงใจ ปากกับใจตรงกัน คำพูดกับการกระทำตรงกัน ไม่คดในข้ออยู่ในกระดูก ความซื่อสัตย์นี้เป็นอมตะกินไม่หมดกินได้ตลอดไปเพราะคนอื่นเขาไว้วางใจ ลูกควรหมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ทำอะไรก็ซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง แม้จะได้ผลประโยชน์ตอบแทนน้อยอย่างก็ถึงความดีข้อนี้ ใครจะเห็นว่าการเอาเปรียบคนอื่นโดยเฉพา:นางจ้างหรือราชการได้เป็นความฉลาดก็ช่างเขา ใครเขาจะเห็นว่าเราโกงเราเชื่ออย่างไรก็อย่าไปคิดมาก เราอย่าไปคิดอย่างเขา เพราะหากเราไม่ซื่อสัตย์ไปทำผิดอะไรเขาก็ถูกจับได้ทันมา คนที่รู้ว่าเราโกง คนที่ขู่ให้เราทำผิด เขาก็ไม่มาช่วยเราหรอก เราจะต้องรับโทษรับผิดไปตามลำพัง ถ้าทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ในเบื้องต้นเราอาจลำบาก แต่ก็สบายใจในภายหลัง เราก็ไม่ต้องได้รับทุกขโทษอะไรตลอดไป

คุณของความลำบาก

ถูกรัก...

พ่อแม่ก็เหมือนกันทุกคน ดีนอกจากจะไม่ต้องการให้ตัวเองลำบาก แล้วก็ยังไม่ต้องการให้ลูกของตนต้องลำบากด้วย ไม่มีพ่อแม่คนไหนที่ต้องการให้ลูกตัวเองลำบากหรือยากจน แต่บางครั้งก็ทำให้ลูกต้องลำบากเหมือนกัน เพราะพ่อแม่ั้นไม่อาจทำให้ลูกสบายได้ทุกอย่าง แต่ลูกรู้ไว้อย่างหนึ่งว่า อันความลำบากนั้นมิใช่จะมีเพียงพิษร้ายทำให้คนเราทุกข์ยากอย่างเดี๋ยวนั้น หากมองในมุมกลับ ความดีหรือประโยชน์ของความลำบากก็พอมองดู ดีของความลำบาก ทำให้คนเราแกร่งขึ้น ฉลาดขึ้น ทำให้คนเราคิดเป็นและทำให้เป็นผู้ใหญ่ขึ้น ความลำบากสอนให้คนเราช่วยตัวเองเป็น เพราะต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด

มีคนไม่น้อยที่หาได้ดิบได้ดีมาจากความลำบาก โดยดีคือคำว่า “ยากไปก่อนแล้วจะสบายเมื่อปลายมือ” ตอนต้นเขานกล้มหนักลูกมาเหนื่อยยากมาก จนสาบสูญแทบขาด แต่พอลำบากนานเข้าก็มองเห็นลู่ทางที่จะทำให้สบาย เขาก็สบายได้จริงๆ ในเวลาต่อมา ตรงกันข้ามกลางคนสบายมาตั้งแต่เกิด ไม่รู้จักความลำบาก พอมิเหตุทำให้ต้องลำบากขึ้นมาก็แทบจะเอาตัวไม่รอด ทำอะไรไม่เป็น จับอะไรไม่ถูก กว่าจะเอาตัวรอดได้ก็เกือบเอาชีวิตไม่รอดที่เดี๋ยวนั้นลูกออกไปกลัวความลำบาก ให้ถือว่าความลำบากเป็นครู เป็นกำไรชีวิต และเป็นบทเรียนที่เราต้องจดจำ ไม่นั่นเข้าไหนมาอีก

น้ำใจมีค่ากว่าน้ำเงิน

ลูกรัก...

เมื่อลูกไปรับราชการหรือไปรับจ้างเหมาทำงานอะไรก็ตาม ก็จงทำงานนั้น ให้เต็มที่เต็มกำลังความสามารถ ให้คุ้มกับเงินเดือนหรือค่าจ้างของเขา หากจะทำให้เกินกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างนั้นได้ยิ่งดี อย่าทำงานเพียงเพื่อให้ได้เงิน อย่างเดียว อย่าคิดแต่เพียงเพื่อให้งานเสร็จๆ ไปเท่านั้น ควรทำงานให้ได้งาน ที่ดีด้วย จึงจะเหมาะสม คนเราควรเป็นคนมีน้ำใจ อย่าเป็นคนแล้งน้ำใจ

คนที่ทำงานเกินค่าของเงินตอบแทนด้วยความเต็มใจ แสดงถึงจิตใจ ที่ไม่เอาเปรียบเอาเปรียบเขา แม้จะเสียเวลาอีกสักนิด แต่งานออกมาดี มันจะเป็น ความภูมิใจของเราเอง ความภาคภูมิใจอย่างนี้แหละที่จะหล่อเลี้ยงหัวใจของเรา ให้ชุ่มชื้นเบิกบานอยู่เสมอ ซึ่งไม่อาจซื้อหาได้จากไหน นอกจากจะได้จาก ความมีน้ำใจของเราเอง เมื่อใจมีน้ำใจ ใจก็มั่นหล่อเลี้ยงให้ชุ่มชื้น มันก็มี แด่นี่แหละ ผิดกับคนที่แล้งน้ำใจนอกจากจะไม่มีสิ่งที่ภาคภูมิใจแล้ว จิตใจของเขาจะแห้งผากเหมือนนาที่แล้งน้ำ ให้อายุฝึกความเป็นคนมีน้ำใจเข้าไว้เถิดลูก เรื่องอย่างนี้อย่าถือว่าเป็นการได้เปรียบเสียเปรียบ แต่ให้ถือว่าเป็นเรื่องของ น้ำใจที่จะทิ้งให้แก่กัน เพื่อจะอยู่ทำงานด้วยกันนานๆ ในที่สุดแล้งน้ำใจย่อมมี ค่ากว่าน้ำเงินนะลูก

รักษาคำพูด

ลูกรัก...

เรื่องคำพูดเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของคนเรา ควรระวังคำพูด ๒ อย่าง คือ ก่อนพูดต้องคิดหน้าคิดหลังให้ดี และเมื่อพูดไปแล้วจะต้องรักษาคำพูด เพราะคำที่พูดออกไปแล้วจะเป็นนางของเรานะ จะบังคับบีบให้เราต้องทำตาม เช่น รับประทานอะไรกับใครเขาไว้ก็ต้องทำให้ได้อย่างที่รับประทาน แม้จะต้องลงทุนลงแรงขนาดไหน แม้ถึงจะต้องตายก็ต้องยอมเพื่อรักษาคำพูด เรื่องคำพูดนี้คนเขาถือกันมาก ถ้าเสียเรื่องคำพูดไปแล้ว แม้อย่างอื่นจะดีงามอย่างไรก็จะพลอยเสียไปด้วย อย่างที่เขากล่าวว่าเสียเครดิตนั่นแหละ โบราณเขาจึงสอนไว้ว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

ดังนั้น เมื่อลูกคิดว่าตัวเองจะต้องลำบากเพราะรักษาคำพูด ก็อย่าไปรับประทานใครเขาอย่างๆ จงไตร่ตรองให้ดีเสียก่อนว่าเมื่อรับประทานแล้วเราจะทำได้ อย่างนั้นหรือเปล่า จะได้อดร้อนมาภายหลังใหม่ ดีดีให้รอบคอบให้ดีดีกว่านอนหากเห็นว่าสามารถทำได้ต้องรับประทาน จึ่งจะชอบด้วยหลักและจะไม่เป็นคนเสียหลักอย่างๆ คนเราน่ารักษาคำพูดไว้ไม่ได้จะไปรักษาอะไรได้ เพราะขนาดคำพูดซึ่งอยู่ในตัวแท้ๆ ยังรักษาไว้ไม่ได้ ร่องนอกตัวอื่นๆ จะรักษาได้อย่างไร จึ่งขอให้ลูกไตร่ตรองให้ดีก่อนพูด ก่อนรับประทานใคร และอย่าเป็นคนลืมคำพูดอย่างๆ รักษาคำสัตย์ไว้ให้มั่น คนรักษาคำสัตย์นั้นแม้ตัวจะตายไป โลกก็ยังยกย่องไม่รู้จักลืม เช่นดังพันทิวาภรณ์ผู้ซึ่งสัตย์ คนที่เสียสัตย์แม้จะเอาตัวรอดได้คราวหนึ่ง ต่อไปเมื่อมีเหตุการณ์คับขันเกิดขึ้นก็จะมีใครมาแยงแซ่ ถูกโดดเดี่ยววอดวายตามลำพัง

รักเดียวใจเดียว

ถูกรัก...

สิ่งที่ทำให้คู่ครองอยู่กันขังขื่นตลอดไปนั้นก็คือความรักเดียวใจเดียว ซึ่งหมายถึงความจริงใจซื่อสัตย์ต่อกัน ไม่นอกใจกัน มั่นคงอยู่ในคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้แก่กันตั้งแต่นั้นแรก สามีนหรือภรรยารักเดียวใจเดียวอย่างนี้ เรียงกว่ารักษาสัจจะมั่นคง สัจจะนี้แหละที่ทำหน้าที่เป็นโซ่ของคล้องใจคู่สามีภรรยาไว้ได้ เมื่อมีสัจจะรักเดียวใจเดียวต่อกันแล้วอย่างอื่น เช่น ความเห็นอกเห็นใจกัน การให้อภัยกัน และความเข้าใจกันดีก็จะตามมา ความรักเดียวใจเดี่ยวนี้อาจทำให้ครอบครัวอยู่เย็นเป็นสุข ไม่มีทะเลาะเบาะแว้ง ไม่นวดระแวงกัน เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่ควรด้นเอาไว้ เมื่อลูกมีครอบครัวก็ขอให้ลูกขังขื่อนี้ไว้ ครอบครัวของลูกจะเป็นครอบครัวที่สุขสบาย ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่รักเดียวใจเดียวเสียแล้วจะอยู่กันอย่างไม่เป็นสุขแน่ การที่ต้องเห็นหน้ากันและอยู่ด้วยกันกับคนที่ไม่ใช่ซื่อสัตย์นั้นมันอึดอัดและลำบากใจแค่ไหนลูกก็คงพอทราบ จึงไม่ควรประพฤติเป็นคนนอกใจคู่ครองของตัวเอง คนเราแม้สัจจะต่อคู่ครองที่ตนรักยังรักษาไม่ได้จะไปรักษาความดีงามอะไรอื่นได้ ความน่าเชื่อถือและศักดิ์ศรีของคนเรานั้นเริ่มที่สัจจะนี้แหละ คนที่มีสัจจะและรักษาสัจจะเท่านั้นจึงจะน่าเชื่อถือได้และมีศักดิ์ศรีพอที่จะให้ความไว้วางใจได้ คนที่ขาดสัจจะ ไม่ซื่อสัตย์ แม้แต่กับคู่ครองของตัวเอง จะไปซื่อสัตย์ต่อคนอื่นนั้นก็คงยาก จะไปไว้วางใจเขาได้อย่างไร ทุกแห่งหนเขาถือกันมาตลอดว่าเป็นเรื่องร้ายแรงมากทีเดียวกับการที่ไม่รักเดียวใจเดียวแต่ไปปันใจปันตัวให้แก่คนอื่น

ยอมโง่บ้างก็ดี

ลูกรัก...

การทำตัวเป็นคนมีน้ำใจ มีความซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา รักษาความยุติธรรมนั้น คนอื่นเขาอาจมองไปว่าเราโง่ ไม่รู้จักคบโกง ไม่รู้จักทำมาหากิน ไม่ได้อดทนน้ำใจให้รับตัก ก็ยอมให้เขามอง ให้เขาว่าไปเถอะ ยอมให้เขาว่าโง่ดีกว่าเป็นคนไร้น้ำใจ ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ยุติธรรม เราทำงานด้วยความซื่อสัตย์ มีน้ำใจตรงไปตรงมา แม้จะไม่ร่ำรวยเหลือกินเหลือใช้เหมือนเขาหรอก แต่เราก็สบายใจ ครอบครัวยุติธรรมอาจขาดแคลนไปบ้างแต่ก็อบอุ่น อบอุ่นพร้อมหน้า ไม่วิตกกังวล หรือหนาวระแวงอะไรมากระหว่างร่ำรวยแต่ไม่อบอุ่น กับอบอุ่นแต่ไม่ร่ำรวย ลูกจะเลือกทางไหน

มีคนส่วนหนึ่งต้องเข็ดคอกำหนดหน้าที่อยู่ในสังคม มีเวลาไว้ดองเอาอกเอาใจคนอื่นมากกว่าครอบครัวของตัวเองหรือต้องดิ้นรน ดองรักษาผลประโยชน์ของตัวเองอยู่ตลอดเวลา ให้ความสำคัญมากกว่าครอบครัวหรือต้องดองประจบสอพลอคนอื่นเพื่อผลประโยชน์นั้น มักจะคิดว่าตัวเองฉลาดที่กำอย่างนั้นได้ โดยลืมนึกไปว่าเพราะความฉลาดนั้นแหละที่ทำให้ตัวเองกินไม่เป็นเวลา นอนไม่เป็นเวลา ไม่มีเวลาให้ครอบครัว ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ต้องคอยหนีอบที่เทาคนอื่นเกินความจำเป็น ลูกเอง คนที่นอนไม่หลับเพราะคิดมากเรื่องงาน เรื่องธุรกิจนั้นล้วนเป็นคนที่ดีคิดว่าตัวเองฉลาดทั้งนั้นแหละ คนที่ยอมตัวเป็นคนโง่หรือเป็นคนโง่จริงๆ นั้น หัวถึงนอนเมื่อไรเป็นหลับยาวได้ตลอดคืน ยอมเป็นคนโง่เสียบ้างก็สบายดีเหมือนกันนะลูก

ให้อภัย

ลูกรัก...

ในโลกนี้ไม่มีใครที่ทำอะไรถูกต้องหรือดีไปทั้งหมด และก็ไม่มีใครที่จะทำอะไรให้ดูใจเราไปได้ทุกอย่าง เราเองก็เหมือนกัน ใช่ว่าจะทำดีทำถูกไปเสียทุกอย่าง หรือทำให้คนอื่นดูใจไปได้ทุกคน จั๊นนี้เป็นธรรมดา คนอื่นเขาทำผิดพลาดบ้าง บกพร่องบ้าง ก็ไม่ดูใจเราบ้าง ล่วงเกินเราบ้าง ถ้าให้อภัยเขาได้ ก็ให้อภัยเขาไปเถิด อภัยไปเพื่อสรา อภัยไปโกรธเคืองหรือไปต่อว่าเขาเลย นิ่งเฉยเสีย ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นเสียบ้างก็ได้ อภัยไปเก็บมาใส่ใจมากนั้ก เมื่อให้อภัยเขาแล้วคนที่สบายใจก็คือตัวเรานี้แหละ: ผู้ที่โกรธไว้ก็เหมือนกับผู้โซ่รอนๆ ไว้ที่ใจต้องคิดแค้นอาฆาตรู้มรือนรำไป ไม่มีอะไรดีเลย

ให้อภัยอีกอย่างหนึ่งคือให้ความไม่มียกแก่คนอื่น นมาขความว่า ทำตัวของเราไม่ให้เป็นพิษเป็นภัยแก่คนอื่น ไม่ก่อความกลัว ความเดือดร้อน หรือความหวาดระแวงแก่คนอื่น แต่ทำตัวเป็นคนเปิดเผย เป็นกันเอง ทำตัวให้เป็นทีไว้วางใจของคนอื่น ทำอย่างนี้เรียกว่าให้อภัย ให้อภัยเป็นความดีแก่ตัวเราเอง คือผู้คนที่เขาไว้เนื้อเชื่อใจ มอบนมาขงานสำคัญให้ทำ ผิดกับคนที่มียกภัย ไว้ใจไม่ได้ ไปที่ไหนคนเขาก็ไม่องากให้เข้าใกล้ อยูที่ไหนคนเขาก็ระแวง ทำงานอะไรเขาก็ไม่ไว้ใจ มันเสียทุกอย่าง พอให้ลูกอง่าได้ทำตัวอย่างนั้นเลย ให้อภัยคนอื่นได้ลูกก็จะสบาย ทำตัวให้ไม่มีพิษภัยได้ ลูกจะอยูที่ไหนก็อยู่ได้ ไม่มีใครรังเกียจ ผิดให้อภัยเขาไว้ อภัยไปคิดว่าเป็นการเสียเกียรติเมื่อต้องให้อภัย เพราะคนเรารักเกียรติ รักศักดิ์ศรีจนเกินจำเป็นนี้แหละจึงต้องมานั่งคุมแค้น ก่อกรรมทำเวรกันไม่สิ้นสุด

เก็บหอมรอมริบ

ลูกรัก...

เมื่อเราต่อสู้อุตสาหกรรมได้เงินหรือทรัพย์สินมา แล้วจะทำให้เราตั้งตัวได้ทันทีก็ไม่ได้ เพราะเงินทองที่ได้มานั้นมิใช่ได้มาครั้งเดียวเป็นก้อนเป็นกำ ในอดีตตั้งตัวได้เลข แต่จะทยอยได้มาเรื่อยๆ ช่วงที่ได้มานั้นแหละสำคัญ หากได้มาแล้วไม่รู้ก็กินไม่รู้ก็ใช้ ไม่รู้จักเก็บหอมรอมริบได้มาแล้วก็จะหมดไป การอดออมซึ่งหมายถึงการเก็บหอมรอมริบไว้นั้นเป็นความจำเป็นมาก ได้เงินทองมาแล้วก็แบ่งปันเป็นส่วนๆ ดื่อกินใช้บ้าง เก็บออมไว้บ้าง จะมากน้อยอย่างไรก็เก็บออมไว้มิใช่ว่าได้มาแล้วก็กินใช้จนหมด หมดแล้วก็หาใหม่ คนที่ทำงานนี้เรียกว่า “คนทำมาหากิน” ส่วนคนที่เก็บออมเรียกว่า “คนทำมาหาเก็บ” ส่วนที่เก็บไว้นี้แหละจะต้องพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นทรัพย์สินก้อนโตพอที่จะทำให้ตั้งตัวเป็นหลักฐานได้

การที่จะเก็บหอมรอมริบได้ก็ต้องอยู่ที่การอดออมเป็นสำคัญ คือต้องขอมอดบ้าง อดตามใจปาก อดตามใจตัวมากนัก อดากินอะไรอดได้ก็อดไว้ กินเฉพาะที่จำเป็น ขอให้กินเพราะนิ่ว แต่อย่ากินเพราะปากมันอยากกิน อดากินอะไรอดได้ก็อดไว้ ใช้เฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ ซื้อเฉพาะที่จำเป็นต้องซื้อ อด่าซื้อเพราะอยากได้เพียงอย่างเดียวเมื่อเราอดได้ เงินทองก็ยังคงอยู่กับเรา เราส่วนนี้แหละไปออมไว้อีกทีหนึ่ง ทำอย่างนี้แหละที่เขาเรียกว่า “อดออม” หรือ “เก็บหอมรอมริบ” ถ้าลูกอยากตั้งเนื้อตั้งตัวให้ได้เร็วๆ ก็ต้องปฏิบัติตัวอย่างนี้จึงจะสมหวัง

รวบแล้วอย่าลืมตัว

ลูกรัก...

ได้บอกลูกมาแล้วว่าการอดออมเป็นความดี เริ่มต้นที่คนซึ่งกำลังจะสร้างฐานะ: ต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อดออมได้มากก็จะมีเหลือมาก เหลือมากเท่าไรก็จะสร้างฐานะ: ได้เร็วขึ้นเท่านั้น เมื่อต้องการตั้งตัวก็ต้องเริ่มที่อดออมก่อน อย่างสุรุ่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย รู้จักกินรู้จักใช้ กินใช้แต่พอดี ทำได้ก็ตั้งตัวได้ ขอเตือนลูกไว้ล่วงหน้าว่า เมื่อลูกอดออมจนสร้างฐานะ: ได้พอสมควรแล้ว ลูกต้องระวังตัวไว้อย่างหนึ่ง คือทรัพย์สินเงินทองที่อดออมไว้จนทำให้ฐานะ: ลูกดีขึ้นแล้วนั้นอาจทำให้ลูกลืมตัวเพลินใจจนหลงใหลได้ปลื้มกับเงินทองทรัพย์สินเหล่านั้นจนกลายเป็นคนตระหนี่เห็นแก่ตัวได้ ทำให้เป็นคนกระด้างแข็งขโส ดัดในผู้ใหญ่สูง ทะเยอทะยาน หรือเกี้ยวพาราสีแกคนอื่นโดยคิดว่าตัวเองมีเงินมีทอง จะทำอะไรตามใจชอบก็ได้ เพราะเงินทองเป็นดาบสองคมอยู่ให้คุณก็ได้ ให้โทษก็ได้ ขอให้ลูกมีสติคิดอยู่เสมอว่า จะอดออมเงินทองไว้เป็นหลักประกันชีวิตและครอบครัว เพื่อเลี้ยงครอบครัวให้เป็นสุข เมื่อมีเหลือแล้วจะเหลืงเงินจากช่วงเหลือของคนอื่นตามสมควร ลูกคิดได้อย่างนี้ก็จะได้ประโยชน์จากเงินทองที่อดออมไว้อย่างเต็มที่ รวบแล้วอย่าลืมตัวนะลูก

เพื่อนแท้ตลอดชีวิต

ลูกรัก...

ลูกเคยคิดใหม่ว่าเพื่อนที่ดีที่สุดของคนเรา
คือหนังสือ หนังสือเป็นเพื่อนเราได้ตลอดเวลาไม่ว่า
จะยามสุข ยามทุกข์ ยามเศร้าโศก หรือยามเหงา
ติดตามเราไปได้ทุกหนแห่ง ไม่ว่าจะในป่าในเขาหรือ
ในห้องทะเล จนที่สุดแม้ในฝันนอน ไม่ว่าจะลูกจะเป็น
อะไรอยู่ที่ไหน ลูกอยากทั้งหนังสือ ทั้งหนังสือก็เท่ากับ
ทั้งเพื่อนที่ดีที่สุด พยายามอ่านหนังสือให้มากๆ อ่าน
หนังสืออะไรก็ได้ หนังสือเป็นเหมือนแผนที่ชี้ทางให้
เราเดินได้ถูกและตรง อ่านหนังสือมากก็จะมีแผนที่
สำหรับดำเนินชีวิตมาก เพราะหนังสือก็คือสมองของ
คนเขียนซึ่งเขากลั่นกรองมาดีแล้ว อ่านหนังสือมาก
เล่มเท่าไร ก็เท่ากับมีเพื่อนมากเท่านั้น เท่ากับได้เพิ่ม
สมองของคนเขียนเข้ามาไว้ในตัวเรามากเท่านั้น

อบายมุข

ลูกรัก...

อบายมุขต่างๆ เช่น เหล้า การพนัน รวมไปถึง
ดองบุหรี่ ยาเสพติดนั้น ก็รู้กันอยู่ทุกคนว่าเป็นของไม่ดี
เป็นตัวบ่อนทำลายเงินทอง สุขภาพร่างกาย และก่อ
ความเดือดร้อนให้คนรอบข้างมากมาย แต่ก็ทั้งที่รู้
เต็มอกนี้แหละก็ยังตกเป็นทาสของมันกัน ทั้งมัน
ไม่ได้ ด้วงเหตุผลต่างๆ ที่สรรนามาอ้าง ซึ่งล้วน
บอกว่าเป็นความจำเป็นทั้งสิ้น ตัวลูกเองลองไตร่ตรอง
พิจารณาให้ดีให้ลึกซึ้งนิดว่า สิ่งเหล่านี้เคยให้อะไร
ที่ดีๆ แก่คนติดบ้าง เคยให้คุณที่จริงจังขึ้นหรือเปล่า
เคยทำให้ได้ดีบิได้ดีหรือทำให้มีหน้ามีตาขึ้นบ้างไหม
เห็นมีแต่ทำลายคนเรา ทำให้เราตกต่ำ ทำให้สิ้นเปลือง
โดยใช่เหตุ ทำให้เสียเวลาเสียสุขภาพทุกอย่าง แล้ว
อย่างนี้ก็อาจจะถามลูกว่า ถ้าเราไปเป็นทาสของมันแท้
จะเป็นการสมควรหรือไม่สมควรกัน พิจารณาดูให้ดี

ความทะเยอทะยาน

ถูกรัก...

ต้นไม้ที่เกิดบนภูเขาสูงจะมีขนาดเล็กและเตี้ยแคระอย่างไรก็ยิ่งสูงกว่าต้นไม้ใหญ่ๆ ที่ขึ้นอยู่เชิงเขา ยิ่งอย่างนั้นก็ตาม ต้นไม้ใหญ่เชิงเขานั้นอาจมีคุณค่ามากกว่าต้นไม้บนเขาก็ได้ ที่ยกเรื่องต้นไม้ขึ้นมาก็เพื่อให้อิสระแก่ลูกว่าอันความทะเยอทะยานคิดทำตัวให้สูงเด่นเกินกว่าผู้ที่เรามีงศดักดี มีความมั่งคั่งมั่งคั่งมาโดยชาติตระกูลหรือบรรพบุรุษนั้น เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ ความเสีใจใจได้เมื่อไม่สมหวัง ลูกไม่ควรคิดทะเยอทะยานอย่างนั้น เพราะความคิดเหนือเนื้มทะเยอทะยานไม่สูงจนเกินตัว ทำให้คนเราล้มตัว กล้าทำชั่วทำผิด และได้รับทุกข์โทษหนักต่ออันกแล้ว

แต่การที่คนเรามีความมูมานะสร้างฐานะสร้างเนื้อสร้างตัวให้มีฐานะมั่งคั่ง ให้มีความดีงามและมีคุณค่ามากกว่าคนอื่น คือทำตัวให้เหมือนต้นไม้ใหญ่เชิงเขานั้นย่อมเป็นการชอบ ไม่มีข้อเสีจนางหรือข้อน่าตำหนิประการใดเลย ลูกควรทำตัวอย่างนี้ดีกว่าจะไปทะเยอทะยานในสิ่งที่เกินไปได้ยาก มีต้นไม้เชิงเขาไม่กี่ต้นรอกลูกที่ถูกเด็ลอื่นข้จ้จไปปลูกบนยอดเขาแล้วแบ่งบานริตมีอยู่ได้ ต้นไม้ธรรมดาๆ เขากันแคโตให้เต็มที อยู่เชิงเขานั้นแหละเป็นดีที่สุด ที่แจ่งที่สุดก็คือต้นไม้ที่เกิดอยู่พื้นราบซึ่งก็เตี้ยอยู่แล้ว แต่ไม่ยอมเจริญเติบโตแตกกิ่งก้านสาขาออกดอกออกผลอีก ก็มีแต่จะถูกล้างข้จ้จไปแหละลูก

สมบัติผู้ดี

ลูกรัก...

เมื่อเราอยู่ในสังคมแล้วจะต้องติดต่อกับผู้อื่น การวางตัวดี พุดจาดี รวมถึงไปถึงการแต่งเนื้อแต่งตัวดีเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะนั่นเป็นการแสดงว่าเราเป็นผู้ดี ได้รับการยอมรับนับถือมาดี จึงแสดงออกปฏิกิริยาออกมาดีให้คนอื่น เห็น เขาเรียกคนเช่นนี้ว่าคนมีสมบัติผู้ดี คนมีสมบัติผู้ดีง่อมจะไปได้เปรียบคนที่ขาดคุณสมบัติเหล่านี้ในทุกเรื่อง ทั้งความนิยมนับถือการให้ความสนทนารวมไปถึงให้ความไว้วางใจจนมอบหมายหน้าที่การงานที่สำคัญให้ทำ

สมบัติผู้ดีคืออาการแสดงออกปฏิกิริยาออกมาในทางเรียบร้อย น่าชม ไม่ขัดหูขัดตา เต็มไปด้วยความนุ่มนวล อ่อนน้อมและอ่อนหวาน ลูกควรฝึกสมบัติผู้ดีไว้เป็นสมบัติประจำตัว เป็นต้นว่า การแต่งตัวดีวางเสื้อผ้าที่เนมา:สมกับวัย ไม่ถอดเสื้อผ้าในที่สาธารณะ ควรมีความอ่อนน้อมต่อมตา รู้จักกราบไหว้ให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ จะพูดจาที่สำรวมปาก ไม่พูดเสียงดังเว:อะ:โหววางในที่สาธารณะหรือในห้องประชุม ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ยุใหญ่กำลังสนทนากันอยู่ รู้จักเกรงใจคนอื่น เวลารับประทานอาหารก็สำรวมระวัง ไม่มุ่หมาม ไม่พูดในขณะที่มีคำท้าวอยู่ในปาก จะลุกจะนั่งก็สำรวมระวัง ดูให้เนมาที่เนมา:ทางเหล่านี้เป็นสมบัติผู้ดีที่ลูกควรฝึกไว้ทั้งนั้น สมบัติผู้ดีเป็นเหตุให้คนเรามีเสน่ห์น่ารัก และเป็นเหตุให้ผู้ใหญ่รักใคร่เอ็นดูอยากจะชุ่บอุปถัมภ์เป็นอาภรณ์ประดับตัวที่นำออกอวดคนอื่นได้ทุกแห่ง

ความเกรงใจ

ลูกรัก...

เมื่อลูกจะทำอะไร ไม่ว่าจะทำในบ้านตัวเองหรือทำที่ไหนก็ตาม ถ้าสิ่งที่
จะทำนั้นอาจไปทำให้คนอื่นข้างเคียงเดือดร้อนรำคาญหรือไปรบกวนคนอื่น ลูก
ต้องระวังให้มาก อย่างทำอะไรตามใจชอบหรือถือสิทธิ์ว่าทำได้ ควรเกรงใจคนอื่น
เท่าบ้าง อยู่บ้านติดกัน อยู่ห้องติดกัน อยู่ห้องเดียวกัน เกรงใจกันไว้แหละดี
จะได้ไม่ทะเลาะกัน ไม่ทำให้ผิดใจกันเสียเปล่าๆ สร้างมิตรดีกว่าสร้างศัตรู หาก
จำเป็นต้องทำอะไร ก็ควรบอกให้เขารู้ล่วงหน้าหรือขออนุญาตเขาบ้างดี ไม่เสียงนาง
อะไรรบกวน เมื่อเราเกรงใจเขา เขาก็จะเกรงใจเรา จึงดีขออนุญาตและทนรำคาญหรือ
ทนเดือดร้อนชั่วคราวได้ พอนี้ขอให้ลูกเอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้สึกถึงอกเขาอก
เราด้วย อย่างทำอะไรตามใจชอบ ขอให้ลูกจำไว้เถิดว่า ความเกรงใจเป็นสมบัติ
ของผู้ดี เป็นเขาเสน่ห์ เป็นมารยาทสังคม และทำให้ได้ต้องผิดใจกับใครโดยไม่มี
จำเป็นด้วย

ยกตัวอย่างเช่น อยู่ในห้องประชุม คนอื่นเขาตั้งใจฟัง แต่เราเอาแต่
คุยเสียงดัง ทำให้คนอื่นรำคาญหนวกหู เราประกอบอาชีพหรือซ่อมแซมอะไรที่
ส่งเสียงรบกวนเพื่อนบ้านหรือห้องข้างเคียง ทำให้เขาเดือดร้อน อย่างนี้เรา
ต้องเกรงใจ ต้องบอกเขาบ้าง ถ้าจะต้องทำงานๆ ก็ต้องเกรงใจเขาให้มากๆ อย่าง
นี้จะไม่มีการอะไรมาก อกไปติดแบบหนักเลยว่ามีเรื่องก็มี ความดีดอย่างนี้เป็น
ความดีของคนเห็นแก่ได้เห็นแก่ตัวไม่นึกถึงหัวอกคนอื่น ลูกจงจำไว้ดีดอย่าง
นี้เลยมันเป็นเรื่องน่าละอายมากกว่า

มารยาทสังคม

ลูกรัก...

การอยู่ร่วมกันในสังคมนั้น สิ่งหนึ่งที่ทำ
ไม่ได้คือมารยาทสังคม เช่น ความอ่อนน้อมต่อมตน
การรู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ การแสดงสัมมาคารวะ: มารยาท
สังคมเช่นนี้เป็นอาภรณ์ประดับตัวดีกว่าเสื้อผ้าและ
เครื่องประดับนรุตาราดาแพง ลูกควรฝึกฝนปฏิบัติ
มารยาทสังคมเหล่านี้เอาไว้ให้ดั่งเครื่องประดับที่
ทำจริงจะดีไม่เคอะเขิน เวลาไปพบปะติดต่องานกับ
ผู้อื่นก็ดี ไปหาผู้หลักผู้ใหญ่ก็ดี หากลูกรู้จักและปฏิบัติ
มารยาทสังคมได้ดี ลูกจะได้คะแนนนิยมเป็นพิเศษ
จากผู้ที่ลูกไปหา มารยาทสังคมนี้เป็นเสน่ห์ของคนอีก
อย่างหนึ่งเหมือนกับความเกรงใจไม่ว่าใครล้วนแต่
ชอบคนอ่อนน้อมต่อมตน มีสัมมาคารวะ: พุดจา
อ่อนหวาน รู้จักวางตัวดีด้วยกันทั้งนั้น คนมีความรู้ดี
มีฐานะดี แต่ทำคนเหล่านี้คือมารยาทสังคม จะน่ายกย่อง
นับถือได้อย่างไรเล่าลูก

คนหลงลืม

ลูกรัก...

ในบรรดาคุณธรรมหรือความดีที่คนเราควรมี ควรประพุดที่นั่นเท่านั้นว่า สติเป็นยอด นมาขความว่าสติเป็นสิ่งสำคัญที่สุด สติคือความระลึกนึกได้ รวมไปถึงความรู้สึกตัวอยู่เสมอ ไม่นหลงลืม ไม่เผลอโผล่ ในทางปฏิบัติเมื่อเรา จะทำอะไร จะพูดอะไร จะต้องคิดหน้าคิดหลังให้ดี คิดให้รอบคอบ อย่างว่าความ อย่างใจเร็วด่วนได้ จะได้ไม่ผิดพลาดและทำอะไรไม่บกพร่อง แม้อาจจะผิดพลาด บกพร่องไปบ้างก็จะเสียหายน้อย เพราะได้คิดไตร่ตรองมาดีแล้ว การคิดอย่าง รอบคอบนี้แหละคือตัวสติ

ดังนั้น ลูกควรตั้งสติให้มั่นคงเอาไว้ โดยการนึกวางหน้าไว้เสมอว่า วันนี้เราจะทำอะไรบ้าง พรุ่งนี้จะทำอะไรบ้าง คือวางแผนไว้ล่วงหน้านั่นเอง นี่ก็ เป็นหลักของสติเหมือนกัน คนที่มีสตินั้นจะไม่เผลอโผล่ ไม่ผิดพลาด ไม่ผิดนัด แต่จะถูกต้องตรงเวลา และได้รับผลตอบแทนที่ดีงามเสมอ ผิดกับคนที่ขาดสติ จะทำอะไรก็มักผิดพลาดเผลอโผล่ ทำให้เสียหายและเสียหายร้ายไป คนที่ถูกเรียกว่า “คนหลง” หรือ “คนหลงลืม” นั่นก็คือคนที่ชอบเผลอโผล่ไม่รักษาสติ นั่นเอง

ยาบำรุงหัวใจ

ลูกรัก...

ลูกรู้ไหมว่านมก็ดี อาหารก็ดี เงินทองหรือ
สิ่งของอะไรก็ดีที่ลูกเอามาให้พ่อหรือให้แม่เมื่อลูกมา
เจียงนั้น มันเป็นงาวิเศษที่ทำให้พ่อกับแม่ชื่นใจนัก
เพราะมันเป็นของลูก เป็นของที่ลูกเอามาให้ แม่ของ
อย่างนั้นพ่อกับแม่จะมีอยู่แล้ว แม่พอจะหาซื้อเอาใช้
หรือพอจะทำกินเองได้แต่ก็สู้ของที่ลูกเอามาให้ไม่ได้
หรอกลูก น่ากินน่าใช้กว่า เพราะมันเป็นของผสมด้วย
น้ำใจของลูกด้วยไงล่ะ ลูกมาให้พ่อกับแม่เห็นหน้าก็ชื่น
ใจมากอยู่แล้ว แต่ก็ชื่นใจมากขึ้นไปอีกเมื่อลูกยังมีส่วน
ฝากมามอบให้กับมือของลูกอีกส่วนหนึ่ง มันเป็นสิ่ง
ที่หล่อเลี้ยงจิตใจพ่อกับแม่ให้ชื่นบานไปได้ทันทีได้จวบ
จาวะไรจะมาบำรุงหัวใจได้ดีเท่าขบประภาพรนี้เล่าลูกเอ๋ย

ระว่างคำหวาน

ถูกรัก...

ถึงแม้คนโบราณจะสอนกันมาว่า “อันอ้อย
ตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้
หาย” ดั่งนั้นก็ตาม แต่ลูกดอรระวังคำพูดของคนอื่น
โดยเฉพา: คำพูดหวานๆ ของคนไว้ข้างก็ดี น้ำอ้อย
หรือน้ำตาลที่มีรสหวานทั้งไว้นานเข้าก็เป็นน้ำเมาได้
น้ำคำหวานๆ ของคนบางคนก็ทำให้เราเมาได้เหมือนกัน
พอเมาแล้วก็ทำให้นลง ลืมตัวลืมใจ เสี่ยงรู้เสี่ยงทำ บาง
ครั้งถึงกับเสี่ยงเงินเสี่ยงทองให้เขาอย่างที่ไม่น่าจะเสี่ยง
เพราะไปเชื่อคำหวานของเขา จัอนี้ขอให้ลูกพิจารณาให้ดี
ใครมาพูดจาหวานๆ งามขอเราว่าดีอย่างนั้นแก่งอย่างนี้
ลูกต้องระวังไว้ก่อนที่เด็ดงว อย่างเพิ่งไปหลงในลิได้
ปลื้มกับคำพูดของเขาทันที ลูกจะได้ไม่เสียใจภายหลัง
ปลาที่ตายไป ส่วนหนึ่งเพราะถูกเขา “งามขอ” จัอนมา
ถ้ามันไม่ติด “ขอ” มันก็จะไม่ตาย เรื่องมันเป็นอย่างนี้
จึงดอรระวังจะถูก “งามขอ” แล้วตายไปเหมือนกันปลา

ติชมเป็นลมปาก

ลูกรัก...

เวลามีคนมาติหรือชมเรา จะต้องตั้งสติให้ดี
อย่างล่องไปตามลมปากของเขาเป็นอันขาด หากเขาติ
หรือชมเราก็ลองคิดว่าเราเลว เราแฉ่อย่างที่เขาติ
หรือไม่ว่าเป็นอย่างไรจริงก็ไม่ควรไปโกรธเขา
หากไม่เป็นจริงก็คิดเสียว่าเขาไม่รู้จักเราจริง เรื่องราว
ก็จะไม่ลุกลามบานปลายไปในเน็ต หากเราดีจริงอย่าง
ที่เขาชม ก็แสดงว่าเขารู้จักเราจริง หากเราไม่ดีอย่าง
ที่เขาชม เราก็ไม่ควรหนีไปลมๆ แล้งๆ แสดงว่าเขา
ชมตามมารยาทหรือเพราะเข้าใจผิด ถ้าคิดได้ทำใจได้
อย่างนี้ก็จะมีอาการดีขึ้นๆ ลงๆ ไปตามคำติคำชมของ
คนอื่นเลว คำติชมเป็นเพียงลมปาก ผ่านมาแล้วก็
ผ่านไป มันทำให้เราดีหรือเลวไม่ได้ดอก ใครหลงไป
กับคำติคำชมก็มีแต่จะบ้าโง่งงใช้เหตุประการต่างๆ

มองในแง่ดีแง่ร้าย

ลูกรัก...

การที่ลูกจะยกย่องหรือขอมริบใครสักคนว่าเป็นคนดีนั้น จะต้องดูให้รอบคอบให้ถ่องแท้ก่อนและดูกันให้นานๆ อย่างดีแต่เพียงเฉพาะหน้า เช่นคิดว่าคนนี้เขาดีต่อเรา เขาช่วยเหลือเรา หรือเขาพูดจาดีกับเรา เราก็เห็นว่าเขาเป็นคนดี ความจริงคนที่เขาดีต่อเรา มิได้แปลว่าเขาเป็นคนที่ดีจริงๆ ที่เขาดีต่อเรานั้นอาจเป็นเพราะเขาหวังอะไรจากเรา หรือเราสามารถทำสิ่งที่เขาต้องการ ให้เขาได้ หรืออย่างนั้นเราก็ไม่ได้ไปขัดขวางผลประโยชน์อะไรของเขา เขาก็ขอมดีต่อเราเป็นธรรมดา คนที่ดีจริงๆ นั้นจะต้องดีต่อเราและคนอื่นด้วย ทำนองเดียวกัน เขาดีต่อคนอื่นแต่ไม่ดีต่อเรา ก็มิได้แปลว่าเขาเป็นคนไม่ดี คนไม่ดีนั้นจะต้องไม่ดีทั้งต่อเราและคนอื่นด้วย ที่ยกเรื่องนี้ขึ้นมาบอกลูกก็เพื่อให้ลูกรู้ไว้ล่วงหน้า จะได้ไม่เชื่อคนง่ายๆ ไม่ดูเขาลอกเขา และจะได้ไม่กล่าวหาใครง่ายๆ ว่าเป็นคนไม่ดี คือไม่ต้องการให้ลูกมองคนในแง่ดีหรือแง่ร้าย โดยส่วนได้ส่วนนั้นเอง

ยารักษาใจ

ถูกรัก...

ฉันเชื่อว่าความทุกข์แล้วเป็นไม่มีใครปรารถนา
แน่นอน แต่ทุกคนก็มีทุกข์ติดตัวกันอยู่ทั้งนั้น มาก
บ้างน้อยบ้างก็ต้องมี พระท่านว่าทุกข์มี ๒ อย่าง คือ
ทุกข์กาย กับ ทุกข์ใจ ทุกข์กายแก้ได้ด้วงอาหาร
เคี้ยวหนุ่มนุ่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค แต่ทุกข์
ใจนั้นท่านว่าต้องแก้ด้วงธรรม: ธรรมเป็นยาแก้ทุกข์
ทางใจ เป็นยาหอมบำรุงหัวใจ เป็นที่พึ่งทางใจ คนเรา
เมื่อมีทุกข์ทางกาย ได้อาหารเป็นต้น มารักษา ก็หาย
แต่ทุกข์ทางใจต้องใช้ธรรม:มารักษา คนที่ไม่เห็น
ความจริงข้อนี้ เมื่อมีทุกข์ทางใจก็จะทุกข์หนัก ว่าแนว
เสร้าง ร้อง บ่น เพ้อ รำพัน แล: โวยวาย โทษนั่นโทษนี่
ส่วนคนที่มึธรรม: และปฏิบัติธรรม: จะมีภูมิต้านทาน
ทุกข์ทางใจได้ดีกว่าคนปกติ แม้จะเผชิญกับทุกข์ก็
บรรเทาทุกข์ได้เอง และสามารถหาความสุขได้แม้
ในยามทุกข์เข็ญ ลูกจงฝึกฝนทำความเข้าใจธรรม: ให้ดี
เถิด จะเข้าใจได้เองว่าธรรม: นั้นดีอย่างไร

การครองใจคน

ลูกรัก...

เจ้านางที่ใจดี มีความยุติธรรม เห็นอกเห็นใจและเป็นกันเองกับลูกน้อง ไม่เอารัตเอาเปรียบหรือกดขี่เบียดเบียนลูกน้อง ลูกน้องง่อมจะประทับใจและให้ความเคารพยำเกรงทั้งต่อหน้าและลับหลัง เมื่อลูกมีโอกาสได้เป็นเจ้านางหรือเป็นผู้บังคับบัญชาคนอื่นก็อย่าลืมความจริงข้อนี้ ถ้าอยากให้ลูกน้องรัก อยากให้เขาประทับใจและจงรักภักดี ก็ต้องทำในสิ่งที่จะทำให้เขารักประทับใจ และจงรักภักดีมากกว่าทำในสิ่งที่จะทำให้เขากลับ แต่ไม่จำเกรงผู้ปกครองที่ใช้พระเดช มากกว่าพระคุณจะมีแต่คนกลัว แต่ไม่ประทับใจและไม่เกิดความจงรักภักดี ส่วนผู้ใช้พระคุณมากกว่าพระเดช คนเขาจะทั้งกลัวทั้งเกรงและประทับใจ เรียงกว่าปกครองเขาได้ทั้งกายและใจ

ผู้ใหญ่วิดิตดา: ครองใจคนโดยใช้อำนาจทางการบังคับบัญชาทำให้เขาเกรงกลัวนั้นนับว่าเข้าใจผิดโดยแท้ อำนาจที่แท้จริงนั้นเกิดจากการสร้างความประทับใจเป็นสำคัญ ความประทับใจง่อมเกิดได้จากการให้ จากความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นหลัก เช่น ให้เงินทองสิ่งของเครื่องใช้ ให้กำลังใจ ให้ความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำที่ดี ให้คำปลอบใจ ให้รัก ให้ความอบอุ่น รวมไปถึงให้เกียรติ ให้การยกย่องเชิดชูด้วย ถ้าต้องการจะครองใจคนให้ตลอดไปก็ต้องฝึกให้สิ่งเหล่านี้แก่เขาและให้บ่อยๆ การปกครองคนที่ดีก็คือปกครองใจคน และการปกครองใจคนที่ดีที่สุดคือปกครองให้เขาเกิดความประทับใจ เมื่อเขาเกิดความประทับใจแล้ว ปัญหาในการปกครองก็แทบจะไม่มีเลยที่เดียว

คนขยำขม

ลูกรัก...

คนบางคนอาจพูดจาไม่เพราะหู ตรงไปตรงมา ปากกับใจตรงกัน ผู้ฟังจะไม่ชอบ แต่คนอย่างนี้จะต้องดูให้ลึกๆ ดูให้นานๆ เพราะมักจะเป็นคนดีที่น่าคบหาได้ อัญในประเภท “คนขยำขม” คือมีลักษณะเหมือนกับขยำขม ตามปกติขยำขมนี้จะเป็นข่าดีมีประโยชน์ ดังที่คนโบราณกล่าวไว้ว่า “คนซื่อ มักกล่าวคำไม่เพราะหู แต่เป็นประโยชน์ในกาลภายหน้า เหมือนยาดีที่ขมปาก แต่เป็นประโยชน์แก่คนไข้” ตรงกันข้ามคนบางคนพูดจาไพเราะ: แต่อาจเป็นอันตรายต่อเราก็ได้ เพราะฉะนั้นการจะตัดสินว่าใครดีไม่ดีด้วงคำพูดของเขาเพียงอย่างเดียวเท่านั้นดู จะเสี่ยงกับความผิดพลาดไม่น้อย ข้อสำคัญคือต้องค่อยๆ ดู ค่อยๆ พิจารณาดูว่าปากกับใจตรงกันหรือเปล่า เป็นคนประเภท “คนขยำขม” หรือประเภท “น้ำตาล” หรือประเภท “ยาพิษ” ต้องดูให้ดีๆ

ความรับผิดชอบ

ลูกรัก...

เมื่อลูกทำงานของตัวเองหรือได้รับมอบหมายให้ทำงานอะไร สิ่งที่คุณต้องจัดคือให้มันคงที่ที่สุดคือความรับผิดชอบ สิ่งที่เร็วกว่าความรับผิดชอบนั้นก็คือ การที่มีความตั้งใจ มีความจริงใจทำงานนั้นๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี เรียบร้อยและทันตามกำหนดเวลา ไม่ต้องให้ใครมาคอยจ้ำจี้จ้ำไชบ่อยๆ ไม่ต้องให้ใครมากระตุ้นเตือนให้ทำ แต่เตือนตัวเองอยู่เสมอว่านี่เป็นงานที่ตนต้องทำ คนที่ทำงานแบบนี้เขาเร็วกว่าคนมีความรับผิดชอบดี เป็นที่ต้องการของนายคุณและคนเช่นนี้จะเจริญก้าวหน้าได้เร็วกว่าคนที่ขาดความรับผิดชอบ คนที่ปล่อยปละละเลงหน้าที่ของตัวเองหรือคนที่ทำงานแบบไม่เต็มใจ แบบเสียไม่ได้ ว่างที่พูดกันสมัยนี้ว่าแบบเช้าชามเย็นชาม

ลูกทราบดังนั้นแล้ว จึงควรฝึกให้เป็นคนมีความรับผิดชอบ ฝึกฝึกก็ไม่ยาก เริ่มตั้งแต่จัดการเตือนตัวเองให้ได้ก่อน เตือนตัวเองว่านี่เป็นหน้าที่ของเรา เป็นงานของเรา เป็นเรื่องของเราที่ตัวเราจะต้องจัดต้องทำ และเมื่อลงมือทำก็พยายามทำให้ดีที่สุด ทำงานสุดกำลังและเร็วแรงที่มีอยู่ แสดงความรู้ความสามารถให้เต็มที่ ผลที่ได้ก็จะเกิดแก่ตัวเราเอง เราจะเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงอย่างนี้เป็นต้น เตือนใจตัวเองอย่างนี้อยู่เสมอๆ ความรับผิดชอบก็จะค่อยๆ เกิดขึ้นแก่ลูก นานเข้าลูกก็จะกลายเป็นคนรับผิดชอบที่ดีเยี่ยมโดยอัตโนมัติ

โอกาสทอง

ลูกรัก...

คนบางคนมีอำนาจวาสนา มีบารมีสูง มีโอกาสไปนั่งอยู่ในสถานที่สูง พอที่จะทำอะไรให้เป็นประโยชน์เป็นความเจริญของบ้านเมืองและสังคมได้มาก แต่ก็มีได้ทำ ทำให้เสียโอกาสทองไปอย่างน่าเสียดาย ทั้งนี้เพราะเขาเองไม่ได้คิดถึงข้อนี้ คิดแต่เพียงว่าตำแหน่งหน้าที่ที่ตนได้รับนั้นเป็นเกียรติยศชื่อเสียงแก่ตัว และเป็นทางได้มาซึ่งลาภผลส่วนตัว จึงมุ่งแต่จะรักษาเกียรติรักษาประโยชน์ไว้เท่านั้น แท้จริงนั้น หากเขาใช้โอกาสทองในขณะนั้นสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้บ้านเมืองไว้เป็นอนุสรณ์ชีวิตสักอย่างหนึ่งนั้นแหละคือเกียรติยศและประโยชน์ส่วนตัวของเขาตลอดกาล แม้ออกจากตำแหน่งนั้นไปแล้วคนเขาก็ยังคงกล่าวขาน ดึงด้วยความยกย่อง

สำหรับตัวลูกเอง ถ้ามีโอกาสอยู่ในฐานะบารมีสูงอย่างนั้นบ้างก็อย่าลืมอย่าเฉลอ ใช้โอกาสทองนั้นสร้างสรรค์สิ่งที่จะเป็นอนุสรณ์ชีวิตไว้บ้าง เพื่อเป็นผลงานที่จะกล่าวถึงได้ด้วยความภาคภูมิใจ ดิดิไว้เสมอ ตั้งใจทำให้ได้ ไม่อย่างนั้นฐานะตำแหน่งนั้นจะทำให้ลูกเสียโอกาสทองและอาจทำให้เสียคนโดยไม่รู้ตัวก็เป็นได้

ฟ้องหัวใจ

ลูกรัก...

ในวงสนทนานั้นง่อมณีไม่พ้นการพูดจากันจนเลงเด็ด โดยงกเอาเรื่องคนนั้นคนนั้นมานินทา มาวิจารณ์กัน ลูกจะต้องทำใจให้หนักแน่นในเรื่องนี้ ทำนุให้หนักเข้าไว้ งาม่าเป็นคนนุเบาเชื่อคำพูดใครง่างงๆ โดยเฉพา:ถ้าลูกเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นหัวหน้าคนหรือเป็นหัวหน้าครอบครัว เพราะคนบางคนพูดไปโดยไม่รู้ผิดชอบ พูดไปตามที่ใจองจากจะพูด ไม่คำนึงถึงผลกระทบว่าจะทำให้ใครเดือดร้อนเส็งนางง่างงไร นี้ก็องจากจะพูดก็พูด บางคนก็พูดด้วยความสนุกสนาน งาม่าเห็นคนฟังเดินไปตามคำพูดของตัวเอง เขาเวียงคนประเภทนี้ว่า “ป็นน้ำเป็นตัว” บางคนพูดเพราะต้องการให้แตกแงกัน ต้องการกดคนอื่นไว้ มีสารพัดเรื่อง สารพัดความต้องการ ลูกฟังคนเหล่านี้พูดแล้วต้องช้งใจให้ดี งาม่าเชื่อกันที่ ฟังนุไว้ก่อน ต้องพิสูจนต้องพิจารณาให้รอบด้าน ลูกจะได้ไม่เส็งใจไม่ผิดนวง และไม่ได้เดือดร้อนนางงง

คนนุเบาทำให้ตัวเองต้องเดือดร้อน เส็งคน เส็งเครดิต ไม่เป็นที่นับถือองใครๆ มามากแล้ว และความเป็นคนนุเบาทำให้สามัภรรงากันต้องนง่าร้าง แงกทางกันเดิน ทำให้ครอบครัวล่มจม อยุ่ไม่เป็นสุข นวาดระแวงกันหรือต้องระทมทุกงกันทั้งสองฝ่ายมากมาต่อมากแล้ว ระวงตัวไว้ก่อนเป็นดี

การใช้คน

ลูกรัก...

การมอบหมายให้คนไปทำงานซึ่งเรียงกันโดยทั่วไปว่าใช้คนนั้น จะต้องดูให้รอบคอบดีด้วย ดูทั้งงานและดูทั้งคน คือต้องใช้คนให้เหมาะกับงาน ใครมีความถนัดทางไหน มีประสบการณ์ในงานนั้นอย่างไร รวมไปถึงความรู้ ความรับผิดชอบ ความไว้วางใจได้ของเขาเป็นอย่างไร ต้องดูให้ดี ถ้าใช้คนได้เหมาะกับงานก็จะทำให้งานเดินไปได้ดล่อง ไม่ติดขัด หากใช้คนไม่เหมาะกับงาน ใช้คนที่ขาดคุณสมบัติ ใช้เพราะเห็นแก่หน้ากัน หรือใช้โดยไม่พิจารณาให้ดีด้วย นอกจากจะทำให้งานไม่เดินแล้วยังอาจทำให้เกิดความเสียหายอีกด้วย

มีตัวอย่างให้เห็นไม่น้อยที่ผู้ใหญ่เลือกใช้คนที่ไม่เหมาะกับงานไปมอบหมายงานที่ต้องเสี่ยงต่อความเสียหายสูงไปให้คนที่ขาดประสบการณ์ทำ จึงทำให้กิจกรรมนั้นๆ หยุดชะงัก ก้าวหน้าไม่ได้ บางแห่งใช้คนที่เห็นพวกพ้องหรือเด็กฝากที่ขาดคุณสมบัติข้างต้นไปทำ ทำให้กิจกรรมหรืองานส่วนรวมเสียหายก็มี ดังนั้น เมื่อลูกจะใช้ใครจะมอบหมายให้ใครทำงานก็ควรพิจารณาให้ดี ใครก็ตามแม้จะมีใช้พวกพ้องของเรา หรือมีความรู้ไม่มาก แต่มีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบ สามารถทำให้งานที่ลูกต้องการสำเร็จไปได้ด้วยดีก็ควรใช้เขาดีกว่าใช้พวกพ้องแต่ไม่เป็นงานไปทำ ไม่ควรเอางานมาเสี่ยงกับคนที่ขาดฝีมือ ลางมือ เพราะจะทำให้กิจการของลูกไม่ก้าวหน้าหรือถึงกับทำให้ล้มได้ อย่งเสี่ยงดีกว่า

ระเบียบวินัย

ลูกรัก...

แจกันดอกไม้ที่ใครเห็นใครชมว่าสวยงามนั้นขึ้นอยู่กับคนจัดเข้าใจจัดแต่ง
ดอกไม้บางชนิดแม้จะดูไม่สวย แต่ถ้าคนจัดมีฝีมือก็สามารถจัดให้สวยได้ ตรง
กันข้ามดอกไม้แม้จะสวยงามอย่างไร แต่คนจัดไม่มีฝีมือก็ทำให้แจกันดอกไม้ที่นั้นดู
เป็นธรรมดาๆ ไม่น่าสนใจอะไร สิ่งของเครื่องใช้ในบ้านก็สามารถทำให้บ้านดู
สวยงาม มีเสน่ห์ได้ ถ้าเจ้าของบ้านรู้จักจัดแต่ง คนเราก็เช่นกัน จะเป็นคนดูดี
มีเสน่ห์น่ามองได้ก็ต้องอาศัยเจ้าตัวจัดแต่งตัวเอง ไม่ว่าจะดอกไม้ สิ่งของ หรือ
แม้กระทั่งคนเราที่ดูสวยงามอย่างนั้นได้ก็เพราะถูกจัดแต่งให้เข้าระเบียบ ระเบียบ
เป็นเครื่องมีจัดแต่งเกิดความเรียบร้อย สวยงาม น่าดูน่าชม คนเราจึงควร
มีระเบียบและรักระเบียบเพื่อให้ทุกอย่างดูสวยงาม ลูกเองก็เช่นกัน ดังจะ
ขาดแคลนอะไรไปบ้างแต่ก็อย่าขาดระเบียบในตัวเอง ทำอะไรให้เป็นระเบียบเข้าไว้
จัดระเบียบตัวเองในเรื่องเวลา ในการทำงาน ในการทำกิจประจำวัน โดยที่สุด
ในการเข้าสังคม ก็ไม่ต้องดั่งกับเป็นคนเจ้าระเบียบจนอึดอัดเสียทีเดียว เพียง
อย่างใดเข้าข้างเป็นคนมักง่ายเสียทุกเรื่องเท่านั้นก็ดีดמיไปแล้ว แต่ถ้าเป็นคน
เคร่งครัดในระเบียบได้เป็นการดีที่สุุด หากลูกเป็นคนมักง่ายไว้ระเบียบ ลูกจะ
เป็นคนที่ดี และมีความน่าในสาขตาคนอื่นได้อย่างไร

ความดีอริ

ลูกรัก...

ในการอยู่ร่วมกันไม่ว่าจะอยู่แบบเพื่อนหรือแบบ
สามีภรรยา ก็ต้องมีสิ่งหนึ่งเข้ามาแทรกกลางอยู่เสมอ
สิ่งนั้นก็คือความเข้าใจผิดกัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดา
จึงเป็นสามีภรรยาด้วยกันแล้วมักจะเข้าใจผิดกันได้ง่ายและ
บ่อยกว่าเป็นอย่างอื่น อย่างก็ว่าความเข้าใจผิดก็คือ
ความเข้าใจที่ไม่ถูก ผิดไปจากความเป็นจริง ความเข้าใจ
ผิดนี้มันเป็นเพียงอารมณ์ชั่ววูบ เป็นความเข้าใจของตน
ฝ่ายเดียว ซึ่งความจริงมิได้เป็นเช่นนั้นเลย ตนเข้าใจ
เพียงตนเดี๋ยวกว่ามันถูก เขาก็จึงเรียกว่าความเข้าใจผิด

คนที่มีความเข้าใจอะไรผิดๆ มักจะมีความดีอริ
ไม่ยอมฟังเสียงใคร คิดว่าตัวเองถูกคนเดียว คนอื่นไม่
เข้าใจตัวเอง ก็ไปทำมาเลยไปกันใหญ่ ต้องดกเดี๋ยงกัน
ไม่ยอมลดราวาศอกให้แก่กัน ทั้งๆที่สุดท้ายก็แตกกัน มองหน้า
กันไม่ติด ลูกควรจำไว้ว่าความดีอริเพราะความเข้าใจผิด
นั้นไม่แดงให้ดูแก่ใครเลย มีแต่จะทำให้เกิดความแตกแยก
เกิดความไม่สบายใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย เป็นสามีภรรยา
เป็นเพื่อนกัน จะมาดีอริต่อกันก็ดูมานะกันทำไม นั่นหน้า
คุยกันปรับความเข้าใจกันเสีย จะได้สบายใจด้วยกันมีดี
กว่าหรือ

ใจแคบ-ใจกว้าง

ถูกรัก...

คนบางคนแม้จะขากจนแต่ก็มีพวกพ้องมาก เวลาถึงงานมีการอะไรก็มีคนมาช่วยเหลือน้ำหอมล้อม งานขากก็เบื่องานง่าย ส่วนบางคนแม้มีทรัพย์สินมั่งคั่งดี แต่ก็ขาดพวกพ้อง ถึงมีผู้มาน้ำหอมล้อมก็เป็นประเภทไว้ใจไม่ได้มารุมน้ำหอมเพราะผลประโยชน์เท่านั้น คนสองประเภทนี้หาดูได้ไม่ยากในสังคมปัจจุบัน อันที่จริงพวกพ้องนั้นมีความจำเป็นมาก ในเมื่อเราอยู่ในสังคมซึ่งต้องทำงานด้วยกัน ต้องติดต่อกัน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง สิ่งที่จะทำให้นคนเรามีพวกพ้องที่รักกันจริงและมีความจริงใจต่อกันคือความมีน้ำใจต่อกัน มีความเอื้ออาทรห่วงใยกัน เวลาที่มีความจำเป็นก็เข้าช่วยเหลือน้ำหอมโดยไม่ต้องขอร้อง มีอะไรก็แบ่งปันกัน คนที่มีน้ำใจอย่างนี้เรียกว่าคนใจกว้าง คนใจกว้างจะมีพวกพ้องมาก ตรงกันข้ามคนแล้งน้ำใจเรียกว่าคนใจแคบ คนใจแคบจะขาดพวกพ้องดังดราวจำเป็นจะขาดคนช่วยเหลือน้ำหอมได้จาก ต้องต่อสู้ตามลำพัง

เมื่อถูกรักแบบนี้แล้วก็ขอให้ลูกเป็นคนใจกว้าง อย่างเป็นคนใจแคบ มีอะไรช่วยเหลือน้ำหอมคนอื่นได้ก็ช่วยกันไป อย่างตระหนี่เสียดายน้ำหอมไม่จำเป็น ใครเดือดร้อนอะไรพอจะช่วยได้ก็ช่วยเขาไป อย่างนี้เองก็ช่วยให้น้ำหอมใจเขา เช่นไปเยี่ยมเยียนเขา ไปปลอบใจเขาก็ยังดี คนเราขามมีทุกข์ ได้เห็นคนมาเยี่ยมเยียนก็พอมีน้ำใจต่อสู้ชีวิตต่อไปได้ เกิดเป็นคนใจกว้างจะมีสุขสมหวังตลอดไป อาจมีสักวันที่เราต้องมีความทุกข์บ้างเมื่อวันนั้นมาถึง เราจะรู้สึกว่ามีน้ำใจจากพรรคพวกเพื่อนพ้องนั้นเป็นข่าวพิเศษโลมใจเราให้อบอุ่นและเกิดความหวังขนาดไหน

อย่าเอาอย่างเขา

ลูกรัก...

ลูกคงจะเคยเห็นคนบางพวกชอบนั่งจับกลุ่มนินทาชาวบ้าน ได้หนึ่งคุยกันเมื่อไรเป็นได้เอาเรื่องของคนโน้นคนนั้นมานินทา พูดถึงเขาในแง่ลบต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นเรื่องที่ทำให้เขาเสียหาย ชอบทำตัวเป็นผู้รู้ ผู้สังเกตการณ์ ทั้งที่รู้จริงบ้างไม่จริงบ้าง แต่เมื่อพูดแล้วก็สนุกปากหยุดไม่อยู่ ลูกเอง ธรรมดาคนพูดมากนั้นเป็นไปไม่ได้ที่คำพูดนั้นจะเป็นจริงไปเสียทั้งหมด คนประเภทนี้ลูกไม่ควรเอาอย่าง อย่าเป็นอย่างเขา ถ้ามีใครเอาเรื่องของเราไปนินทาไปพูดถึงในทางไม่ดีบ้าง เราก็คงไม่ชอบเช่นกัน ฉะนั้น ลูกก็ไม่ควรทำเช่นนั้นกับคนอื่น

การพูดถึงคนอื่นนั้นต้องระวังให้มาก แม้เป็นเรื่องจริง เป็นเรื่องที่ดี ก็ต้องระมัดระวังว่าจะเป็นการล่วงเกินเขา เขาคงไม่ชอบที่เราเอาเรื่องของเขามาพูด ถ้าเป็นเรื่องไม่จริงหรือเป็นเรื่องที่เราคิดเราดาดเอาเองจึงจะเป็นบาปปากมากยิ่ง ไม่เป็นประโยชน์ใดๆ เลย เสียเวลาเปล่าด้วย ยิ่งเอาเวลามาคิดเรื่องของตัวเอง ดีกว่า หากไม่มีอะไรจะคิด ก็นอนพักผ่อนหรือไปเดินเล่น นั่ง นอน อ่านหนังสือ ฟังวิทยุ ดูทีวีเสียดีกว่า เพราะไม่เกิดโทษทางปากและไม่เป็นทุกข์ทางวาจา ใครเขาจะนินทาว่าร้ายใครก็เป็นเรื่องของเขา อย่าไปร่วมวงทะเลาะวิวาทเป็นดีที่สุด

หนักเอาเบาสู้

ถูกรัก...

คนที่เขาตั้งเนื้อตั้งตัวได้จนมีหลักฐานมั่นคงนั้นมันคือคนที่ได้ทรัพย์สินมรดกมาตั้งตัว ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นมาจากความลำบาก ได้เพียงงล่ำแก้งจิตใจที่เด็ดเดี่ยวมาเป็นมรดก แล้วใช้งล่ำแก้งจิตใจนั้นมาต่อสู้ชีวิต เป็นคนสู้ชีวิต ต่อสู้แบบหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดินหรือหนักเอาเบาสู้กัน เขาจึงได้มีฐานะดี มีหลักฐานมั่นคงอย่างที่เราเห็น ประเภทที่หนักไม่เอาเบาไม่สู้ เอาแต่สนุก ชอบแต่ความสบาย เหย่งบักโกไม่ผ่อนนั้นไม่มีโอกาสสร้างตัวได้แน่นอน แม้จะมีมรดกอยู่ในมือไว้ให้กินใช้ไม่ซำก็ผลาญหมด

ลูกเอ็ง ผู้ใหญ่สอนกันมานานแล้วว่า “ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยากำลัง” คำว่าศัตรูในที่นั้นนอกจากหมายถึงคนแล้วยังหมายถึงความลำบาก และอุปสรรคต่างๆ ด้วย เมื่อคนเราต้องต่อสู้ ชีวิตก็ต้องพบกับความลำบาก แต่ขอให้ลูกคิดว่าความลำบากนั้นเป็นงาชูกำลังที่กระตุ้นให้เรา มีความมุมานะ และความขยันพยายาม เพื่อเอาชนะความลำบากจนไปถึงจุดปลายทางที่ดีความสบายให้ได้ พ่อแม่ไม่มีมรดกที่เป็นทรัพย์สินให้ลูกหรือมีให้ก็ไม่มากนัก แต่ลูกก็ได้งล่ำแก้งจิตใจไว้พร้อมแล้ว ใช้งล่ำแก้งจิตใจนั้นต่อสู้ไป สู้จนสู้ชีวิต หนักเอาเบาสู้ อดทนกับแก้งแก้งของมือของเท้า รอโชควาสนา สักวันหนึ่งลูกก็จะผงาดเป็นหนึ่งในจำนวนผู้มั่งคั่งได้อย่างภาคภูมิใจ

คู่ต่อสู้แท้จริง

ลูกรัก...

ในการทำงานทุกอง่างนั้นย่อมจะต้องมีการแข่งขันต่อสู้ มีความยากลำบากต่างๆ กันไปซึ่งเรื่งกกันว่ามีอุปสรรคในการทำงาน คนที่ทำงานสำเร็จนั้นคือคนที่ผ่านอุปสรรคต่างๆ มาแล้ว หนักบ้าง เบาบ้าง แต่ก็เชื่อว่าทุกคนจะฟันฝ่าอุปสรรคนั้นมาจนถึงจุดสำเร็จได้ทุกคนไป การที่จะฟันฝ่าอุปสรรคจนฟันฝ่าไปได้ก็ด้วยการต่อสู้กับอุปสรรคนั้นๆ เท่านั้น มิใช่จะฟันฝ่าได้ด้วยการหลบเลี่ยงหรือกระโดดข้ามไปเหมือนกับการข้ามรั้ว แต่ต้องฝ่าเข้าไปท่ามกลางอุปสรรคนั้น เหมือนต้องแล่นเรือฝ่าคลื่นลมหรือเดินฝ่าแดด ฝ่าฝนไป จึงจะผ่านคลื่นลมแล่นผ่านแดดผ่านฝนไปได้จริงๆ นั้น

ความจริงการต่อสู้กับอุปสรรคจะไม่ยากนัก ถ้าเราได้ต่อสู้กับจิตใจและกำลังใจของตัวเองจนชนะก่อน จิตใจและกำลังใจของเราที่แน่ละดีถือว่าเป็นคู่ต่อสู้ที่แท้จริงของคนเรา การต่อสู้กับจิตใจและกำลังใจของตัวเองนี้ยากกว่าต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ในภายนอก คือ หนาว ร้อน ลมแดด ความมืด ความลำบาก เป็นต้น การต่อสู้กับจิตใจให้ชนะคือต้องปลุกใจให้ตื่นตัว ไม่ให้ท้อแท้ ท้อถอย ให้ใจมีกำลังใจ ไม่ให้หมดกำลังใจไปเสียก่อน เมื่อต่อสู้กับจิตใจตัวเองจนชนะแล้วมีกำลังใจที่เข้มแข็งแล้วก็จะสามารถต่อสู้กับอุปสรรคภายนอก จนกระทั่งฟันฝ่าผ่านฟันฝ่าไปได้โดยสวัสดิ์ แต่น่าท้อใจตัวเองด้วยการฝ่าฟันอุปสรรคสำคัญคือความเก้จจدران ความท้อแท้ ความหมดกำลังใจไม่ได้แล้วจะไปต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคอะไรได้ ต่อสู้กับใจตัวเองให้ชนะก่อนแล้ว ก็จะชนะทุกอย่างในโลกได้ พระท่านว่าไว้อย่างนี้

ระบายเสียบ้างจะได้สบาย

ลูกรัก...

ขอม้จะมีสักวันหนึ่งที่คนเราต้องพบกับความทุกข์หรือปัญหาที่ทำให้
อึดอัดใจ จะบอกใครก็ได้ไม่ได้ รู้มากคนก็ได้ไม่ได้ หรือความทุกข์ชนิดที่ตัวเองคิด
ว่าคนอื่นไม่สามารถจะช่วงเหลือได้ ความทุกข์แบบนี้จะทำให้เกิดความเครียด
คิดหนักจนปวดหัว กินไม่ได้นอนไม่หลับ ถึงกลางเป็นโรคประสาทไปได้ต่างๆ
หากลูกประสบกับภาวะเช่นนี้ๆเท่าบ้าง ลูกอย่าได้เก็บไว้คนเดียว ต้องระบายออก
มาเสียบ้างจะทำให้สบายใจขึ้น เหมือนคนที่ของผูกแผลงลูก พอถ่ายออกเสียได้
ก็จะรู้สึกโล่งสบายตัวขึ้น ความเครียดและความวิตกกังวลในเรื่องต่างๆ ที่มีอยู่
ในใจก็เช่นกันต้องระบายออกมา แต่อย่าไประบายโดยทำกลางๆหรือด่าว่า
ทุบตีคนรอบข้างเข้า จะเพิ่มทุกข์เพิ่มเรื่องมากขึ้น

วิธีระบายความเครียดอึดอัดใจที่ดีที่สุดก็คือเล่าให้คนอื่นฟัง คนที่เรา
ควรเล่าให้ฟังเป็นอันดับแรกคือพ่อแม่ เรามีเรื่องด่าบอกด่าบใจอย่างไรก็มาเล่า
ให้พ่อแม่ฟัง พ่อแม่ทุกคนไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ลูก พ่อแม่ขอมเห็นใจลูกและ
เข้าใจลูกเสมอ แม้บางครั้งจะแก้ปัญหาให้ลูกไม่ได้ แต่ก็เป็นที่ระบายทุกข์ของลูก
ได้ ลูกจะเล่าอะไรให้ฟัง จะแสดงอารมณ์อะไรต่อหน้าพ่อแม่ก็ได้ทั้งนั้น พ่อแม่
ก็ยินดีรับฟัง ยินดีรับรู้ และเห็นใจลูกได้เสมอ อย่าเห็นพ่อแม่เป็นคนอื่น
ความเครียด ความทุกข์กังวลทั้งมวลของลูก ลูกควรระบายไว้ที่พ่อแม่ อย่า
เก็บสะสมไว้คนเดียว พ่อแม่เห็นขอมเป็นกระโถนสำหรับลูกเสมอ

โพธิษยา

ถูกรัก...

มีอารมณ์อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นแล้วจะ:ทำให้ผู้นั้นร้อนรุ่มมีใจ เกิดความหงุดหงิดขุ่นข้องำไม่สบายอารมณ์ อารมณ์ที่วุ่นนั้นคือความริษยา เป็นอาการของจิตที่เกิดจากการที่เห็นคนอื่นได้ดีหรือมีดีกว่าตัวแล้วทงไม่ได้ จึงผู้ที่ดีกว่าตัวนั้นเป็นศัตรูหรือเป็นคู่แข่งกันด้วงแล้ว ความริษยาจึงจะมีพลังสูงทั้งนกลางเท่าตัว คนที่มีความริษยาจะ:หมดความสุขไปเลยโดยไม่รู้ตัว เห็นอะไรวางนุวางตากไปหมด หงุดหงิดขุ่นข้องำ พาลด:ไปหมดไม่ว่าสามีหรือภรรยา ลูกเต้าก็ไม่เว้น อารมณ์ริษยาที่ร้ายแรงและ:ร้อนแรงมากลูกเอ็ง ดังกับฆ่ากันได้ก็มี เขาจึงบอกว่ามันเป็นไฟเร็วกว่าไฟริษยา เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะ:เผาผลาญจิตใจคนให้ร้อนรุ่มหงุดหงิดตลอดเวลา

แต่ไฟของนี้ใช้ว่า:เกิดข่างนิกดอก จะ:เกิดก็ต่อเมื่อเห็นศัตรูหรือคู่แข่งได้ดีเท่านั้น หากคนที่ได้ดีนั้นเป็นคนที่ตัวรักชอบพอ อารมณ์ริษยาจะ:ไม่เกิดขึ้น เมื่อลูกรู้อย่างนี้แล้ว ลูกต้องระวังอารมณ์ชนิดนี้ให้ดี อย่งให้เกิดขึ้นได้ เรื่องอย่างนี้ลูกต้องฝึกเป็นคนใจกว้างไว้ คนอื่นไม่ว่าจะ:เป็นมิตรหรือเป็นศัตรู จะ:เป็นคนที่เราชอบหรือชังก็ตาม เขามีสิทธิ์ได้รับความสำเร็จในเรื่องต่างๆ เช่นเดียวกับคนที่ไป ถ้าเราจับดีชื่นชมเขาไม่ได้ ก็ทำใจวางเฉงทำเป็นไม่รู้ไม่สนใจเสีย จะ:ทำให้สบายใจกว่าที่จะ:ไปริษยาเขาหรือไปกระ:แฉน:กระ:แฉนเขา ถ้าเราริษยาเขา คนที่จะ:เดือดร้อนจริงๆ ก็คือ ตัวเรา มิใช่เขา แล้วเรื่องอะไรเราจะ:มาเก็บไฟไว้ในอกให้ร้อนรุ่มหงุดหงิดโดยใช่เรื่อง ดูออกจะ:ไม่ฉลาดเลย

มองการณ์ไกล

ลูกรัก...

มีคำพูดสมัยใหม่อยู่คำหนึ่งคือคำว่า “มองการณ์ไกล” นหมายถึงจะทำอะไรก็ตามให้มองไปข้างหน้า มองยาวๆ มองถึงอนาคต ซึ่งเป็นคำพูดที่มีความหมายดี เพราะคนที่มองการณ์ไกลนั้นจะได้รับความสำเร็จในกิจการต่างๆ ที่ตัวทำในระยะยาว คนที่มองอะไรแคบๆ มองเฉพาะหน้า มองผลประโยชน์ ก็จะได้รับความสำเร็จในระยะสั้นๆ แล้วก็ล้มเหลว ไม่มั่นคง ดั่งนั้น เมื่อลูกจะทำการอะไรก็ตาม ลูกต้องมองการณ์ไกลเอาไว้ จึงเป็นงานในสิ่งที่จะต้องมองให้ไกลยิ่งขึ้น

คนที่มองการณ์ไม่ไกลจะเจริญก้าวหน้าเป็นหลักเป็นฐานได้จาก ส่วนคนมองการณ์ไกลเขาจะมองอย่างรอบคอบดีถ้วน คิดถึงผลได้ผลเสีย ไม่คิดแต่ผลได้อย่างเดียว คิดถึงกันที่โลไว้ล่วงหน้า คิดวิธีเดินหน้าและถอยหลังไว้พร้อมสรรพ พูดแบบสมัยใหม่ก็คือวางแผนดำเนินงานไว้อย่างดีดีถ้วนรอบคอบ พินิจพิจารณาหลายรอบหลายตลบนั้นเอง คนที่มองการณ์ไกลเขาจะไม่คิดเพียงแต่ปัจจุบันเท่านั้น แต่จะคาดการณ์ไปถึงอนาคตอันยาวไกล เพราะเขามองได้ไกลเขาก็ได้รับความสำเร็จสูง ส่งผลสบายไปชั่วลูกชั่วหลาน ลูกลองฝึกเป็นคนมองการณ์ไกลดูบ้าง คือมองไปข้างหน้ายาวๆ มองให้ตลอดถึงลูกถึงหลานจึงดี อย่างมองใกล้ๆ เพียงแค่เอาตัวรอดไปวันๆ หรือเพียงความสำเร็จเป็นครั้งคราวเท่านั้น ฝึกมองให้ไกลๆ วางแผนระยะยาวไว้ ก็ได้ อย่างนี้ลูกก็จะเป็นคนหนึ่งที่เขา่าจะเป็นผู้มองการณ์ไกลและจะได้รับความสำเร็จดววมเหมือนกับคนอื่นๆ

การเตรียมพร้อม

ถูกรัก...

ในชีวิตแต่ละวันของคนเรานั้นมีเรื่องที่จะต้องให้แก่วัยชราไป ได้ทั้งเรื่องโน้นได้ทั้งเรื่องนี่ บางครั้งก็นำความลำบากทุกข์ยากมาให้เพราะแก่วัยไม่ได้แม้ลูกเองก็ดงเดงประสบเรื่องอย่างนั้นมาบ้างแล้ว ออกจากวิถีชีวิตอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ นั่นก็คือการเตรียมพร้อม ซึ่งหมายถึงการตระเตรียมป้องกันแก่วัยให้พร้อมไว้ล่วงหน้าก่อนที่ปัญหานี้หรือเรื่องนั้นจะมาถึง เหมือนการเดินทางไกลซึ่งจะต้องเตรียมการล่วงหน้าให้พร้อมไม่ว่าจะเป็นแผนการเดินทาง เสื้อπίง เสื้อผ้า พานหนะ รวมถึงเงินที่ต้องใช้จ่าย ถึงเวลาถึงก็จับฉวางเดินทางได้ทันที เดินทางไปแล้วก็จะไม่ขาดเนื้ออะไร

การเตรียมพร้อมเป็นการป้องกันและแก้ปัญหาที่ดีที่สุด เมื่อเกิดปัญหาก็กแก้ได้ทันที เช่น เตรียมเครื่องดับเพลิงไว้พร้อม พอเกิดไฟไหม้ก็จับฉวางใช้ได้ทันที เตรียมขลุ่ยงาที่จำเป็นไว้พร้อม พอเจ็บไข้อยู่ไรก็พอประทังได้ไม่ร้ายแรง เตรียมกาง เตรียมใจ เตรียมติดไว้ล่วงหน้าว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร จะทำอะไร จะทำอะไร ดั่งนี้เป็นต้น การเตรียมพร้อมอย่างนี้ทางพระเรียกว่าไม่ประมาท คนที่มีความรอบคอบเขาจะเตรียมพร้อมเสมอ พอเกิดปัญหาเกิดเหตุการณ์ดับขันธุ์ก็จะสามารถผ่านปัญหาผ่านเหตุการณ์นั้นๆ ไปได้โดยง่ายไม่ทุกข์ไม่ลำบากมากนัก ท่านจึงสอนกันมาว่าอย่าเป็นคนประมาท เตรียมตัวให้พร้อมเอาไว้ป้องกันไว้ก่อนดีกว่ามาแก่วัยภายหลัง ความประพฤติแบบว่าวางแผนแล้วล้อมคอกนั้นท่านจึงสอนกันมาว่าอย่าทำ

ความมีน้ำใจ

ลูกรัก...

เคยบอกลูกมาบ้างแล้วว่าคนเราเมื่อจะไปอยู่ที่ไหน จะอยู่กับใครก็ตาม ขอให้เป็นคนมีน้ำใจเอาไว้ ชาติอะไรก็ชาติได้ไม่มีใครตำหนิ แต่อย่าพูดน้ำใจ เป็นไปไม่ได้ อย่าเป็นคนเลี้ยงน้ำใจ อย่าใจแคบ ดัดเอาแต่ได้ ไม่คิดถึงอกใคร ช่วงเหลือใครไม่ได้ คนเราน่าเป็นคนเลี้ยงน้ำใจแล้วก็ไม่มีใครจะมาอยู่ หรือมาคบหาแบบจริงใจด้วย ที่เขาท้ออยู่ก็เพราะไม่มีทางไปเท่านั้น เหมือนแผ่นดินที่เลี้ยงน้ำ ผู้คน สัตว์ พืช และต้นไม้ก็ไม่อยากอยู่ไม่อยากเกิดบริเวณนั้น แต่จะหนีไปอยู่อาศัยกันบนแผ่นดินที่มีน้ำสมบูรณ์ ส่วนคนที่มีน้ำใจจะมีผู้คน มาพึ่งพาอาศัยอยู่อยู่แล้วก็ไม่ออกจาก แม้ว่าจะบางครั้งจะอยู่อย่างคับแคบก็ตาม

ลูกรู้อย่างนี้แล้ว ควรพยายามทำตัวให้เป็นคนมีน้ำใจเอาไว้ ยิ่งคนใกล้ชิด คนที่เราต้องพึ่งพาอาศัยเขาช่วยทำการทำงาน เช่น เป็นลูกจ้างหรือลูกน้อง ยิ่งต้องมึน้ำใจต่อเขาให้มาก หากเขาลำบากเดือดร้อนอะไรก็ช่วยเหลือกันไปเท่าที่จะช่วยได้ ใครทำดีทำประโยชน์ให้เราอย่างล้นมบุญคุณของเขา ทดแทนคุณเขา ให้รางวัล ให้กำลังใจเขา อย่างน้อยก็พูดชมเชยเขาให้เขาได้ชื่นใจสักนิดก็ยิ่งดี การเอื้อเฟื้อเขาดังน้ำใจนี้แหละลูกจะเป็นมนต์วิเศษที่ดึงดูดให้เขาติดใจรักใคร่เรา อ่อนน้อมต่อเรา ความมีน้ำใจเป็นสิ่งวิเศษนักลูกเอ๋ย คนเราแม้รูปร่างจะไม่หล่อไม่สวยก็มีเสน่ห์ได้ด้วยน้ำใจ ตรงกันข้ามแม้จะหล่อหรือสวย อย่างไรหากเลี้ยงน้ำใจเสียแล้วก็ทำให้นหมดเสน่ห์ลงไปมากทีเดียว คนโบราณ ท่านจึงบอกไว้ว่า “มีน้ำใจเป็นเสน่ห์ เลี้ยงน้ำใจเป็นเสน่ห์ยศ”

ทำสิ่งที่ไม่เสีย

ลูกรัก...

ปกติคนเราเมื่อจะทำอะไรสักอย่างหนึ่งก็มักจะคิดว่าเมื่อทำแล้วจะได้ผลตอบแทนอย่างไร จะเสี่ยงหรือไม่ เป็นต้น ก็ถูกต้องอยู่ เพราะแสดงถึงความรอบคอบคิดหน้าคิดหลัง หากไม่คิดเสี่ยงก่อนอาจผิดพลาดเสี่ยงไม่ได้ประโยชน์อะไรก็ได้ ในแวดวงของศาสนา ท่านแนะนำไว้เช่นนี้เหมือนกันว่า

“ฟังอ่อนน้อมต่อผู้ที่อ่อนน้อมด้วย

ฟังคบหากับผู้ที่เต็มใจจะคบหาด้วย

ฟังช่วยทำกิจแก่คนที่หมั่นทำกิจ

ไม่ฟังทำประโยชน์แก่ผู้ไม่ต้องการประโยชน์

อย่าสมาคมกับคนที่ไม่เต็มใจจะสมาคมด้วย”

คำแนะนำนี้ให้ข้อคิดที่ดีมากเลยลูกเอ๊ย ชัดเจนดีจนแทบจะไม่ต้องอธิบายเลย เป็นคำแนะนำที่ป้องกันมิให้คนเราเสียเวลาไปทำสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ ทำตามคำแนะนำนี้ได้เราจะไม่เสียเวลาเสียเรื่องแรงและจะไม่เสียใจภายหลังด้วย เช่น เราไปอ่อนน้อมต่อมตากับคนที่เขาแข็งกระด้าง ไปงกมือไหว้คนที่เขาไม่ยอมรับไหว้ ก็เสียมือเปล่า หรือเราไปช่วงเหลื่อช่วงทำกิจต่างๆ แก่เขา แต่เขาไม่เห็นความมีน้ำใจของเราก็ป่วยการเปล่า อยู่เฉยๆ ดีกว่า ลูกเอ๊ย คนเราไม่เหมือนกัน ลูกอย่าไปคิดว่าเขาเหมือนเรา หรือเราเหมือนเขา เราคิดอย่างหนึ่ง เขาคิดอย่างหนึ่ง ดูให้ดีคิดให้ดี ก่อนที่จะตั้งความหวังหรือคิดจะทำอะไรให้แก่ใคร จะได้ไม่เสียใจและเสียตาในภายหลัง ทำอะไรโดยที่ไม่คิดหน้าคิดหลังให้รอบคอบก็อาจจะเสียได้

กฏมิต้านทานทุกข

ลูกรัก...

ร่างกายที่แข็งแรงข้อมีไม่ถูกโรคภัยเบียดเบียนได้บ้าง เร็วกว่ามิกฏมิต้านทานหรือมิกฏมิตักมกันดี กฏมิต้านทานแบบนี้เป็นกฏมิต้านทานทุกขทางกาย ทำให้กายเป็นสุข ทำนองเดียวกัน หากไม่ต้องการให้ใจมีทุกขก็ต้องสร้างกฏมิต้านทานทุกขทางใจไว้ให้ดี ความจริงทุกขทางใจนั้นมีสาเหตุมาจากการนึกคิดปรุงแต่งของใจเองเป็นสำคัญ ดื้อใจไปเก็บเอาเรื่องราวต่างๆ จากที่ได้เห็นบ้าง ได้ยินบ้าง มานึกคิดปรุงแต่งให้เป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้ ตามความรู้สึกของตัวเอง สิ่งที่นึกคิดนั้นถ้าตัวเองรู้สึกชอบก็จะเกิดความสบายใจ ถ้าตัวเองรู้สึกไม่ชอบก็จะเกิดความทุกข์ใจเรื่องอย่างเดียวกันแท้ๆ อาจทำให้คนหนึ่งเกิดความสบายใจ แต่ทำให้อีกคนหนึ่งเกิดความทุกข์ใจก็ได้ มันอยู่ที่การนึกคิดปรุงแต่งของแต่ละคน

ดังนั้น เมื่อลูกไม่ต้องการให้ทุกข์มารุมเร้า ลูกก็ควรพยายามสร้างกฏมิต้านทานไว้ ดื้อต้องตั้งสติให้ดีเมื่อประสบเรื่องอะไรก็แล้วแต่ ทั้งได้ก็ทั้งวางได้ก็วาง อย่างเก็บเอามาคิดปรุงแต่ง ดื้ออย่างเอามาเป็นอารมณ์ ถ้าจะคิดปรุงแต่งก็ต้องคิดอย่างมีสติรอบคอบ คิดให้ถี่ถ้วนถี่ก่อน อย่างด่วนตัดสินใจอย่างๆ ว่าเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้ แล้วมานั่งไม่สบายใจไปตามความคิดใจหนักแน่นเข้าไว้เป็นดี ใจที่หนักแน่น มีสติมีปัญญาพิจารณานั้นแหละเป็นกฏมิต้านทานทุกขได้อย่างดี แต่ก็ไม่อย่างหนักที่จะทำได้ ต้องฝึกฝนกันบ่อยๆ และนานๆ จึงจะเห็นผล เหมือนร่างกายนั้นแหละ กว่าแข็งแรงจนมิกฏมิต้านทานโรคได้ก็ต้องลงทุนลงแรงกันมากโขอยู่

ทำดีได้แต่อย่าให้เด่น

ลูกรัก...

เมื่อทำงานอยู่กับใคร ไม่ว่าจะ เป็นงานราชการหรืองานเอกชน ขอให้ลูก พยายามศึกษานิสัยใจคอของผู้ใหญ่หรือเจ้านายให้ดี ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่แต่ละคน ไม่เหมือนกัน ประเภทหนึ่งไหลล็กก็มี ประเภทปากหวานกันเปรี้ยวก็มี ประเภท ปากปราศรัยใจเขือดคอกก็มี ประเภทพูดจา:เราดิ ชมเราตลอดเพื่อสนองใช้เรา ทำงานให้แต่ว่าไม่เคยให้อะไรเราเป็นชั้นเป็นอันก็มี ถ้าเราหลงลมปากคนอย่างนี้ เราจะเหนื่อยตลอดไป แต่ของดีๆ เรา:ให้แก่พวกพ้องหรือคนใกล้ชิดของเขานหมด แล้วมาพูดในใจลึงใจเราให้ทำดีต่อไป อย่างที่อ:ไรทำนองนี้ ประเภทปาก หวานกันเปรี้ยวอย่างนี้แหละ:ร้ายนักละลูกเอ็ง ส่วนประเภทหนึ่งไหลล็กนั้นต้อง ดูไปนานๆ จึงจะรู้ว่าดีจริงหรือไม่ ดูที่การกระทำ เขาอาจจะไม่ชมเราแต่พอถึง เวลาอาจให้บำเหน็จรางวัลเราก็ได้ ประเภทปากรัยใจดีนั้นขอให้เราอดทนเขาให้ ได้เท่านั้นแหละ:เป็นได้ดีทุกรายไป

หากลูกได้ทำงานกับผู้ใหญ่ที่ปากหวานกันเปรี้ยว ไม่มีความยุติธรรม มี ความลำเอียงและนุเบา ก็ต้องระวังใจไว้ ทำงานเพื่องาน ทำไม่ให้เกิดผลาด บกพร่องเท่านั้นก็พอแล้ว อย่าไปหวังอะไรมาก ที่ได้สนองอย่างนี้มีใช้:สอนลูก ให้เป็นคนเห็นแก่ตัว แต่เตือนเพื่อให้ลูกป้องกันตัวไว้ ไม่ต้องเหนื่อยและทุ่มเท กับงานเกินไป แต่ผลที่ได้กลับเป็นความซ้ำใจและ:วมขึ้นเพราะผู้ใหญ่ไม่ยุติธรรม ภาษิตที่กล่าวไว้ว่า “ทำดีได้แต่อย่าเด่นจะเป็นภัย ไม่มีใครอยากเห็นเราเด่นเกิน” นั้น จึงเป็นอมตะอยู่เสมอ การทำความดีนั้นเป็นสิ่ง:ถูกต้อง แต่ทำดีต้องให้ ถูกบุคคลด้วยจึงจะได้ผลดีจริง

รู้หน้าไม่รู้ใจ

ลูกรัก...

มีภรรยาที่กล่าวไว้ว่า “คนเรารู้หน้าไม่รู้ใจ” เป็นคำที่ใช้ได้ตลอดกาล โดยเฉพา: สมัยนี้ค่อนข้างจะเห็นชัด สร้างภาพลวงตาเก่ง ดูข้างนอกก็สดใสมีเมตตา แต่ข้างในดัดไปอีกอย่างหนึ่ง เหมือนภาพที่เฟื่องกับตัวจริงง่อมผัดกัน ภาพเฟื่องมักจะสวยงามน่าชมกว่าตัวจริงเพราะมีการแต่งแต่มีสีให้สดใสลงไป คนที่สร้างภาพตัวเองให้ดูเด่นก็จำเป็นต้องแต่งแต่มีสีสนี้ให้ใบหน้า ก็ริงาท่าทางและการแสดงออกอื่นๆ ให้ดูดีน่าชมชอบแก่ผู้พบเห็นเอาไว้ เพื่อปกปิดภายในซึ่งไม่งดงามอย่างนั้น จึงเกิดคำพูดที่ว่ารู้หน้าไม่รู้ใจขึ้น คือเรารู้ได้แต่หน้าตาภายนอกของเขา แต่ใจของเขานั้นยากที่จะหยั่งรู้ได้เพราะอาจปิดเฟื่องไปได้เหมือนภาพวาดกับตัวจริง

ดังนั้น เมื่อลูกคบหากับใคร จะไว้วางใจใคร หรือทำกิจการร่วมกับใคร จึงควรดูให้ดี ดูในหลายๆ อย่างดูเฟื่องหน้าภาพนอกซึ่งอาจเป็นภาพลวงตาก็ได้ ต้องดูไปถึงการกระทำและความดีความอ่านของเขา ดูทั้งต่อหน้าและลับหลัง หากลูกไม่ดูให้ดี หลงไปคบหาหรือไว้วางใจให้ความเคารพนับถือเอาไว้ อาจต้องชอกช้ำใจภายหลังได้ คนอื่นมากทำให้เราผิดหวัง เราก็แค่ได้อดรื้อนเท่านั้น แต่คนที่เรารักไว้วางใจหรือคนที่เราเคารพนับถือมากทำให้เราผิดหวังนั้น มันทำให้เราเจ็บปวดและชอกช้ำใจยิ่งนัก เพราะฉะนั้นท่านจึงสอนว่า “อย่าไว้ใจทางอย่าวางใจคน จะจนใจเอง” จะไว้ใจใครก็อย่าตั้งกับวางใจเลย จะรักจะนับถือใครก็เผื่อใจไว้ผิดหวังบ้าง จะได้ไม่เสียใจมากนักเมื่อผิดหวัง คืออย่าทุ่มเทใจไปรักนับถือหรือขอมรับใช้ใครแบบขอมตาขดวงชีวิตให้ เผื่อขาดเผื่อเหลือไว้บ้างเป็นดี

ใจเขาใจเรา

ลูกรัก...

การอยู่ร่วมกับคนอื่น ไม่ว่าจะอยู่กันแบบสามีภรรยา แบบครอบครัว พ่อแม่ลูก แบบญาติมิตร แบบเพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน หรือเพื่อนร่วมโลก การดำเนินถึงความรู้สึกของคนอื่นเป็นสิ่งสำคัญมาก จะอยู่กันได้นานหรือไม่นาน จะอยู่กันอย่างสงบสุข หรืออย่างอยู่ร้อนนอนทุกข์ ก็อยู่ที่จุดนี้เป็นสำคัญ การเอาใจเขามาใส่ใจเราและเอาใจเราไปใส่ใจเขา เป็นเรื่องที่ต้องทำ นมาขความว่าเราจะทำอะไรก็ตาม ก็ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่คนอื่นด้วย บางครั้งเราคิดว่าเราทำแล้วเราจะได้ผลประโยชน์ แต่คนอื่นเขาอาจเดือดร้อนเพราะการกระทำของเราก็ได้ จึงควรนึกถึงขอื่นให้มาก ไม่ควรสร้างความสำเร็จบนความเดือดร้อนของคนอื่น เราไม่ชอบให้ใครมาทำให้เราเดือดร้อน คนอื่นก็ไม่ชอบให้เราไปทำให้เขาเดือดร้อนเหมือนกัน นึกถึงอกเขาอกเราเป็นใช้ได้ คนที่คิดเอาแต่ได้ เขาเร็วกว่าคนเห็นแก่ตัว

ลูกเอ๋ย เกิดเป็นคนนะลูก เมื่อเราอื่ก็ควรนึกถึงคนที่เขาอดบ้าง เมื่อเราสุขก็ควรคิดถึงคนที่เขาทุกข์บ้าง เมื่อเรามีก็คิดถึงคนที่เขาจนบ้าง ลูกคิดได้ อย่างนี้ ลูกจะเป็นนักเสียสละ เห็นใจคนอื่น ช่วยเหลือคนอื่นได้และจะเป็นที่รักนับถือของคนทั่วไป หากลูกเป็นคนเห็นแก่ตัว ลูกจะอยู่โดดเดี่ยว เวลาลูกเดือดร้อน จะไม่มีใครแ่งแสนลูกเลย จำไว้เถิดลูก

คิดก่อนพูด

ลูกรัก...

ปากคนนั้นนำสุขมาให้ก็ได้ นำทุกข์มาให้ก็ได้ มีคำเตือนมากมายเกี่ยวกับปากเช่นว่า “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” เมื่อลูกคบหาอยู่กับใครทำงานที่ไหนก็ตาม สิ่งที่ต้องระวังให้มากคือปาก ท่านกล่าวว่า “จงเก็บปากไว้ที่ใจ อย่าเก็บใจไว้ที่ปาก” คืออยากพูดอะไรก็เก็บไว้ที่ใจ อย่งพูดทุกอย่างตามที่ใจคิด พูดมากโอกาสพลาดก็มีมาก พูดน้อยก็พลาดน้อย เมื่อจำเป็นต้องพูดก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดพอประมาณ พูดอย่างสร้างสรรค์ ถูกธรรม และประกอบด้วยประโยชน์ ท่านบอกไว้ว่า “คำพูดที่ตั้งเกินไป คำพูดที่แรงเกินไป คำพูดที่เกิดความจริง ล้วนฆ่าคนพูดผู้โง่เขลาได้ทั้งสิ้น”

คนสมัยนี้พูดเก่งและพูดได้มาก แต่ลูกพิจารณาดูให้ดี คนที่พูดเก่งอย่างนั้นมีสักกี่คนที่พูดแบบสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสมานสามัคคีดี ทำให้ทุกฝ่ายเกิดความสบายใจ แต่เราจะไปห้ามเขาไม่ให้พูดก็ไม่ได้ เขาจะพูดดีไม่ได้ อย่งไร พูดก็ารร้ายเสียงดสีใครเป็นสิทธิ์ส่วนตัวของเขา เขาพูดเขาก็ต้องรับผิดชอบเอง สำคัญลูกอย่าไปพูดอย่างเขาก็แล้วกัน ดัดให้ดีก่อนพูดเสมอ จังพูดถึงบุคคลอื่นด้วยแล้วจึงต้องระวังเพราะเราไม่รู้จักเขาดีพอ ไม่รู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของเขาดีเท่ากับตัวเขารอก เราจะไปคาดเดาเองว่าเขาเป็นอย่งนั้นเป็นอย่งนี้ แล้วไปพูดทำให้เขาเสียหายดูจะไม่ยุติธรรมนัก ดีที่สุดคือไม่พูดถึงคนอื่นโดยไม่รู้หรือเท็จจริงดีพอ แม้จะรู้จริงก็ไม่ควรพูด ถ้าจำเป็นต้องพูด ก็ควรพูดอย่างมีสติ พูดด้วยความระมัดระวัง เพราะการพูดถึงคนอื่นนั้นเสี่ยงต่อความเป็นศัตรูกันและจะเป็นบาปกรรมด้วย ระวังไว้เป็นดีที่สุด

คนใจบอด

ลูกรัก...

ลูกคงเคยได้ยินคำพูดที่ว่า “มองกันแต่ในแง่ดี” มาบ้าง คำพูดนี้บอกให้เราหันมองแง่ดีของคนที่เรารู้จัก คนที่เราคบหา หรือคนที่อยู่ด้วยกับเรา เพราะคนเราทุกคนล้วนมีข้อบกพร่องในตัวด้วยกันทั้งนั้น ไม่มีใครที่จะบริสุทธิ์ ผุดผ่องไปเสียทั้งหมดจนหาที่ติมิได้ เมื่อรักจะคบกัน รักจะอยู่ด้วยกันก็ควรมองหาแต่จุดดีของกัน ส่วนจุดด้อย หากมีไม่มากจนรับไม่ได้ก็มองข้ามไปเสีย จุดดีที่มีมากกว่ามาเป็นจุดเด่น ก็จะทำให้ลบจุดด้อยของเราหรือทำให้ใจจางลงไปได้

อันที่จริง คนเราทุกคนล้วนมีจุดดีด้วยกันทั้งนั้น ถ้ามองด้วยใจเป็นธรรม คนที่มีใจเป็นธรรมย่อมจะมองเห็นความดีของคนอื่นได้ง่าย ส่วนคนที่มีใจไม่เป็นธรรมหรือขาดความยุติธรรม แม้คนอื่นจะมีความดีโดดเด่นอย่างไร ก็มักมองข้ามหรือทำมองไม่เห็นเสีย คนตาดีที่มองไม่เห็นความดีของใคร จืดต่อแต่อดีตเป็นที่ตั้ง เราจะหาความยุติธรรมจากคนใจบอดได้ยาก แม้ตัวเขาเองบางทีก็ไม่ได้รู้ตัวเสียด้วยซ้ำไปว่าตัวเองเป็นคนใจบอด คนตาบอดยังหน้าคบมากกว่าคนใจบอด ทำดีกับคนใจบอดก็ต้องทำใจไว้ล่วงหน้าว่าเขาจะไม่มองเห็นความดีของเรา ที่บอกลูกเช่นนั้นก็เพื่อให้ลูกรู้ว่าคนเรานั้นรู้หน้าที่ไม่รู้ใจ ต้องศึกษาคนให้ถึงใจเขา เราจะได้ระมัดระวังตัวและทำใจได้ถูก ในขณะที่เด็กด้วยกันลูกก็อย่างทำตัวเป็นคนใจบอดเสียเองเท่านั้นแหละ

หกล้มต้องหกลุก

ลูกรัก...

ในการดำเนินชีวิตนั้นใช้ว่าจะราบรื่นไปเสียทุกอย่าง ชีวิตมีขึ้นมีลง มีสุขมีทุกข์ควบคู่กันไปตลอดเวลา โดยเฉพาะในการทำงาน ยิ่งเป็นงานใหญ่ ยิ่งมีอุปสรรคมาก หากลูกทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ลูกคิดรอบคอบแล้วว่า เป็นงานที่ดี เป็นงานที่จะทำให้งานหน้าได้ แต่เมื่อทำๆ ไปงานนั้นเกิดสะดุดขึ้น ไม่เป็นไปอย่างที่ดีไว้ เร็วกว่าที่มีอุปสรรคขัดข้อง ลูกก็ต้องฟันฝ่าอุปสรรคนั้น ไปให้ได้ด้วยสติปัญญา ด้วยความรอบคอบ อย่างนุ่มนวลหรือหนักแน่นพลันแล้วน ค่อยคิดค่อยแก้ไข อย่างที่อ้อมกอดกำลังใจเสียก่อน

สิ่งที่สำคัญที่สุดงามที่เราพบปัญหาอุปสรรคในชีวิตก็คือกำลังใจ อย่างไม่กำลังใจตก การงานการเงินจะตกหรือสะดุดอย่างใดก็ช่าง อย่างไม่กำลังใจ ของเรตกตามไปด้วย ต้องระดับประคองกำลังใจเอาไว้ โบราณสอนว่า “หกล้มต้องหกลุก” นามความว่า เมื่อหกล้มหรือพลาดไปก็ต้องลุกขึ้นสู้ใหม่ คนที่ลุกขึ้นมาสู้ต่อไปเท่านั้นจึงจะถึงจุดหมายปลายทางได้ เหมือนเราถลันบน ถนน ถ้าไม่เราจะต้องนอนกลิ้งเกลือกแฉ่อยู่บนถนนอย่างนั้น ถ้าไม่เราไม่รับลุก ขึ้นมาแล้วเดินต่อไปเช่นเดียวกัน เมื่อเรามีอุปสรรคหรือพบกับความผิดหวัง ถ้าไม่เราจึงไม่ประคองใจให้เข้มแข็ง ดึงตัวเองออกมาจากความผิดหวัง นั้นแล้วลุกขึ้นยืนหายใจให้เต็มปอด ก้าวเดินต่อไปด้วยความมั่นใจ ด้วยสติ ปัญญาและด้วยความรอบคอบกว่าเก่า ใช้ข้อผิดพลาดบทพระองค์ที่ผ่านมาเป็นครู คอยเตือนใจมาเป็นบทเรียนเพื่อมิให้เกิดผิดพลาดแบบนั้นอีก พร้อมก้าวไป ำงานหน้าด้วยความมั่นใจและด้วยกำลังใจที่เข้มแข็งแล้ว

รักยาวให้มัน รักสั้นให้ต่อ

ลูกรัก...

คนเก่าเล่าทานกันมาว่า “รักยาวให้มัน รักสั้นให้ต่อ” เห็นว่ามีความหมายดีเลยนำมาบอกลูก คือถ้าเราอยากมีอนาคตที่ดี มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขตลอดไป ก็ต้องมัน คือตัดขาดสิ่งที่จะมากำล้างอนาคต ทำลายชีวิตของตนเองอย่างเท่าใดสิ่งเหล่านั้น เช่น อบายมุข งามเสพติด ความเก็งจordan ความสຽงສຽງ ความมุนันพລันแฉ່น เหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องมันก่อนอนาคตทั้งสิ้น ไม่โดยตรงก็โดยอ้อม มันออกจากชีวิตเราได้ อนาคตก็รุ่งเรืองสดใสได้ไม่ยาก แต่ถ้าเราคิดสั้นๆ คิดเอาเฉพาะหน้า หวังสนุกสุขสบายเฉพาะหน้า มีชีวิตไปวันๆ อนาคตจะเป็นอย่างไรก็ช่าง ก็ให้เสพอบายมุขต่อไป เก็งจordanต่อไป สຽงສຽງต่อไป อนาคตก็จะต่อๆ วุบลองแฉะดึบไปในที่สุด

ตัวอย่างแบบนี้ลูกก็คงจะเห็นมาบ้าง บางคนเบื่องต้นชีวิตก็ลำบากยากจน แต่ด้วยความมุนัน: รู้จักทำงาน รู้จักเก็บออม รู้จักกินใช้ ไม่แต่ต้องอบายมุขและสิ่งเสพติดต่างๆ ไม่นานก็ตั้งตัวได้ อนาคตสดใส ชีวิตสุขสบาย แต่บางคนเบื่องต้นชีวิตสุขสบาย พ่อแม่มาให้เงินทองไว้ให้เป็นกำเป็นกอง แต่คิดสั้นๆ เอาแต่ตามใจตัวเอง ไม่รู้จักคุณค่าของทรัพย์สินสมบัติที่พ่อแม่มาให้ กินใช้อย่างฟุ่มเฟือย ไม่ซำหนักก็หมดตัว ชีวิตต้องลำบากลำบาก นมดอนาคตไปน่าเส็งใจแทนพ่อแม่ของเขา สູ່ອຸຕສ່ຳນາມາເຄືອບตลอดชีวิตแต่ลูกมาผลาญเส็งไม่กิน อบายมุขไม่เท่าใดรอกใดรอรอกลูกเอง มันทำล้างอนาคตของทุกคน นั่นแหละ:ถ้าไปหลงติดมันเข้า ทำตามดำโบราณที่ว่า “รักยาวให้มัน รักสั้นให้ต่อ” เป็นดีที่สุดในที่สุด

เลี้ยงลูกให้โต

ลูกรัก...

ลูกออกจากอกพ่อแม่ไปแล้ว ลูกก็ต้องมีครอบครัวและมีลูกเต้า ที่จะต้องรับผิดชอบ ลูกเป็นดวงตาดวงใจของพ่อแม่ เป็นทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อแม่ พ่อแม่รักลูกคงเข้าใจลึกซึ้งดีแล้ว จึงควรเลี้ยงลูกให้ดี ให้เขามีอนาคต เพื่อลูกเองจะได้สบายตาสบายใจในอนาคต ไม่ต้องมานั่งเสียใจเพราะเขาทำไม่ถูกใจหรือทำไม่ถูกต้อง การเลี้ยงลูกที่ถูกต้องมี ๒ แบบ คือ เลี้ยงลูกให้โต กับเลี้ยงลูกให้ดี การเลี้ยงลูกให้โตคือเลี้ยงให้เขาเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ แต่การเลี้ยงลูกให้ร่างกายเขาเจริญเติบโตแข็งแรงและสมบูรณ์พูนสุขนั้นไม่พอ ต้องเลี้ยงจิตใจเขาให้เข้มแข็งด้วย มากกว่าจิตใจเขาไม่เข้มแข็ง เขาจะกลายเป็นลูกแพะที่ไม่รู้จักโต พึ่งตัวเองไม่ได้ ทำอะไรไม่เป็นตลอดไป

การฝึกให้เขาเป็นตัวของตัวเอง ฝึกให้เขาเลือกและตัดสินใจด้วยตัวเอง ให้เขาทำอะไรเป็น คือฝึกให้เขาช่วงตัวเองได้ในทุกๆ เรื่องโดยมีเราคอยดูอยู่ห่างๆ คอยเป็นที่เลี้ยงแนะนำเขา มิใช่คอยควบคุมเขา นั่นแหละคือการเลี้ยงลูกให้โตอย่างถูกต้อง เขาก่ออะไรผิดพลาดบกพร่อง เจ็บเนื้อเจ็บตัว หรือทำอะไรไม่ถูกใจเราบ้าง ก็ต้องขอมทนเอาหน่อน นานเข้าเขาก็จะเป็นตัวของตัวเองได้ ช่วงตัวเองได้ ไปไหนมาไหนได้โดยลำพัง เราก็จะสบายใจนางน่วง หากเลี้ยงเขาแบบลูกแพะหรือแบบลูกบงเกิดเกล้า ทำอะไรให้เขาทุกอย่าง ดัดแทนเขาทุกอย่าง นำทางเขาทุกเรื่อง ไม่ปล่อยให้เขาเป็นตัวของเขาเองบ้าง เอาแต่กลัวว่าเขาจะลำบาก กลัวเขาจะผิดพลาด อย่างนี้เมื่อไรเขาจะโตสักที เมื่อเขายังเป็นลูกแพะอยู่ ในอนาคตเราจะพึ่งเขาได้อย่างไร ขนาดเขาเองยังแทบจะเอาตัวไม่รอดเลย ไฉนจะสามารคมมาเลี้ยงดูเราได้เล่า

เลี้ยงลูกให้ดี

ลูกรัก...

การเลี้ยงลูกที่ถูกต้องอีกแบบหนึ่งคือเลี้ยงให้ดีนั้น นมาขความว่า ต้องให้เขาเป็นคนดีทั้งจิตใจและการกระทำ ความจริงพ่อแม่ทุกคนก็อยากให้ลูกเป็นคนดีทั้งนั้น แต่ลูกจะเป็นคนดีตามที่ต้องการได้ทุกคนก็ไม่ใช่ พ่อแม่ยืนอยู่กับเราผู้เป็นพ่อแม่ด้วย คือเราต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกเป็นอันดับแรก เราอยากให้ลูกของเราดีอย่างไร ดีทางไหน เราก็ต้องทำให้เขาเห็นหรือพาเขาไปดู แบบอย่างที่ดีตามที่เราต้องการ เช่น อยากให้ลูกมีน้ำใจ มีเมตตา กรุณา เราก็ต้องทำตัวให้เป็นคนมีน้ำใจ มีเมตตา กรุณาให้เขาเห็นเป็นประจำ เราอยากให้ลูกขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริต มีความกตัญญู เราก็ต้องทำอย่างนั้นเป็นแบบอย่าง การเอาแต่สอนเอาแต่บอกให้ลูกขยัน ซื่อสัตย์ กตัญญู จะเกิดประโยชน์น้อย สู้ทำให้เขาเห็นเป็นแบบอย่างไม่ได้หรอก เลี้ยงลูกให้ดีอีก ทางหนึ่ง คือ สนับสนุนส่งเสริมให้เขามีน้ำใจ ช่วยเหลือคนอื่น ช่วยคนที่ลำบากยากจน อย่างนี้ก็เป็นการศึกษาให้เขาเป็นคนดีได้เหมือนกัน

คนเรานั้นอยากดีด้วยกันทุกคน แต่ที่ดีไม่ได้ก็เพราะคนใกล้ตัวบ้าง สิ่งแวดล้อมบ้าง เหตุการณ์บ้างด้วยบ้าง ไม่มีโอกาสทำความดีบ้าง หากเราจะให้ลูกของเราดีตามที่เราต้องการ เราก็ต้องเป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของเขาก่อน เราต้องมีศิลปะในการเลี้ยง ค่อยๆ บั๊น ค่อยๆ แต่ง ค่อยๆ แนะนำ ชักนำเขาไปในทางที่ดี เขาก็จะเป็นได้อย่างที่เราต้องการ การเลี้ยงลูกให้ดีนั้นค่อนข้างยาก ต้องทำติดต่อเรื่อยไป อย่างว่านเหนียวหน่อก่อน บั๊นลูกให้เป็นคนดีนั้นยากกว่านั้นโง่งมันโง่งในกลางร้องนกลางพันเท่านั้น

ขอให้ลูกจงดีตลอดชีวิตว่า “ถ้าอยากให้ลูกดี ก็ต้องทำดีให้ลูกดู” ครอบ
ไม่ผิดหวังในตัวลูกแน่

หัดให้มากกว่าหัดขอ

ลูกรัก...

คำที่พร่ำทวนว่า “ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก ผู้ขอย่อมเป็นที่รังเกียจ” เป็นความจริงแท้ที่เด็ดขาด ดูตัวเราก็ได้ หากมีคนมาขออะไรเรา ครั้งแรกก็ไม่ค่อยรู้สึก แต่พอเขาขอบ่อยเข้า แม้จะเป็นเรื่องจำเป็น เราก็เริ่มรู้สึกไม่ค่อยสบายใจ แต่ตรงกันข้าม หากมีใครเอาอะไรมาให้เราบ่อยๆ เรากลับชอบ แม้ของนั้นจะเล็กน้อย ไม่มีราคาต่างอะไรมาหนัก เราก็พอใจ ตามนัยนี้ หากลูกทำตัวเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้ขอได้ ลูกจะเป็นที่รักนับถือของผู้คนในที่นั้นๆ เขาจะไม่รังเกียจลูกเลย ลูกจะมีพวกพ้องมาก เขาจะยอมรับลูกและบางทีเขาจะยกให้ลูกเป็นใหญ่ เป็นผู้นำพวกเขา ทั้งจะไม่ดูถูกเหยียดหยาม จะมีคนคอยช่วยเหลือเมื่อมีกิจ จะไม่ดูถูกโดดเดี่ยวให้ออสูรตามลำพัง

ที่ลูกการอู้อ้อร่วมกันเป็นนวมเป็นคณะต้องคิดว่า “เราจะให้อะไรเขาได้บ้าง” มากกว่าที่จะคิดว่า “เราจะได้อะไรจากเขาบ้าง” เริ่มคิดเริ่มทำบ่อยๆ นานเข้าก็จะเกิดความเคยชิน จะช่วยอะไรคนอื่น จะให้อะไรคนอื่นก็ทำได้อย่างสะดวกใจ ไม่ติดขัด จะคิดถึงคนอื่นมากกว่าตัวเอง คนที่คิดและทำได้อย่างนี้แหละลูกที่จะได้รับผลที่กล่าวไว้ในตอนต้น

ตรงกันข้าม หากทำตัวเป็นคนขี้อ ชอบรับมากกว่าชอบให้ จะกลายเป็นคนใจแคบ เป็นคนเห็นแก่ตัว คนที่เห็นแก่ตัวชอบแต่ขออย่างนี้จะเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป หากพวกพ้องได้ห่าง แม้จะมีคนมาคบหาด้วยก็มาเพียงงเพื่อได้ผลประโยชน์ของเขาเท่านั้น แต่จะหาความจริงใจด้วยไม่ได้

อย่าเพิ่งสิ้นหวัง

ลูกรัก...

ทุกคนมีความหวังและต่างก็อยู่ด้วกับความหวังทั้งนั้น แม้จะทุกข์เจ็บ
อย่างไรก็ยังไม่สิ้นหวังว่าสักวันหนึ่งคงสมหวัง ได้ลืมตาอ้าปากกับเขาบ้าง หากยังมี
หวังอยู่ แม้จะรอดองหนานเท่าไรก็รอดได้ แต่กว่าจะสมหวังก็อาจจะเลือดตา
แทบกระเด็น หากลูกหวังอะไรไว้แต่ไม่ได้สมหวังดังที่คิดก็อย่าท้อแท้สิ้นหวัง
เสียก่อน คนที่เขาสมหวังนั้นเพราะเขาไม่สิ้นหวัง ไม่ท้อแท้ดองหลังเสียก่อน
เดินหน้าไปหาความหวังเรื่อยไป เขาก็ได้สมหวัง ลูกคงเคยได้ยินมาบ้าง คำพร
ที่ว่า “คนเราจะล่วงทุกข์ได้เพราะความเพียร” นั่นแหละจริงแท้ลูกเอง
ความผิดพลาด ความล้มเหลวที่ประสบอยู่ มิใช่จะทำให้หมดหวังเสียทีเดียว
ตราบิใดที่เราจะไม่สิ้นหวัง ก็คงมีสักวันหนึ่งที่สมหวัง ถ้าสิ้นหวังเสียแล้ว
ก็จะหมดหวังโดยสิ้นเชิง พลาดแล้วก็แก้ตัวใหม่ ล้มแล้วก็ลุกมาต่อสู้ใหม่
อย่างที่เคยบอกลูกมาแล้วว่าล้มแล้วต้องลุก พลาดบ่อยๆ ล้มบ่อยๆ
แม้จะทำให้เจ็บตัวและท้อแท้ แต่ก็ทำให้เราแกร่งขึ้น เมื่อแกร่งขึ้นแล้วต่อไปก็จะ
พลาดจากล้มจาก ตึงตัวได้มั่นคง ตั้งใจไว้ ตั้งสติไว้ ท่องคาถา “สู้ สู้ สู้”
เอาไว้ ใจก็จะเข้มแข็งขึ้น เมื่อใจเข้มแข็งแล้ว ร่างกายก็พร้อมที่จะสู้ เดินหน้า
สู่ความหวังได้เรื่อยไป สักวันหนึ่งก็จะถึงจุดหมายปลายทางเองเมื่อเราก้าว
ไม่หยุด หากเราขังหวังและก้าวเดินเรื่อยไป ไฉนจะไม่สมหวังเข้าสักวันเล่า
ต่อสู้ต่อไปเถอะลูกเอง

จงใช้เงิน อย่าให้เงินใช้

ลูกรัก...

สมัยนี้ใครๆ ก็เห็นเงินเป็นพระเจ้ากันทั้งนั้น เพราะเห็นว่าเงินเป็น
สิ่งบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้ได้ และซื้อได้แม้กระทั่งใจคน คนทุกวันนี้จึงมุ่ง
หาเงินกันทุกวิถีทาง แม้จะต้องทำชั่วทำผิด แม้จะประกอบกรรมทำใ้ผู้อื่น
เดือดร้อนก็ยอมทำกันเพื่อให้ได้เงินมา โลกจึงร้อนจนแทบจะลุกเป็นไฟอยู่แล้ว
เงินสำคัญก็จริงนรอกุล แต่อย่าให้ความสำคัญแก่เงินจนลืมความดี ลืม
คุณธรรมและลืมข้อเท็จจริง เมื่อเราให้ความสำคัญแก่เงินมากเกินไป เงินก็จะมาเป็น
นางเรา เมื่อเป็นนาง เงินก็จะใช้เราบังคับเราให้ทำโน่นทำนี่ ลุกดูตัวเองก็ได้
เวลาเงินไม่มี ลุกก็ไม่คิดอยากได้อะไรมากนัก องยากได้ องยากกิน องยากซื้อ
เฉพาะของที่ทำเป็นเท่านั้น แต่พอมีเงินมากเขาก็เริ่มองยากกิน องยากใช้ของที่
ดีๆ แปลกๆ ถูกเงินบังคับไปจนหน้าหมุนไปโดยไม่รู้ตัว

คนเราตอนไม่มีเงิน มีเวลานอนพักผ่อนสบายทั้งคืน ตอนมีเงินกลับ
ไม่มีเวลาจะนอน พักผ่อนก็ห้อง แม้จะหาเวลาทานอาหารให้สุขสบายก็ทั้งจาก
ตอนมีเงินห้องมีเวลาอยู่กับครอบครัว แต่พอมีเงินมากเขาก็กลับไม่ต่องมีเวลา
ให้ครอบครัว ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น นี่แหละลูกเอ็ง เงินมันใช้เรา
เพราะเราไปหลงมัน บางคนพอมีเงินเขาก็ติดการใหญ่ สิ่งฆ่าคนบ้าง เลี้ยง
นักเลงบ้าง ทำตัวเป็นเจ้าพ่อบ้าง นอกใจคู่ครองของตัวเองบ้าง เงินมันใช้ให้ทำ
ทั้งนั้น หากไม่มีเงิน เขอาจไม่คิดทำอย่างนั้นหรืออาจก็ไม่ได้ด้วย ดังนั้น
ลูกอย่าให้เงินมาเป็นนางใช้เรา เราต้องเป็นนางของเงิน เป็นคนใช้เงินและใช้
ในทางที่ถูกจะได้ไม่เดือดร้อนภายหลัง

การแก้แค้น

ลูกรัก...

ลูกคงเคยดูภาพยนตร์จีนกำลังภายใน ประเภทบู๊ล้างผลาญแก้แค้นกัน ไปแก้แค้นกันมาโดยตลอดที่ว่าแค้นต้องชำระ: ท้ายที่สุดก็ได้รับความชนะ: ล้มตายไปด้วยกันทั้งสองฝ่าย นั่นเป็นเพียงภาพยนตร์ แต่ถ้าคิดให้ดีก็ให้ดี เราเหมือนกัน คือให้เห็นว่าความแค้นและการแก้แค้นนั้นไม่ดีเลย ซึ่งก็เป็นความจริงลูกเอง ความแค้นนั้นเป็นสิ่งไม่ดีแน่นอน ถ้าลูกไปมีความแค้นกับใครหรือมีใครมาทำให้ลูกแค้นตัวเอง ถึงจะหนักหนาสาหัสอย่างไร ถ้าทนได้ก็ทนไว้ อดใจไปเสียใจหมุ่นกับความแค้นนั้นหนัก มันทำให้เรารู้ว่าหุ่นยนต์เองจนไม่มีความสุข ไม่มีความสุข และเสียเวลาไปโดยไม่เกิดประโยชน์ เพราะความแค้นเป็นไฟ มันจะเผาผลาญจิตใจและความคิดของเราให้ร้อนรุ่มอยู่ตลอดเวลา ทำให้เราหมุ่นอยู่กับการคิดแก้แค้นเสมอ เป็นตัวล้างผลาญเวลาและความสุขในชีวิตและครอบครัวของเราแท้ที่จริง

ลูกเอง ใครมาทำให้เราแค้น ปล่องวางได้ก็ปล่อง ให้อภัยได้ก็ให้อภัยใจเราจะได้สบาย สุขภาพจิตก็ไม่เสีย การคิดแค้นจะแก้แค้นเพียงเพื่อให้บางแค้นเพียงเพื่อความสะใจนั้น บางก็ทำให้เสียใจและเป็นสุขได้ชั่วครู่ชั่วยามเท่านั้น ผลพวงจากการแก้แค้นที่จะตามมาอาจทำให้เราทุกข์ทรมานตลอดชีวิตก็ได้ เช่น แก้แค้นแล้วต้องหลบหนีเข้าสังคมไม่ได้ แก้แค้นแล้วตัวเองต้องไปนอนอยู่ในคุกตารางเป็นสิบปีสิบปีหรือตลอดชีวิต ดูไม่ดีเลย การที่จะดับไฟแค้นได้นั้นอยู่ที่การให้อภัย อยู่ที่ปล่องวางความแค้น มิใช่อยู่ที่การแก้แค้น เมื่อไฟแค้นยังไม่ดับก็หาความสุขสงบในชีวิตได้จาก

ความถูกต้อง

ลูกรัก...

คนเราถึงจะยากดีมีจนอย่างไร ถึงจะลำบากลำบากอย่างไร ชีวิตก็ต้อง
ดำเนินไป แม้จะนั่งอยู่บนกองเงินกองทอง ชีวิตก็มีทุกข์เช่นเดียวกัน คนยากจน
คนมั่งมีล้วนมีทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น เป็นแต่มีทุกข์กันคนละแบบเท่านั้น และทุกคน
ก็ต้องประกอบกิจต่างๆ ด้วยกัน ดีบ้างไม่ดีบ้างดล:เดล้ากันไป แต่ขอให้ลูกจำ
ไว้ว่า ในช่วงชีวิตของเรานั้นอย่าทำแต่สิ่งที่เลวร้ายเป็นภัยแก่ตัวเองและสังคม
ตลอดไป ควรทำสิ่งที่ถูกต้องและควรรักษาความถูกต้องไว้บ้าง การทำสิ่งที่ถูก
ต้องและการรักษาความถูกต้องจัดเป็นความดี การทำความดีอย่างนี้แม้จะมี
อุปสรรคและมีอันตรายมากมาย แม้บางครั้งจะถูกขัดขวาง ทำให้เกิดความ
ท้อแท้หมดกำลังใจที่จะทำต่อไปก็ควร:เส็งสละ: ตั้งสติตั้งใจให้แน่นหนา พยายาม
อุปสรรคไปให้ได้ เพื่อให้ความถูกต้องดำรงอยู่ในสิ่งที่ถูกต้องนั้นสำเร็จผล

ชั่วชีวิตคนเราแม้จะประกอบกรรมทำเจ็ญไริ่มาก แม้จะถูกสังคมประณาม
นยามเนยงดว่าเป็นคนชั่ว เป็นคนเลว หรือเป็นคนต่ำต้อยด้อยฐานะ:อย่างไร
ก็น่า:มีสักครั้งหนึ่งที่ได้ทำสิ่งที่ถูกต้อง ได้รักษาความถูกต้องไว้ ก็ได้แม้
ครั้งเดียวก็งงนับได้ว่ามีความดีอยู่บ้าง มิใช่เลวไปเส็งทั้งหมดและ:หากสิ่งที่
ทำนั้นเป็นสิ่งสูงค่าก็งงหน้าสรรเสริญหนัก อาจถึงลบภาพความต่ำต้อยแก่ๆ ลง
ได้สิ้นเชิง ดังนั้นขอให้ลูกจำไว้ก็แล้วกันเมื่อมีโอกาสทำสิ่งที่ถูกต้องได้ก็ทำ
แม้จะลำบากอย่างไร ต้องเส็งสละ:อย่างไร ก็พยายามทำเอาไว้เพื่อเป็นอารมณ์
ประดับกายประดับใจ ทำให้ใจเป็นสุขเมื่อได้ทำ

อย่าเลี้ยงน้ำใจ

ลูกรัก...

เท่าที่มนุษย์ต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่เป็นพวก ลูกเองก็ต้องอยู่กับคนอื่น ๆ ต้องมีพวกพ้องคอยช่วยเหลือกัน เมื่อลูกอยู่กับคนอื่นลูกก็อย่าเป็นคนเลี้ยงน้ำใจ ดีอย่างเป็นคนเห็นแก่ได้ฝางเดิงว ทำอะไรที่เป็นการช่วยเหลือคนอื่นได้ก็ทำ ขอให้ลูกดีดดีโบราณที่สอนไว้ว่า

“อยู่บ้านท่านอย่างหนึ่งดูตาย ปั่นรวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น”

คดีนี้ท่านแนะนำให้เป็นคนดีมีน้ำใจ อย่างหนึ่งเฉงดูดาบโดงดีชื่อว่าจรู: ไม่ใช่ คนเลี้ยงน้ำใจนั้นจะช่วยเหลือเกื้อกูลและทำประโยชน์อะไรให้แก่คนอื่นและสังคมไม่ค่อยได้ ทั้งที่เป็นเรื่องเล็กน้อยและทำได้ง่ายแต่ก็ไม่ทำ จะมุ่งแต่เอาตัวเอาเปรียบคนอื่นและจะไม่ยอมเสี่ยงเปรียบใคร ส่วนคนมีน้ำใจจะตรงกันข้ามเลย ดีอย่างเป็นคนไม่ตระหนี่แรง ช่วยอะไรเขาได้ก็ช่วย แม้จะดูเสี่ยงเปรียบบ้างก็ไม่คิดอะไรมาก

เกิดเป็นคนอยู่ในสังคมมนุษย์ เราต้องฝึกให้เป็นคนมีน้ำใจให้ได้ อย่างเป็นคนเลี้ยงน้ำใจ เช่น เห็นอะไรตกถล่มแคะ:วางทางเดิน เด็กเล็กผู้คน อาจชนอาจเหยียบเป็นอันตรายได้ ก็รีบวางขว้างทิ้งให้พ้นทางเสีย นี่ดีความมีน้ำใจ ขับรถอยู่ตามถนน เห็นรถคันอื่นเกาะ:เลี้ยวเข้าช่องกั้นชุดให้เขาเลี้ยวไป เห็นคนกำลังเดินข้ามถนนก็หยุดให้เขาเดินไปก่อน นี่ก็เป็นความมีน้ำใจ เรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างนี้ทำได้ไม่ยากแ้งอะไรเลย แต่ก็ไม่ทำกันเพราะเลี้ยงน้ำใจใช้ไม่มันงกตัวอย่างงให้ลูกเห็น

อย่าหุเบา

ลูกรัก...

เมื่อใดลูกก็ได้เป็นใหญ่ เป็นหัวหน้า เป็น
ผู้บังคับบัญชาคนอื่น ลูกต้องระวังไว้อย่างหนึ่งซึ่ง
สำคัญมาก คืออย่าหุเบา นมาขความว่าอย่าเชื่อคนง่าย
อย่าตัดสินใจอะไรก่อนที่พิจารณาให้ถูกต้องแก่
คำพูด คำแนะนำที่คนอื่นมาพูดให้ฟังนั้นต้องฟังให้ดี
ใช้สติเป็นตะแกรงร่อนให้ดี โดยเฉพา: คำพูดของคน
ใกล้ชิดจึงต้องระวังให้มาก เพราะ: ผู้ใหญ่ที่หุเบาต้องฟัง
พิจารณาเพราะ: คนใกล้ชิดมามากต่อมากแล้ว มิใช่
~ ไม่ให้ไว้ใจคนใกล้ชิดเพียงแต่เตือนให้ระวังไว้เท่านั้น
บางทีคนใกล้ชิดเรานี้หรือคนที่มาเล่นนั้นอาจมีแผนจับ
มือเราให้ไปกำจัดศัตรูของเราไป ง่ายเองเพื่อนเรา
ก็ได้ หรือคนของเราอาจไปมีเรื่องกับคนอื่นแล้วมา
จับมือเราไปทำลายเราก็ได้

คนหลักลอย

ลูกรัก...

ผู้ที่เป็นหัวหน้าคนหรือเป็นผู้ใหญ่ นอกจาก
ไม่ควรเป็นคนขี้เบาแล้ว ยังไม่ควรเป็นคนหลักลอย
ด้วย ที่ถูกควรจัดหลักและรักษาหลักไว้ให้มั่นคง
หลักที่วางนี้คือหลักธรรม ๒ อย่าง ได้แก่ คุณธรรม กับ
ยุติธรรม คุณธรรมคือหลักแห่งความถูกต้อง ยุติธรรม
คือหลักแห่งความเที่ยงตรง ผู้ใหญ่จะต้องจัดหลักนี้ไว้
คือมีคุณธรรมจัดความถูกต้องเป็นหลัก มิใช่จัด
ความถูกต้องโดยทำอะไรตามใจชอบเป็นหลัก และมี
ความยุติธรรม จัดความเที่ยงตรงเป็นหลัก ไม่เอน
เอียงเข้าข้างด้วยอำนาจอดีต ผู้ใหญ่ที่ไม่จัดหลักทั้ง
๒ อย่างนี้ถือได้ว่าเป็นคนหลักลอย มักจะถืออำนาจ
เป็นธรรม มิได้ถือธรรมเป็นอำนาจ ผู้ใหญ่ที่หลักลอย
จะได้รับความเคารพนับถือและความจริงใจจากผู้น้อง
ได้อย่างไร จะน่านับถือ น่าเคารพกราบไหวได้อย่างไร
ลูกควรดำเนินให้ดี จัดหลักไว้ก่อนว่า ต่างคนหลักดีกว่า
เป็นคนหลักลอย

ทาสอารมณ์

ลูกรัก...

ใจคนเรานั้นมักนุ่กันพลันแล่น บุ่มบ่าม
ไม่ต้องคิดหน้าคิดหลัง เอาแต่ใจตัวเองเป็นสำคัญ
จึงมักทำอะไรตามใจชอบทำตามอารมณ์ หากทำบ่อยๆ
เขาก็จะกลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ และเป็นทาสอารมณ์
ในที่สุด เมื่อเป็นทาสของอารมณ์แล้วก็ถูกอารมณ์
ของการอยู่ตลอดเวลา หากความสงบในชีวิตไม่
ค่อยได้ คนที่เป็นทาสอารมณ์นั้นมักจะคิดว่าตัวเอง
เท่านั้นทำถูกคิดถูก คนอื่นผิด คนอื่นสู้ตัวเองไม่ได้
ไม่ยอมฟังใคร หรือมักคิดว่าไม่มีใครทำให้ถูกใจได้เลย
จึงต้องทำงานคนเดียว คนอื่นทำด้วยไม่ได้ ไม่ถูกใจ
ไปเสียทั้งนั้น นิสัยอย่างนี้แหละลูกที่เรียกว่าเป็น
ทาสอารมณ์ เป็นนิสัยที่ต้องทิ้งเสียให้ได้ขาด
ไม่อย่างนั้นจะหาความสงบทางใจไม่ได้เลย จะมี
แต่ความวุ่นวุ่นเดี๋ยงตลอดไป

ทำใจได้ก็ไม่เดือดร้อน

ลูกรัก...

เวลาที่เราก่อความทุกข์ เกิดความไม่สบายใจ หรือมีปัญหาชีวิตเกิดขึ้น วิธีแก้ที่ดที่สุดซึ่งต้องทำให้ได้เป็นอันดับแรกก็คือ “ทำใจ” เราต้องทำใจให้ได้ก่อนแล้วค่อยไปคิดแก้ปัญหาต่างๆ ภายหลัง บางเรื่องแค่พอทำใจได้เท่านั้นทุกอย่างก็จบสิ้น ถ้าเรายังทำใจไม่ได้ก็ป่วยการที่จะมาคิดแก้ปัญหา อาจขึงแก้ง่วงงุนก็ได้ วิธีทำใจก็คือตั้งสติให้ดี ผ่อนคลายอารมณ์เดี๋ยวดลง พิจารณาให้ถ่องแท้ ทบทวนเรื่องที่เกิดขึ้นให้ดี สบายให้ถึงปมของเรื่อง มองให้เห็นความจริงว่าเรื่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น มันเกิดขึ้นแก่เรา มีเฉพาะแก่เราคนเดียวเท่านั้น หรือเกิดขึ้นกับคนอื่น มีแก่คนอื่นด้วย คิดให้ถึงว่าคนอื่นเขามีเรื่องมีปัญหาอย่างเราไหม นักหนาสาสน์ดีกว่าเราไหม เรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องปกติธรรมดาของทุกชีวิตใช่หรือไม่ ถ้าเราคิดทบทวนให้ถ่องแท้อย่างนี้จะมองเห็นความจริง และเมื่อพบความจริงด้วยตัวเองแล้วก็จะค่อยๆ ทำใจได้ เมื่อทำใจได้ เรื่องใหญ่ก็จะกลายเป็นเรื่องเล็ก เรื่องเล็กก็จะกลายเป็นเรื่องที่ไม่เป็นเรื่อง แล้วเราก็จะสบายใจเพราะสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยความคิดและสติปัญญาตนเอง

ลูกเอ๋ย อันความทุกข์นั้นมันเกิดขึ้นในใจ ใจเราไปขอมรับและจับมันไว้ ทุกข์จึงอาศัยใจเราอยู่อย่างสบาย แต่ใจเราเองกลับเป็นทุกข์ เพราะไปแบกทุกข์ไว้จนหนักอึ้ง ถ้าใจเราไม่ขอมรับ ไม่แฉแส และไม่แบกมันไว้ ใจเราจะเป็นทุกข์ได้อย่างไร

การเลือกคบคน

ถูกรัก...

อันการคบหากันนั้นเป็นเรื่องธรรมดา คนเรา
ต้องคบหาเป็นเพื่อนกัน จะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
แต่คนที่เราคบหาด้วยนั้นจะต้องเลือกให้มาก ดูให้
ละเอียด ดูนิสัยใจคอ อารมณ์ความคิด กิจการมารยาท
เมื่อเห็นว่าดีจริง จึงต้องคบหาเป็นเพื่อนสนิท นานกว่า
เขาบอกพร่องไปบ้างจะคบหาเพียงรู้จักกันธรรมดาก็ดอง
ไม่เป็นไร การคบกับคนนั้นจะต้องรู้และแยแงเงงให้เป็นที่
คนบางคนคบได้แค่เป็นเพื่อนร่วมงานในที่ทำงาน
เท่านั้น บางคนคบได้แค่เดินด้วยกันตามถนน บางคน
คบได้แค่ประตูบ้าน บางคนคบได้แค่ห้องรับแขก
บางคนคบได้ถึงห้องนอน นอนด้วยกันได้ ลูกจะคบ
ใครชอบใคร จะคบกันแบบไหนก็เป็นสิทธิ์ของลูก
แต่ท่านเตือนไว้ว่า “คบคนเช่นใด จะเป็นคนเช่นนั้น”
และว่า “คบคนดีเป็นศรีแก่ตัวคบคนชั่วพาดำตัวอัปรีภัย”
ลูกพิจารณาตนเองก็แล้วกัน

ความผิดหวัง

ลูกรัก...

อันความผิดหวังนั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดา
ของการทำงาน เมื่อมีความหวัง ก็มีสิ่งที่จะตามมา
สองอย่างคือ สมหวัง กับ ผิดหวัง เมื่อเราหวังอะไร
ถ้าไม่ได้สมหวังก็ต้องผิดหวังแน่นอน ผู้ที่มีชื่อเสียง
ของโลก เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี หรือมหา
เศรษฐีระดับโลก ล้วนเคยผิดหวังกันมาแล้วทั้งนั้น
แต่พวกเขาไม่เคยท้อเมื่อผิดหวัง ลูกขึ้นมาสู่มาลอง
ใหม่ จนได้รับความสำเร็จสมหวัง ขนาดคนสำคัญๆ
เขายังเคยผิดหวัง แล้วคนธรรมดาอย่างเราๆ จะ
สมหวังในทุกเรื่องได้อย่างไร หากลูกต้องผิดหวังใน
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ขอให้ลูกคิดถึงความจริงข้อนี้
อย่างท้อแท้ใจ อย่างประชิดชีวิตและออกไปโทษคนอื่น
ต้องมูมานะสู้ต่อไป ทำต่อไป น้าออบกพร้อมผิด
พลาดให้พบ แล้วคิดแก้ไขไป ลูกก็จะสมหวังในวัน
หนึ่งข้างหน้า ตราบใดที่เรายังมีลมหายใจและเรี่ยวแรง
อยู่ ก็แสดงว่าเรายังมีต้นทุนดำเนินการอยู่ จึงไม่สูญ
เสียไปทั้งหมด

ยาเสน่ห์หานิยม

ลูกรัก...

คนไม่หึงที่อยากได้ยาเสน่ห์หานิยม เพราะ
เชื่อว่าจะทำให้ตัวเองเป็นคนมีเสน่ห์ มีคนรักนับถือมาก
และจะทำให้ทำมาด้ากัน จึงแสวงหาหาเช่นว่ากัน ความ
จริงยาชนิดนี้มีอยู่ในตัวเราทุกคน แต่ทำไมไม่รู้จึงนำ
ออกมาใช้ ยาชนิดนี้เป็นยาเสน่ห์หานิยมแท้ สามารถผูก
มิตรผูกใจคนไว้ได้ ทำให้เขารักใคร่หลงใหลไม่จืดจาง
จากที่ว่านั้นคือความมีอัธยาศัยขี้ขันเอง คนมีอัธยาศัยดี
ขี้ขันมีเสน่ห์ในตัว ขามนาเสน่ห์นั้นประกอบด้วงตัวขา
คือ ทักทายเขาก่อน ขี้มแฉ้มเมื่อพูดกับเขา แสดง
ความเอื้อเฟื้อที่จะช่วยเหลือเขา สนใจเรื่องที่เขาพูด
เรื่องที่เขาทำพอสมควร ภิรยาอย่างนี้แหละที่เรียกว่า
ความมีอัธยาศัย ใครทำได้ คนนั้นขี้ขันมีเสน่ห์หานิยม
นับถือมาก ผู้ไม่มีอัธยาศัยหรืออัธยาศัยไม่ดีก็จะมี
แต่ศัตรู มีแต่คนเกลียดชัง ไม่อยากให้ความช่วยเหลือ
ความมีอัธยาศัยดีเท่ากับมียาเสน่ห์หานิยมในตัวแล้ว
ไม่ต้องไปเสาะแสวงหาหาชนิดนี้จากที่ไหนๆ อีกแล้ว

ความสุขจิต

ลูกรัก...

เวลานี้มีสิ่งที่น่าสนใจได้จากงั้นทุกวันในโลกของเรา เหมือนกับขงมนนาเต็ม
ในมนนาสมุทรา สิ่งนั้นคือความสุขจิต ในทุกวงการในทุกสังคมต่างก็ต้องการแล:
แสวงหาความสุขจิตกันทั้งนั้น แต่ความสุขจิตก็งั้นได้จากเต็มที เมื่อนำได้จาก
ความเดือดร้อนจึงเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่ง ความหนาวระแวง ความเอาวัดเอา
เปรียบกันจึงระบาดไปทั่วทุกหนทุกแห่ง สำหรับคนที่งั้นอยู่ในความสุขจิตนั้น
ต่างก็ต้องอยู่อย่างเจียมเนื้อเจียมตัว อยู่อย่างไม่สบายใจนัก ต้องถูกระแชน:
กระแชนก้าวร้าวให้หมดกำลังใจไปเรื่อยๆ โดยไม่มีทางตอบโต้ จนคนสุขจิตบาง
คนทนสภาพที่ไม่ไหวต้องยอมเป็น “หมาหางด้วน” ไปทะเลาะวิวาทอย่างหน้าเสียด
ดงเหนื่อแต่คนที่จิตใจมันคงจริงๆ เท่านั้น จึงจะครองความสุขจิตไว้ได้ คน
อย่างนี้แล: ลูกเองก็ห่างไกลแกจริงๆ ไหวได้เต็มมือ นบได้เต็มใจ แต่ก็หา
จากเสียงจริง ขอให้ลูกยึดถือตนเองอย่างนี้เป็นแบบเดิม แม้เขาจะดูดีสักดี จะดู
ซอมซ่อแล: จากจน แต่ก็มีศักดิ์ศรีสูงส่ง เคารพนบได้สนิทใจ

แท้จริง ความสุขจิตนั้นเป็นเกราะป้องกันตัวเราไว้ คือป้องกันเรามีให้
ตกไปในบ่วงแห่งความชั่วทุกจริต มิให้ตกอยู่ในวังวนแห่งความเลวร้ายในสังคม
ทำให้ปลอดภัยจากการถูกกล่าวหา ถูกใส่ร้ายป้ายสี หรือถูกลงโทษ ผู้มันคงอยู่
ในสุขจิตธรรมงั้นมิได้รับคามนบตีจากคนทั่วไป ไปไหนมาไหนก็ไม่ต้อง
หนาวระแวง ทำมาหากินอะไรก็ทำได้โดยเปิดเผย ความสุขจิตเป็นเหตุให้คนเรา
เป็นอยู่อย่างปกติสุข ไม่มีเวรมีภัยกับใคร ความสุขจิตดีอย่างนี้ ลูกจึงควรยึดไว้
ให้มัน แม้จะต้องฝืนใจแล: อดทนประทุตักก็คุ้ม

ภัย ๓ อย่าง

ถูกรัก...

ผู้หลักผู้ใหญ่สอนกันมาว่า คนที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัวหรือที่กำลังตั้งหลักฐานนั้นจะต้องระวังภัย ๓ อย่าง คือ ระวังไฟไหม้ ระวังน้ำท่วม และระวังผีหลอก ความจริงที่สอนเป็นปริศนาเอาไว้ มิใช่ให้ระวังไฟ ระวังน้ำ หรือระวังผีธรรมดา ปริศนาที่ทักเอาไว้คือ ไฟหมายถึงบุหรี น้ำหมายถึงสุรา ผีหมายถึงการพนัน ทานให้ระวังไฟในมิดีอย่างสุบบุหรี ระวังน้ำท่วมดีอย่างดีมสุรา ระวังผีหลอกดีอย่างเล่นการพนัน ภัยทั้ง ๓ อย่างนี้เป็นตัวบั่นทอนอนาคตของคน เพราะเป็นเหตุให้เสียเงินเสียทองโดยใช่เหตุ แม้จะดูไม่มาก แต่ถ้าเสียทุกๆ วัน เงินทองที่หาได้ก็หมดไปโดยไม่จำเป็นทุกวัน จึงทำให้ตั้งตัวได้ช้าหรืออาจจะไม่ได้เลย น้ำที่ซึมออกจากโอ่งที่รั่ว แม้จะดูไม่มาก แต่ซึมอยู่ตลอดเวลา ทุกวันๆ ไม่นานน้ำก็หมดโอ่งได้ฉับไฉน เงินทองที่ไหลออกโดยไม่จำเป็นทุกวัน ไม่ช้าก็หมดไปได้ฉับนั้น

ภัยทั้ง ๓ อย่างนี้แม้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ทำให้เสียผู้เสียคน หรือเสียหายหมดได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงทำครบ ๓ อย่างเลย แต่คนส่วนใหญ่ก็ยังงั้นดีให้ภัยเหล่านี้เข้ามาครอบงำทำลายตัวเองอยู่ได้ทุกเมื่อเชียววันโดยไม่รู้สังเกต หรือบางคนอาจรู้สึกตัวแต่ก็ถอนตัวไม่ได้ ปล่อยให้เป็นการของมันเป็นไป ต้องหนีออกจากนามันมาปรนเปรอชีวิตช่างน่าอนาถหนักแล้วลูกเอ๋ย ลูกทราบดังนี้แล้วก็ให้ระวังภัย ๓ อย่างนี้ให้ดีก็แล้วกัน

พิษภัยจากบุญ

ลูกรัก...

เมื่อพูดถึงบุญแล้ววงอ้อมทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็น
สิ่งที่มีพิษ ในปัจจุบันผู้คนส่วนใหญ่วิ่งเร่งรีบจะไม่ยอม
ให้ใครมาสบคบบุญกันตามใจชอบเหมือนเมื่อก่อน ถึง
กับออกกฎออกระเบียบห้ามสบคบบุญในที่บางแห่ง ซึ่งจะ
เป็นอันตรายต่อสุขภาพของคนอื่น ทั้งนี้ทำให้คนสบ
คบบุญได้หรือจนพอสมควร

คนที่ไม่สบคบบุญเห็นว่าคนสบคบเป็นผู้ก่อพิษภัย
ให้แก่เขา แต่คนสบคบบุญเห็นว่าป็นสิทธิ์ส่วนตัวของเขา
ดังนั้นจึงยังสมัครใจสบคบอยู่ทั้งที่รู้ถึงโทษและพิษภัย
ของมันดี ทั้งที่ทราบว่าบุญเป็นตัณหาเงินทองแบบ
ผ่อนส่งทำกลางสุขภาพ และจะทุกข์ทรมานก่อนตาย
แต่ที่ทั้งนั้นไม่ได้ เพราะติดแล้ว ลูกเองก็อยากให้
บุญเข้ามาทำกลางลูกได้ หากยังไม่ติดก็อย่าไป
ติดมันเข้า ถ้าติดอยู่แล้วก็พยายามเลิกให้ได้ การ
ไม่ติดบุญนั้นทำให้มีอิสระเป็นของตัวเอง และ
ไม่เสี่ยงบุคลิกด้วย

พวกบ้างช่างยุ

ลูกรัก...

ในสังคมเราทุกวันนี้มีคนอยู่ประเภทหนึ่ง
ที่ชอบพูดจาทำให้คนอื่นทะเลาะกันหรือแตกแยกกัน
มันเป็นความสุขของเขา ที่เห็นคนอื่นหัวป่นไปตาม
ลมปากของเขาได้ โบราณเรียงกคนอย่างนี้ว่าพวก
บ้างช่างยุ ทางศาสนาเรียกว่าคน سوءเสียงด คือคนที่นำ
คำพูดของคนนี้ไปบอกคนอื่น นำคำพูดของคนโน้น
กลับมาบอกคนนี้ พร้อมทั้งต่อเติมเสริมแต่งเนื้อหา
ให้น่าเชื่อเป็นจริงเป็นจังมากขึ้น จริงบ้างไม่จริงบ้างก็
ทั่วไป คนที่เชื่อคำพูดของคนประเภทนี้ก็มักทะเลาะกัน
เข้าใจผิดกัน และเกลียดกันไปเลยก็มี ทั้งที่ความจริง
ต่างฝ่ายก็มีได้เป็นอย่างที่เขาพูดเลย แต่คน سوءเสียงด
ทำให้วิ่งไปเอง จึงต้องระวังคนประเภทนี้ไว้ให้มาก
อย่าไปหลงคารมใครอย่างๆ ทำหูในหนัก ฟังหูไว้หูเป็น
ดีที่สุด ใครมาแล้วเรื่องของคนโน้นคนนี้ให้ฟังก็ฟัง
ไว้เฉยๆ ไม่ควรไปต่อความขวสารความขี้ดหรือเก็บ
เอามาใส่ใจ เราะพลองบ้าไปด้วย ดูไม่ฉลาดเลย
และที่สำคัญที่สุดก็คือระวังตัวเราอย่าให้กลายเป็นคน
 سوءเสียงดหรือเป็นบ้างช่างยุเสียงเองเท่านั้น

ดี - ชั่ว

ลูกรัก...

เมื่อเราต้องการให้ชีวิตของเราดำเนินไปด้วยดี มีผู้คนนับถือ อุดมั่ง
เป็นสุขในสังคมโดยที่สุดต้องการให้ครอบครัวเราสงบอบอุ่น ก็จำต้องทำตัว
เราเองให้ดีไว้ก่อน เราจะทำดีได้ก็ต่อเมื่อเรารู้ว่าอะไรดี จึงจะทำดีถูก ทำนอง
เดียวกันเราต้องรู้ว่าอะไรชั่วด้วย จะได้ไม่ทำเรื่องดีชั่วนี้เป็นเรื่องสำคัญในชีวิต
อะไรดีอะไรชั่วต้องแยกแยะให้ออก แยกแยะให้เป็น ถ้าแยกแยะไม่ออกจะทำให้
สำคัญผิดไปได้ ดีเห็นดีเป็นชั่ว เห็นชั่วเป็นดีไป ซึ่งก็มีอยู่มากที่เห็นอย่างนี้
จึงทำให้หลงผิดไป ทำให้ชีวิตต้องผันแปรไป ทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น
ถึงล่มสลายก็มี ทำให้ผู้คนรังเกียจที่จะคบหาก็มามาก

อันที่จริง ความดี ความชั่ว คนดี คนชั่ว เรื่องดี เรื่องชั่ว อยู่มากมายนับ
กันมาก บางทีอยู่ในตัวคนเดียวกันเสียด้วยซ้ำ แต่ตรงกันข้ามกันโดยสิ้นเชิง
เหมือนเหรียญสองหน้า แม้แต่ละหน้าจะอยู่ใกล้ชิดติดกัน และอยู่ในเหรียญ
เดียวกันก็ไม่ปนกัน เขาก็ไม่ได้ ดีชั่วก็เช่นกันบางทีก็แยกแยะแทบไม่ออก แต่ก็
ต้องพยายามแยกแยะให้ออก ไม่อย่างนั้นจะเห็นดีเป็นชั่ว เห็นชั่วเป็นดีไป
การเห็นอย่างนี้โบราณเขาเรียกว่า “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว” เพราะแยกไม่ออก
ว่ากงจักรเป็นอย่างไร ดอกบัวเป็นอย่างไร

ช่วยเหลือตัวเอง

ลูกรัก...

การช่วยเหลือตัวเองเป็นเรื่องดี ลูกควรพยายามทำอะไรด้วยตัวเอง
ข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัว ที่อยู่ส่วนตัว ถ้าซักล้างทำความสะอาดด้วยตัวเอง
ได้ก็ควรทำ การนึ่งนวดอาหาร การไปไหนมาไหน และแม้งานการต่างๆ ถ้าทำได้เอง
ก็เป็น好事 ผูกใจให้เร็วไว้ก่อน เมื่อตัวเราเป็นแล้วต่อไปจะใช้ให้คนอื่นทำ
ให้คนอื่นรับภาระไปก็ได้ ขอให้เรากำเป็นไว้ก่อน หากเมื่อใดไม่มีคนจะมากำให้เรา
เราก็ทำของเราเองได้ ช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่ต้องเดือดร้อนหนึ่งรอนอนรอให้
คนอื่นมาช่วย

การช่วยตัวเองได้เป็นการแสดงถึงความสามารถขั้นพื้นฐานของคนเรา
แต่ช่วยตัวเองยังไม่ได้จะไปช่วยคนอื่นอย่างไรได้ คนเราจำเป็นต้องฝึกฝน
ทำอะไรด้วยตัวเองไว้ก่อนในทุกเรื่องโดยเฉพาเรื่องกิจวัตรส่วนตัว หากไม่แล้ว
จะต้องขี้มจุมคนอื่นมานางใจอยู่เรื่อง การขี้มจุมคนอื่นมานางใจนั้นข่ม
สะดวกเป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น หากไม่มีขี้มจุมคนอื่นมานางใจและจุมตัว
เองก็นางใจไม่สะดวก ผลที่ตามมาก็คือตัวเองนั้นแหละจะเดือดร้อนและหงุดหงิด
การช่วยเหลือตัวเองอย่างนี้ทางพระเรียกว่า “พึ่งตัวเอง” ท่านสอนว่า “ตนแล
เป็นที่พึ่งของตน” คือพยายามพึ่งตัวเองให้ได้ อดไปติดพึ่งแต่คนอื่นเพียง
อย่างเดียว ลูกเองก็ต้องพยายามทำอะไรให้เป็นเจ้าไว้ พึ่งตัวเองให้ได้ ไม่นาน
จริงๆ จึงค่อยไปพึ่งคนอื่นและอดไปพึ่งเขาทุกเรื่อง แล้วลูกก็จะโตและขี้มจุม
ต่อสู้กับโลกได้ทุกรูปแบบ

การบริหารเวลา

ลูกรัก...

เวลาที่ผ่านไปนั้นไม่สามารถวิ่งกลับคืนมาได้อีก ผ่านแล้วก็ผ่านเลย
หมดแล้วก็หมดเลย แต่เวลาที่ผ่านไปนั้นมิได้ผ่านไปเฉงๆ มันได้พาชีวิตของเรา
ให้ล่วงกาลผ่านวัยไปด้วย คือชีวิตของเราก็ล่วงเลยไปทุกเวลา เดินหน้าทุกเวลา
ไม่ดองกลับ ดนฉลาดเทา:รู้จักคุณค่าของเวลามาก รู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์
ให้ได้ผลคุ้มค่าอย่างที่ชอบพูดกันว่าเวลาเป็นเงินเป็นทองนั่นแหละ: ในบางครั้ง
หากเราไม่รู้จักคุณค่าของเวลาหรือบริหารเวลาไม่เป็น เวลาที่ผ่านไปนั้นอาจ
เป็นความสูญเสียโอกาสอันสำคัญในชีวิตที่เราพึงได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า
ก็ได้ แต่เราก็ให้ผ่านไปเฉงๆ อย่างไม่เร่งรีบ

ทุกคนมีเวลาและได้เวลาเท่ากันหมด ไม่ว่าจะ:เป็นนาทื เป็นชั่วโมง
หรือเป็นวันเป็นเดือนได้รับจำนวนเท่ากัน ไม่มีใครได้เวลามากเป็นพิเศษกว่าใคร
จึงขึ้นอยู่กับว่าผู้ใดจะ:ใช้เวลาและบริหารเวลาดีกว่ากัน ผู้ที่ใช้เวลาเป็นและบริหาร
เวลาได้ดีก็มีโอกาสได้รับความสำเร็จสมหวังในสิ่งที่ปรารถนา ได้มากกว่าคนอื่น
เวลามีค่าจึงควรใช้ให้คุ้มค่า และใช้ให้เกิดคุณค่าแก่ตัวให้มากที่สุดเท่าที่จะ
มากได้ ในทางศาสนาที่สอนไว้เสมอว่า “อย่าให้เวลาล่วงเลยไปโดย
เปล่าประโยชน์ เร่งทำสิ่งที่ควรทำเสียแต่วันนี้” ดังนั้นเป็นต้น เท่ากับแนะนำให้
บริหารเวลาให้เป็นนั่นเอง

คาถาประทับใจ

ลูกรัก...

“อยู่ให้เขารัก จากให้เขาอาลัย
อยู่ให้เขาไว้ใจ ไปให้เขาคิดถึง”

คำพูดข้างต้นนี้เป็นคาถามหาเสน่ห์สำหรับสร้างความประทับใจแก่
คนทั่วไป

เรา: อยู่ที่ไหน อยู่กับใคร ทำงานที่ไหน ทำงานกับใคร จะนานหรือ
ไม่นานก็ตามที่ สิ่งแรกที่เราควรทำคือสร้างความประทับใจไว้ อย่างสร้างความ
ได้ใจคนอื่นก่อนว่า อยู่สร้างความหนักใจไว้ให้คนที่เราไปพักหรือไปทำงานด้วย
ถ้าเราสร้างความประทับใจไว้ให้เขาได้ เราก็จะ: อยู่อย่างสบาย จะมีแต่คนรัก มี
แต่มิตร ไม่มีศัตรู ตรงกันข้าม ถ้าเราสร้างความหนักใจไว้ให้เขา ก็จะมีแต่คน
รังเกียจ อยู่ไม่เป็นสุข

วิธีสร้างความประทับใจก็คือความเสียสละ: ไม่เห็นแก่ได้ พุดจาให้ดี
เข้าไว้ ช่วยเหลือเขา เป็นกันเองกับทุกคน ไม่ถือเนื้อถือตัว เสียขมเจีงมตาม
มีกริยามารยาทเรียบร้อย รักษาสมบัติผู้ดี ทำได้อย่างนี้: อยู่ที่ไหนก็อยู่ได้สบาย
ทำงานที่ไหนก็ทำงานได้สบาย ถึงคราวจะต้องจากกันเขาก็จะ: อาลัยแฉะติดถึง
เข้าทำนอง “อยู่เขาก็รัก จากเขาก็คิดถึง” สำคัญก็คือเราจะ: ได้พวกได้เพื่อนที่
มีความจริงใจมากขึ้น หากเราเป็นคนใจแคบ ไม่เสียสละ: เราก็จะ: อยู่ลำบาก
ขาดพวกขาดเพื่อนที่แท้ จำคาถามหาเสน่ห์ข้างต้นไว้ แล้วทำให้ได้เราก็จะ: กลาง
เป็นคนมีเสน่ห์ไปโดยปริยาย

ความถือตัว

ลูกรัก...

ความถือตัวหมายถึงความติดเอาตัวไปเปรียบกับคนอื่นหรือเอาคนอื่นมาเปรียบกับตัว ความถือตัวมี ๓ ประการ คือ คิดว่าตัวเองเด่นกว่าคนอื่น คิดว่าตัวเองด้อยกว่าคนอื่น และ คิดว่าตัวเองเสมอกับคนอื่น ความติด ๓ ประการนี้ล้วนไม่ดีทั้งสิ้น เพราะถ้าคิดว่าตัวเองเด่นกว่าคนอื่น จะทำให้เกิดความทะนงตัวว่าคนอื่นสู้ตัวไม่ได้ ทำให้เกิดความลำพองใจ ทำอะไรตามใจชอบ แสดงกิริยาท่าทางดูถูกเหยียดหยามคนที่ด้อยกว่า กลายเป็นคนหงิมหงายโง่ได้บ้าง ถ้าคิดว่าตัวเองด้อยกว่าคนอื่น จะทำให้เกิดความรู้สึกว่าคนอื่นเด่นกว่าตัว ทำให้เกิดความน้อยเนื้อใจ เกิดความท้อแท้ ไม่กระตือรือร้น ปลง่องชีวิตไปตามขบวนการเหมือนสวะล่องน้ำ ทำให้เขาดูถูกเอาได้ ถ้าคิดว่าตัวเองเสมอกับคนอื่น จะทำให้เกิดความลำพองใจ ไม่เกรงใจใคร ไม่อ่อนน้อมให้ใคร และไม่ยอมรับฟังเสียงใคร เพราะถือว่าตัวเองก็เท่าเทียมคนอื่น คนอื่นก็เหมือนกับตัว คนอื่นก็ไม่เหนือไปกว่าตัว ความติดทั้งหมดยุคนี้ล้วนไม่ดีทั้งสิ้น

ในทางที่ถูกคนเราควรเคารพ เชื่อฟัง อ่อนน้อม งามงาม และปฏิบัติต่อกันไปตามธรรมเนียมที่เหมาะสม ดังเคารพเคารพก็เคารพ ดังเคารพอ่อนน้อมก็อ่อนน้อม ดังเคารพงามงามก็งามงาม ดังเคารพแข็งก็แข็ง ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และบุคคลเป็นดีที่สุด คนที่ฉลาดในการปรับตัว ทำนเรื่องกว่าผู้ทำตัวได้เหมาะสม งามงามใจคนรอบข้างไว้ได้

คนที่รักเราจริง

ถูกรัก...

คนที่รักเราจริงหรือไม่จริงนั้นอย่าดูแค่คำพูดของเขาเท่านั้น คำพูดเป็นเพียงลมปากซึ่งอาจผันผวนเปลี่ยนแปลงได้ คนที่พร่ำว่ารักเรา เห็นอกเห็นใจเรา หรือเคารพนับถือเรานั้น อาจเป็นเพียงลมปากหรืองานอ้อมที่โง่งมมาให้เราชื่นใจเท่านั้น ใจจริงเขาอาจเกลียดเราก็ได้ แต่เพื่อประโยชน์บางอย่างจึงทำให้เขาพูดหรือแสดงอย่างนั้น คนที่ไม่เคยพูดว่ารักเราเลยสักครั้ง ไม่เคยชมเราเลยสักหน เขาอาจเป็นคนที่รักเราจริง ซื่อสัตย์ต่อเราจริงก็ได้เช่นกัน แต่ก็ได้แปลว่าคนที่บอกว่ารักเรา:มิได้รักเราจริง หรือคนที่ไม่เคยบอกว่ารักเรา:รักเราจริง เพียงต้องการบอกให้รู้ว่าใครจะรักเราหรือไม่รักเรามีใช่อยู่ที่คำพูด มีใช่ดูกันแต่ลมปาก แต่อยู่ที่การกระทำอยู่ที่การแสดงออกของเขาด้วย ต้องดูควบคู่กันไป ทั้งคำพูดและการกระทำ

คนที่ดีต่อเราทั้งต่อหน้าและลับหลัง คอยช่วงเหลือเรา สนับสนุนเรา ปกป้องเรา และยกย่องเราทั้งต่อหน้าลับหลัง ไม่ว่าจะเรา:เป็นอย่างไรเขาก็ยังเสมอต้นเสมอปลาย นั่นแหละ:เรียกว่ารักเราจริง เขา:พูดว่ารักเราหรือไม่พูดไม่สำคัญ ส่วนคนที่ดีแต่ต่อหน้า ลับหลังนั้นเขาเราไม่สนับสนุนยกย่องเราจริง พูดจาดีต่อเราเพียงเพื่อจะใช้เราประเดี๋ยวปากอ่องใจอ่องปากกับใจไม่ตรงกัน นั่นแหละ:คือผู้ไม่รักเราจริง ถึงปากจะบอกว่าเราดีอย่างไรนั้นก็เชื่อไม่ได้ในเรื่องนี้เราต้องระวังใจของเราเอง อย่านงใจในใจได้ป็นไปกับการมาของใครอย่างๆ จะเสียงแรงและเสียงใจไปเปล่าๆ

เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

ลูกรัก...

ลูกคงจะเคยได้จินตนาการว่า “เห็นกงจักรเป็นดอกบัว” มาบ้าง คำนี้มาจากตำนานทางพระพุทธศาสนา ความเดิมมีว่า มีชายหนุ่มคนหนึ่งขออนุญาตแม่ไปค้าขายทางทะเล แม่ไม่อนุญาตเพราะเห็นว่าทะเลมีอันตรายจึงนำมปรามเขาไม่พอใจจนถึงผลึกแม่ล้มกระเด็นไปแล้วก็ออกเดินทาง ต่อมาเรือที่เขาโดยสารไปนั้นเกิดอัปปางลง เขาว่ายน้ำไปจนถึงเกาะแห่งหนึ่ง เกาะแห่งนี้เป็นเกาะนรก เป็นสถานที่ลงโทษคนที่ทุบตีพ่อแม่ สัตว์นรกบนเกาะนั้นจะถูกงจักรหมุนบดศีรษะได้รับความเจ็บปวดทรมานอยู่ตลอดเวลา ตายแล้วก็เกิดใหม่เรื่อยไป ชายผู้นั้นเห็นกงจักรนั้นเป็นดอกบัวที่สวยงามไปด้วยบาปกรรมที่ทำร้ายแม่ จึงเข้าไปพองงจักรจากสัตว์นรกผู้นั้น สัตว์นรกนั้นคิดว่าคนผู้นี้คงจะทุบตีพ่อแม่มาเหมือนตน จึงได้เห็นกงจักรเป็นดอกบัวไป และจะมารับโทษต่อจากตน จึงงกงจักรให้ เขาถูกงจักรบดศีรษะจึงรู้ว่าเห็นกงจักร แต่ก็สายเสียแล้ว

คนไทยเรารู้เรื่องนี้ดีจึงสั่งสอนกันมาแต่โบราณว่า “อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว” ดีอย่างไรเป็นคนดีหรือเห็น ดีแต่ความเห็นของตัว ใครว่าใครสอนไม่ฟังแม่ผู้สอนจะเป็นพ่อเป็นแม่ งามเป็นคนเห็นผิดเป็นชอบ เห็นชั่วเป็นดี เห็นผิดเป็นถูก คนที่เห็นกงจักรเป็นดอกบัวนั้นจะเห็นผิดแยกไปจากคนดีทั่วไป คนทั่วไปเห็นว่าสิ่งนี้ไม่ดีไม่ถูก เป็นเรื่องเสียหาย แต่พวกเขกลับเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งดี เป็นเรื่องถูก ไม่เสียหายอะไร ความเห็นของคนทั่วไปไม่ถูก แล้วก็หลงตัวไปทำใจกว่าจะรู้ว่าตัวเองเห็นผิดก็มักจะสาย แก่ตัวไม่ได้แล้ว คำโบราณคำนี้มีค่าจึงหนักแล้วลูกเอง

ข้าเสียการ นานเสียกิจ

ลูกรัก...

คำว่า “ข้าเสียการ นานเสียกิจ” เป็นคำสำหรับเตือนใจคนทำงาน คือ งานบางอย่างต้องรีบทำ ข้าไม่ได้ ต้องทำแข่งกับเวลาหรือต้องใช้เวลาไม่มาก ข้าไปจะไม่ทันการหรือทำให้เสียหายได้ ถ้าทำพอดีกับเวลาจึงจะสำเร็จเป็นผลดี เช่น การเก็บเกี่ยวพืชผลต้องรีบเร่งทำตามกำหนด ได้อายุได้ขนาดแล้วรีบเกี่ยว แล้วก็รีบจัดการเก็บเกี่ยวให้เสร็จโดยเร็ว ปล่อยทิ้งเกินเวลาไปก็จะเน่าเสีย หรือร่วงหล่นไปโดยไม่ได้ประโยชน์ แม้งานอื่นที่ต้องรีบเร่งก็เช่นเดียวกัน

ที่กล่าวมานี้ก็เพื่อให้ลูกรู้จักใช้เวลาให้เหมาะสมกับงาน ให้อริจักคุณค่าของ เวลา บริหารเวลาให้ดี เพราะเวลามีค่า ในทำนองเดียวกัน ก็เพื่อให้รู้จักงานที่ ทำด้วยว่าควรใช้เวลาทำเท่าไร ปล่อยให้ถูกหรือให้ไกลได้ถึงที่สุด จะได้ไม่เสียเวลา เกินความจำเป็น ผู้ที่สามารถทำงานสัมพันธ์กับเวลาได้ย่อมได้เปรียบคนอื่นมาก งานอย่างเดียวกัน ทำพร้อมกัน บางคนทำเสร็จเร็ว บางคนทำเสร็จช้า ส่วน หนึ่งเป็นเพราะการบริหารเวลานั้นแหละ พยายามให้ลูกเห็นความสำคัญของเวลาไว้ อีก ด้ครั้งหนึ่งว่า เงินทองนั้นผ่านมือไปแล้วอาจเรียงกีดกันหรือหนีในไม่ได้ ส่วนเวลานั้น ผ่านแล้วก็ผ่านเลย เรียงกีดกันไม่ได้ แม้จะมีวันเวลาต่อไปก็เป็นวันเวลาใหม่ซึ่ง ด้วระเป็นเวลาทำงานอย่างอื่น แต่ยังคงต้องใช้เวลาใหม่นั้นทำงานเก่าอยู่ ชื่อว่า ด้พาดทุนเวลาไปแล้ว

ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ

ลูกรัก...

มีอีกคำหนึ่งสำหรับเตือนใจคนทำงานคือคำว่า “ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ” ซึ่งคู่กับคำว่า “ช้าเสียการ นานเสียกิจ” ดึงได้บอกลูกไว้แล้วคำว่าช้าเป็นการ นานเป็นคุณ นั้นหมายความว่า งานบางอย่างจะต้องทำด้วยความรอบคอบ ต้องทำไปตามระยะเวลา จะรีบเร่งทำไม่ได้ เพราะถ้ารีบเร่งทำอาจจะทำให้ผิดพลาดบกพร่องหรือล้มเหลวได้ ต้องทำแบบใจเย็นๆ ต้องรอเวลาด้วยว่างานบางอย่างต้องรอเวลา ขึ้นอยู่กับเวลาที่มีการกำหนดเวลาเอาไว้ เช่น ในยามเจ็บป่วย หมอบอกว่าต้องพักฟื้น น้ามทำงานหนัก น้ามเดินทางเท่านั้นเท่านั้นก็ต่อพักต้องหยุดไปตามนั้น แม้ว่าเราจะรู้สึกว่าตอนนี้สบายดีแล้ว สามารถทำได้เดินทางได้ก็ต้องรอจนครบวันตามที่หมอกำหนด หากเราใจร้อนกันไปทำงานหนักหรือเดินทางเท้า อาจเกิดความเสียหายแก่สุขภาพได้ ความเจ็บป่วยอาจกลับมาและรุนแรงกว่าเก่าก็ได้ รอสักหน่อย ช้าไปสักนิด คงไม่ทำให้สิ่งการหรือเกิดโทษ ตรงข้ามกลับทำให้เป็นการดีเกิดคุณแก่ตัวเอง คือทำให้หายโรคได้เด็ดขาด

ด้วยเหตุนี้ท่านจึงเตือนสติเตือนใจไว้ว่าถึงคราวช้าก็ต้องช้า ถึงคราวรอก็ต้องรอ ถึงคราวเร่งก็ต้องเร่ง ในบางครั้งเราอาจเกิดความรำคาญเมื่อเห็นคนอื่นทำงานอัดอาดจึงขาดใจไม่ทันใจ แต่เราอาจไม่ทราบว่างานที่เขากำลังทำอยู่นั้นเป็นงานที่ต้องใช้เวลาเพื่อพิจารณา เพื่อไตร่ตรองให้รอบคอบ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาด เขาก็ทำอย่างใจเย็นด้วยดีอดที่ว่า “ช้าเป็นการ นานเป็นคุณ” น่าเอาอย่างเสียด้วยซ้ำไป

ใจงาม

ลูกรัก...

คนเราดังรูปจะไม่งามก็อ่อง่าเสียใจ เพราะรูปร่างเป็นเรื่องที่เหนืออำนาจ
ของเรา เกิดมาเป็นอ่อง่างไรก็เป็นอ่อง่างนั้น เปลี่ยนแปลงได้จาก ดึงจะตบแต่ง
เพิ่มเติมอ่อง่างไรก็เอาดีตามที่ต้องการไม่ได้ เมื่อรูปไม่งามเราก็สามารถ
สร้างงามอีกอ่อง่างหนึ่งขึ้นมากทดแทนได้คือสร้างใจให้งาม เพราะงามมี ๒ อ่อง่าง
คือ งามนอก กับ งามใน งามนอก คือรูปร่าง งามใน คือใจงาม รูปร่างเป็นเรื่อง
ของบุญเก่า ส่วนใจงามเป็นเรื่องของบุญใหม่ สามารถทำให้เกิดขึ้นได้เอง

เกิดเป็นคนแม้หากรูปไม่งามก็อ่อง่างเป็นคนใจไม่งามตามไปด้วย จะไม่มี
ดีอะไรเลย ทำตัวให้เป็นคนใจงามเข้าไว้ก่อนแหละดี คนใจงามก็คือคนที่ม
น้ำใจ มีจิตใจอ่อนโยน เห็นอกเห็นใจคนอื่น ไม่ถือสาเมื่อผู้อื่นผิดพลาดไม่โกรธ
เคืองเมื่อคนอื่นล่วงเกิน ไม่เก็บเรื่องไร้สาระมาเป็นอารมณ์ ปล่อยวางได้ ไม่คิด
อาฆาตมาดร้าย และไม่นำเรื่องไม่ดีของคนอื่นมาขึ้นท้าวว่าร้าย ให้เขาเสียหาย
กล่าวโดยรวมก็คือเป็นคนมีความละอ่อง่าใจ แกรงกลัวบาป มีความอดทน
สงบเสงี่ยมใจงามใจ คนใจงามเช่นนี้แม้รูปร่างจะไม่งาม แม้จะขงตนเอง ต้องศักดิ์
ก็เป็นคนงาม เป็นคนเด่นพอที่จะคบหาสมาคมและเคารพนับถือได้สนิทใจ ขอ
ให้ลูกรู้ไว้ว่า รูปร่างดีดังดูตา ใจงามดีดังดูจิต รูปร่างอยู่ได้ชั่วคราว ใจงาม
อยู่ได้ตลอดกาล ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับแต่งตัวเองให้เป็นคนใจงามควบคู่กันไป
กับแต่งให้รูปร่าง

ความจงรักภักดี

ถูกรัก...

เมื่อลูกเป็นข้าราชการ สิ่งแรกที่ลูกควรปลูกฝังให้แน่นแฟ้นคือ ความจงรักภักดีต่อเจ้านาย ข้อนี้สำคัญมาก ความซื่อสัตย์ ความซื่อตรง เป็นคุณธรรมที่ดี และเป็นสิ่งที่ข้าราชการต้องมีเป็นประจำอยู่แล้ว ข้าราชการที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อตรง นับว่าเป็นข้าราชการที่ดี แต่ถ้ามีความจงรักภักดีต่อเจ้านายด้วยก็ยิ่งประเสริฐมากขึ้น

อันความซื่อสัตย์ซื่อตรงนั้นเป็นเรื่องของหน้าที่ เป็นเรื่องที่จะต้องทำ ต้องทำ แต่ความจงรักภักดีเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นเรื่องนอกเหนือไปจากหน้าที่ และบังคับกันให้มิไม่ได้ ความจงรักภักดีเกิดจากจิตใจที่ศรัทธาและรักเคารพเจ้านายด้วยใจจริง และเมื่อมีความจงรักภักดีแล้วก็เป็นเหตุให้เกิดความซื่อสัตย์และซื่อตรงต่อเจ้านายด้วยใจจริงอีกชั้นหนึ่ง นอกเหนือไปจากทำตามหน้าที่ดังนั้น ผู้ที่มีทั้งความซื่อสัตย์ความซื่อตรง และความจงรักภักดีต่อเจ้านายนั้น นับได้ว่าเป็นลูกน้องที่ประเสริฐ หาไม่ได้ง่ายนัก

เมื่อลูกทำงานอยู่กับใคร หากเขาเป็นเจ้านายที่ดี มีเมตตากรุณา เป็นผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือได้อย่างเต็มภาคภูมิ ก็ขอให้ลูกซื่อสัตย์ ซื่อตรง และจงรักภักดี ขอมอบกายปฏิบัติหน้าที่รับใช้เขาให้ดีเถิด แล้วลูกจะไม่ผิดหวัง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ซื่อตรง และจงรักภักดีนั้น จะตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ จะได้รับการยกย่องและสนับสนุนให้สูงขึ้นเรื่อยๆ แน่แน่นอน

เวรกรรมมีจริง

ลูกรัก...

เรื่องเวรเรื่องกรรมนั้นลูกเองก็ได้ประมาทเป็นอันขาด และอย่างคิดว่า
เวรกรรมไม่มีจริง เรื่องอย่างนี้มีใช้จะล้อเล่นกันได้จริงๆ ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อ
ก็ตาม เมื่อถึงคราวแล้ว เวรกรรมนั้นก็ให้ผลทันทีเหมือนงาพิษ ดินจะรู้จัก
หรือไม่รู้จักก็ตาม ดินกินเข้าไปแล้วเป็นต้องตายทั้งสิ้น เวรกรรมเป็นเรื่องที่เราทำไว้
จงใจบ้าง ไม่จงใจบ้าง ทำบ่อยครั้งเขาก็สั่งสมไว้ นานเขาก็ส่งให้ผู้ที่ได้รับความ
เดือดร้อน บางครั้งทำให้ชีวิตเสียหาย บางคราวทำให้เสียชีวิตไปเลย เหมือน
คนที่บริโภคอาหารที่มีสารพิษเข้าไป ตอนแรกก็ไม่รู้สึกตัว แต่นานเข้า บ่อยเข้า
พิษที่สะสมอยู่ในร่างกายนั้นจะค่อยๆ ออกฤทธิ์ ทำให้ผู้บริโภคได้รับอันตรายต่างๆ
ดังที่รู้เห็นกันอยู่

เวลาที่เวรกรรมออกฤทธิ์ทำให้ผู้ทำเวรกรรมนั้นประสบอันตราย หรือ
ได้รับความทุกข์วิบัติต่างๆ เจ้าตัวมักจะไม่รู้ตัวว่าเป็นดังนี้เพราะผลเวรผลกรรม
ที่ตนทำไว้ หรืออาจไม่ยอมรับความจริงข้อนี้ กลับโทษโน่นโทษนี้ไปตามเรื่อง
ด้วยเหตุดังนี้แหละ จึงทำให้คนทั่วไปไม่อาจชั่งถ่วงบาปกันหนัก จึงได้ประกอบ
กรรมทำผิดกันไปต่างๆ โดยไม่กลัวเกรงอะไร เชื่อผิดลูกเองเวรกรรมมีจริง
เองก็ได้ประมาท อกไปสร้างเวรกรรมไว้ จะได้ไม่ต้องมาเสียดใจเมื่อถึงคราว
นางนะเพราะเวรกรรมนั้นให้ผล

ความใฝ่ฝัน

ลูกรัก...

ทุกคนย่อมเคยใฝ่ฝันกันมา โดยเฉพาะ: สมัยเป็นเด็กมักใฝ่ฝันอยากเป็นโน่นเป็นนี่ ความใฝ่ฝันเป็นเรื่องดี คนที่ไม่ใฝ่ฝันอะไรเลยอีกนอกจาก: ไม่ค่อยดี ความใฝ่ฝันนั้นเป็นการจุดประกายและเป็นแรงกระตุ้นให้คนเรามีความมุ่งมั่น มีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อให้ความใฝ่ฝันเป็นความจริง คนที่ใฝ่ฝันแรงกล้ามัก: แข็งแกร่งและเป็นนักสู้ชีวิตที่ไม่ยอมแพ้ง่ายๆ คนที่ได้รับความสำเร็จในชีวิตนั้น ส่วนใหญ่เริ่มต้นมาจากความใฝ่ฝันทั้งสิ้น ตรงกันข้าม คนที่ไม่คิดใฝ่ฝันอะไรเลยมักจะเป็นคนเฉื่อยชา หมดชีวิตชีวาเพราะขาดแรงกระตุ้น ทำอะไรก็ทำแบบไร้จุดมุ่งหมายปลายทาง จึงได้รับความสำเร็จน้อยหรือไม่ก็ล้มเหลวไปเลย แต่ความใฝ่ฝันของคนเรานั้นก็มีข้อควรระวังอยู่ ดือนหากความใฝ่ฝันนั้นเป็นเพียงความเพ้อฝันหรือความทะเยอทะยาน ก็อาจทำให้เกิดความหวังสูงเกินไป หรืออาจเป็นแรงกระตุ้นให้ทำในสิ่งที่ผิดเพื่อให้สำเร็จตามที่ต้องการก็ได้

ดังนั้น เมื่อเราใฝ่ฝันเรื่องอะไรก็ควรหมั่นขบคิดความเป็นไปได้ และดูฐานะภาวะของตัวเองควบคู่ไปด้วย หากใฝ่ฝันจนเกินวิสัยหรือเกินภาวะของตัวก็อาจกลายเป็นเรื่องเพ้อฝันหรือความทะเยอทะยานไปได้ เมื่อเป็นเรื่องเพ้อฝันโอกาสที่จะสมหวังก็มีน้อย เมื่อไม่สมหวังก็อาจทำให้เกิดความท้อแท้ในชีวิตได้ ดังนั้นก็ตามเราก็ควรสร้างความใฝ่ฝันไว้ เพราะสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้นั้นจะเป็นเสมือนจุดหมายในการดำเนินชีวิตให้เรา เป็นเป้าหมายให้เราเดินไปหา ดีกว่าเดินไปโดยไร้จุดหมาย ไร้ทิศทาง สำคัญอย่าใฝ่ฝันเป็นเรื่องเพ้อฝันไป

สุขภาพร่างกาย

ลูกรัก...

คนเราทุกคนข้อมต้องการมีอายุยืนแฉะ:ความไม่มีโรคภัยด้วงกัน
ทั้งนั้น แต่อายุจะยืนแฉะ:โรคภัยจะไม่มีได้ั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการดูแลสุขภาพ
ร่างกายดี มีใช้เพียงแต่ต้องการแล้วก็ปล่อยปละ:ละเลยสุขภาพร่างกายไปตาม
ขณกรรม คนที่ดูแลสุขภาพร่างกายดีข้อมมีโอกาสมีอายุยืนแฉะ:ไม่มีโรคภัย
มากกว่าคนที่ไม่ได้ดูแล ลูกเองก็ควรระวังสุขภาพร่างกายให้ดี ดูแลสุขภาพให้ดี
อย่าโนมทำงานหนักจนเกินไปจนร่างกายไม่ได้พักผ่อน อย่งปล่อยให้ร่างกาย
ทรุดโทรมหรือปรนเปรอจนอ่มนำสำราญเกินไป เพราะนั้นเป็นทางให้เกิดโรค
ได้ง่าง เป็นแล้วก็รักษาขาก

ในเรื่องการดูแลสุขภาพนี้ทำตามที่ข้อมแนะนำเป็นดีที่สุด เช่น ทาน
อาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังบ้าง นอนในที่ที่มีอากาศด้วงเทได้สะดวก รักษา
จิตใจแฉะ:อารมณ์ให้แจ่มใส ไม่เครียด ไม่นองดองด้วงง่าง ไม่ทำงานหนักโนม
ไม่ดื่มสุราติดขงาเสพติด ไม่อดนอนบ่อง ด้วงนี้เป็นต้น เมื่อทำได้ดีสุขภาพร่าง
กายก็จะแข็งแรง สุขกับโรคภัยได้ แฉะ:จะมีอายุยืน คนเราถ้ามีสุขภาพดีเสีง
แล้วก็เท่ากับมีต้นทุนในการดำเนินชีวิต สามารถทำอะไรด้วงด้วงตัวเอง ดล่อง
แดล่ว ว่องไว ทำมาหากินได้สะดวก หากสุขภาพร่างกายอ่อนแอ สามวันด้สี่
วันให้ เท่ากับมีอุปสรรคใหญ่ จะไม่สามารถต่อสู้กับงานได้ บางด้รงก็ทำให้
ท้อแท้ ปล่อยวาง แฉะ:หมดอาลัยตาของงากในชีวิตได้ รักษาสุขภาพร่างกาย
ไว้ให้ดีตลอดไป ก็ทำให้อะไรด้วงด้วงได้มาก

สุขภาพจิตใจ

ลูกรัก...

เมื่อพูดถึงเรื่องสุขภาพ เรามักจะนึกถึงแต่สุขภาพร่างกาย นึกถึงแต่ความแข็งแรง ความไม่มีโรคของร่างกาย ความจริงสุขภาพจิตก็เป็นเรื่องสำคัญ เหมือนกับสุขภาพร่างกาย จิตใจที่มีสุขภาพดีก็จะปลอดโปร่ง แจ่มใส ไม่หุนหัน ไม่หงุดหงิดและพิงช่าน ซึ่งสมัยนี้เขาเร็วกว่าไม่เดี๋ยวด การรักษาสุขภาพจิตให้ดี จึงจำเป็นมาก

สุขภาพจิตจะดีได้ก็ด้วยการรักษาอารมณ์ให้ดี ปล่อยให้อารมณ์เสีย สิ่งที่จะทำให้อารมณ์เสียนั้นมีมาก ผ่านมาทางตาบ้าง ทางหูบ้าง ทางความคิดบ้าง วันหนึ่งๆ คนเรามักจะรับอารมณ์ร้ายๆ ร้อนๆ เข้าไปไว้ในจิตใจกันคนละหลายๆ แล้วเก็บสิ่งสมัไว้เรื่อยๆ จนกลายเป็นกองพะเนิน อารมณ์อยู่ในจิตใจ คนที่มีพละ อารมณ์อยู่มาสุขภาพจิตก็จะเสียไปมาก คนที่มีสุขภาพจิตเสียมามากก็มักจะอารมณ์เสียบ่อย หงุดหงิดง่าย กลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ไปโดยไม่รู้ตัว

วิธีป้องกันมิให้สุขภาพจิตเสียมก็ดีอย่างไปรับรู้เรื่องภายนอกให้มากนัก หากจำเป็นต้องรู้ก็อย่าไปรับมากเกินไปเป็นอารมณ์ทั้งหมด รู้ก็ทำเป็นไม่รู้เสียบ้าง เห็นก็ทำเป็นไม่เห็นเสียบ้าง เวลายุไปหาเอาตาไปไร่เสียบ้าง ทำแบบที่ท่านสอนไว้ว่า “ปิดตาหิ้งคู้ ปิดหูสองข้าง ปิดปากเสียบ้าง นอนนั่งสบาย” ก็ได้ ทำได้ถึงนี้จิตใจก็จะปลอดโปร่งเพราะปลอดมลพิษ อารมณ์ภายนอกก็ทำอะไรไม่ได้เพราะเราไม่ได้ใส่ใจเก็บเอามาเป็นอารมณ์ สุขภาพจิตใจก็จะดีเพราะไม่เดี๋ยวด ไม่วิตกกังวลอะไร

สิ่งแวดล้อม

ลูกรัก...

คนเรานอกจากควรดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้ดีแล้ว สิ่งแวดล้อมก็สำคัญที่เราต้องดูแลและให้ความสนใจ เพราะสิ่งแวดล้อมจะทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตของเราดีไปด้วย สิ่งแวดล้อมมีทั้งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำลำคลอง อากาศ และที่เราสร้างขึ้นมาจากเอง เช่น ที่อยู่อาศัย บริเวณบ้าน สิ่งปลูกสร้าง ถนนหนทาง สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ล้วนให้คุณให้โทษแก่คนเราได้ทั้งสองทาง ถ้าเราดูแลจัดการดีก็ให้คุณ ถ้าเราดูแลจัดการไม่ดีก็ให้โทษ

ดังนั้น ลูกควรดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีเพื่อประโยชน์แก่ตัวลูกเองและคนข้างเคียง โดยเริ่มตั้งแต่ที่อยู่ออาศัย นี้ออน นี้ออร์ นี้อันท์ จัดการดูแลให้สะอาดปราศจากกลิ่นและอับทึบ อบอุ่นให้รกรุงรัง เป็นแหล่งเชื้อโรค บริเวณบ้านดูแลให้สะอาด ปลูกไม้ดอกไม้ใบไว้ให้ร่มรื่น กำจัดแหล่งที่เป็นที่อาศัยของยุง กิ่งขงให้เป็นที่เก็บทาง ไม่ทิ้งขยะเศษอาหาร และสิ่งสกปรกลงในแม่น้ำลำคลอง ไม่ตัดต้นไม้ทำลานป่า รวมไปถึงการไม่ทำอะไรที่ทำให้เกิดมลพิษ คือเกิดฝุ่นเกิดควัน เกิดเสียงดังหรือเกิดกลิ่นเหม็น ให้เป็นที่ได้เอื้ออำนวยคนอื่น การดูแลรักษา การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดี และไม่ทำสิ่งแวดล้อมให้เสียหาย ล้วนเป็นประโยชน์แก่ตัวเราทั้งนั้น เมื่อจัดการสิ่งแวดล้อมดี บ้านก็จะน่าอยู่ บริเวณบ้านก็จะสวยงาม ถนนหนทางก็จะร่มรื่น แม่น้ำลำคลองก็จะสะอาด บ้านเมืองก็จะปลอดมลพิษทั้งปวงเป็นเรื่องดีทั้งนั้น ตรงกันข้ามถ้าเราไม่ดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดี มีแต่ทำกลางสิ่งแวดล้อมที่ตกลงทุกวัน คนก็จะเดือดร้อนจริงๆ เพราะถูกสิ่งแวดล้อมลงโทษก็คือตัวเรานั่นเอง

อ่านตัวให้ออก

ลูกรัก...

มีหลักการในการพัฒนาให้ตัวเองก้าวหน้าเบื้องต้นอยู่ ๓ ประการ ซึ่งขอ
บอกลูกไว้ คือ อ่านตัวให้ออก บอกตัวให้ได้ ใช้ตัวให้เป็น ประการแรก “อ่านตัว
ให้ออก” หมายความว่า: ต้องศึกษาตัวเองสำรวจตัวเองเพื่อให้รู้จักภาวะที่แท้จริง
ของตัวเอง คือ: ต้องรู้จักตัวเองให้ได้ว่าตัวเองมีความรู้ความสามารถ มีสติ
ปัญญาแค่ไหน มีสภาพอย่างไร มีกำลังมีเรี่ยวแรงเท่าไร ที่สำคัญที่สุดต้องรู้จัก
ตัวเองว่าต้องการอะไรกันแน่ ต้องอ่านตัวเองให้ออกเหมือนอ่านหนังสือ ต้อง
เข้าใจตัวเองให้โปร่งโปร่งเหมือนคนเดินทางไกล ดูแผนที่ออกช่องทางโปร่งโปร่ง หรือ
เหมือนช่างสร้างบ้านดูแบบแปลนบ้านออกช่องทางโปร่งโปร่งนั้น

การดำเนินชีวิตหรือการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งก็เช่นเดียวกับ
การเดินทาง หรือการสร้างบ้านนั้นแหละ: อ่านตัวออกได้ชัดเจนเท่าไรจึงดี ชีวิต
และงานจะดำเนินไปได้ด้วยดี และความสำเร็จจะเกิดได้ชางและรวดเร็วไม่ผิดพลาด
ถ้าแม้ตัวเองก็ยังไม่เข้าใจตัวเอง ยังไม่รู้จักตัวเองดีพอ ไปทำงานอะไรก็จะปะปะ
จับทางไม่ถูกเหมือนคนเดินทางโดยไร้แผนที่ เหมือนคนสร้างบ้านโดยไร้แบบ
แปลน แม้จะไปได้ทำก็ได้ก็เอาดีไม่ค่อยได้ ทั้งจะเสียเวลา เสียแรงและทุนรอน
มากกว่าด้วย ดังนั้นก่อนที่จะทำกิจการใดควรศึกษา ตัวเองให้ถ่องแท้จนอ่าน
ตัวเองออกชัดเจนเสียก่อนค่อยทำ ความบกพร่องผิดพลาดจะได้ไม่เกิดขึ้น
เสียแต่เริ่มแรก

บอกตัวให้ได้

ลูกรัก...

หลักในการพัฒนาตัวเองประการที่สองคือ “บอกตัวให้ได้” นามขความว่า ตามปกติคนเรามากก็ไม่ค่อยได้สอนตัวเองหรือเตือนตัวเองกัน สอนคนอื่นเตือนคนอื่นได้สารพัด สอนให้เขาทำอย่างนั้น เตือนให้เขาปฏิบัติอย่างนี้ สอนได้ เตือนได้ แต่พอถึงคราวตัวเองบ้างกลับไม่ยอมสอน ไม่ยอมเตือน จึงได้ผิดพลาดบกพร่อง ประสบทุกข์ยากกันรู้ไป แท้ที่จริงตัวเราเองนี่แหละที่สอนยากเตือนยากที่สุด ฝึกก็ยาก ตัดก็ยาก ดังนั้นท่านจึงเตือนใจไว้ว่า

จงเตือนตนของตนให้พ้นผิด
ตนเตือนจิตตนได้ใครจะเหมือน
ตนเตือนตนไม่ได้ใครจะเตือน
ตนแซ่เขื่อนใครจะเตือนให้ป่วยการ

ธรรมดาของการทำงานย่อมผิดพลาดบกพร่องได้ และแต่ละคนย่อมจะมีข้อผิดพลาดบกพร่องกันได้ทุกคน แต่เมื่อพบข้อผิดพลาดบกพร่องแล้วก็สอนตัวเองเตือนตัวเองว่าไม่ควรทำอย่างนั้นอีก หมั่นเตือนตัวเองบ่อยๆ ก็จะทำให้คิดแก้ไข ปรับปรุงงาน ปรับปรุงตัวให้ดีให้ถูกต้องเป็นทางให้เกิดความสำเร็จในโอกาสต่อไปได้ ตรงกันข้ามหากคนอื่นเขาไม่เตือนไม่สอน และตัวเองก็สอนหรือเตือนตัวเองไม่ได้หรือไม่ยอมสอนไม่ยอมเตือนเพราะคิดว่าตัวเองฉลาดแล้วก็คงกูไม่กลับแล้ว มีแต่จะมุงหน้าสู่งานจะทำเดี๋ยวน่ากลัวเสียงจริงๆ ลูกควรจะฝึกเตือนตัวเองไว้เป็นประจำ จงรื้อให้คนอื่นเขาเตือนนั้นเห็นจะไม่แก้ที่ใครเขาจะมาดองจำจี้จี้ไชเราแล้ว เตือนตัวเองได้นั้นแหละเป็นดีที่สุด

ใช้ตัวให้เป็น

ลูกรัก...

หลักในการพัฒนาตัวเองประการที่สามคือ “ใช้ตัวให้เป็น” นามจากความ
ว่า คนเราต่างชอบให้คนอื่นมาขมขื่นขมของตนกันทั้งนั้น แต่คนที่จะมีคนรัก
นับถือและขมของนั้นจะต้องเป็นคนมีเสน่ห์ในตัว คนขาดเสน่ห์จะมีใครมารัก
มานับถือเล่า วิธีสร้างเสน่ห์ให้คนรักอย่างหนึ่งก็คือใช้ตัวให้เป็นนี่เอง การใช้
ตัวให้เป็นก็คือการกระตุ้นเตือนตัวเองให้ทำงานและทำตัวให้เป็นประโยชน์ด้วย
ตัวเอง ดัดทำงานเอง ดัดช่วยคนอื่นเอง โดยไม่ต้องรอให้ใครมาใช้ ไม่ต้อง
ให้ใครมาสั่งถึงจะทำ ตัวเองเห็นเหมาะเห็นควรอย่างไรก็ทำไปเลย ในเมื่อเห็น
ว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นประโยชน์ก็ทำไป การใช้ตัวให้เป็นนี้
นอกจากจะเป็นการพัฒนาตัวเองแล้วยังเป็นการสร้างเสน่ห์ ให้ตัวเองอีกส่วน
หนึ่งด้วย

คนที่ใช้ตัวเองเป็นอย่างนี้แหละที่เรียกว่าเป็นคนพัฒนาตัวเอง คน
อย่างนี้จะไม่ขอมอมอยู่ไม่ขอมอมอยู่เปล่า เห็นคนอื่นทำงานอะไร ช่วยได้ก็จะ
เข้าช่วยทันที มากกว่าลูกต้องการความสำเร็จและเป็นคนมีเสน่ห์ก็ต้องใช้ตัว
ให้เป็นแบบนี้ อย่างหนึ่งดูดาจในการช่วยเหลือนักเรียนคนอื่นด้วยน้ำใจ อย่างเป็น
คนเลี้ยงน้ำใจ อย่างเป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คนเลี้ยงน้ำใจดีดเอาแต่ได้เขา
เรียกว่าเป็นคนมีเสน่ห์ด ไม่น่านับถือ แต่เป็นคนน่ารักเก๋งามสำหรับคนทั่วไป
สร้างเสน่ห์ดีกว่าสร้างเสน่ห์ด สร้างเสน่ห์นั้นไม่ยากนักดอก เพียงคอยเตือนใจ
ตัวเองอย่าให้เป็นคนหนึ่งดูดาจ ใช้ตัวให้เป็นเท่านั้นเสน่ห์ก็จับไปทั้งตัวแล้ว

กตัญญูคือยาชูกำลัง

ลูกรัก...

อันพ่อแม่ทุกคนย่อมปรารถนาจึงนึกที่จะเห็นลูกของตนเป็นคนดี มีความสุข มีความก้าวหน้า และไม่มีทุกข์ภัย เมื่อเห็นลูกได้รับความสำเร็จสมหวัง อยู่เย็นเป็นสุขกันแล้ว พ่อแม่ก็สบายใจนางน่วง แต่นั่นก็เป็นเพียงความสบายใจ เท่านั้น หากได้เป็นเครื่องชูกำลังให้พ่อแม่ได้ชื่นอกชื่นใจและปลื้มปิติมิใช่ เครื่องชูกำลังหรือยาชูกำลังที่ทำให้พ่อแม่ทุกคนอยากจะมีชีวิต อยู่เพื่ออดุณฺณหลานของตนเองเท่านั้น ก็คือความกตัญญูที่ลูกมีต่อพ่อแม่อย่างเดี๋ยว ลูกที่ได้รับความสำเร็จ ก้าวหน้า มีเกียรติ มีหน้ามีตาในสังคม สังคมยกย่อง ถ้าลูกคนนั้นไม่มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ของตน พ่อแม่ของเราจะแถมชิ้นเบ็ยกบาทสักเท่าไร ลูกที่ขากจน ไร้เกียรติ แต่มีความกตัญญู รักพ่อรักแม่ เชื่อฟัง และดูแลเอาใจใส่พ่อแม่ ย่อมทำให้พ่อแม่ปลื้มใจและมีเรี่ยวแรงมีกำลังใจมากกว่า

ลูกเอ๋ย อันพ่อแม่ที่ถึงจะอดจากปากแห้ง ถึงจะลำบากอย่างไรหาก มีลูกมีกตัญญูรู้คุณ คอยดูแลปรนนิบัติใกล้ชิด คอยถามทุกข์ทุกข์ ทำสิ่งที่ดีงาม ไม่ขัดใจ เท่านั้นทำให้พ่อแม่อายุยืนได้แล้ว ตรงกันข้ามพ่อแม่ที่มีลูกอกตัญญู ไร้รู้คุณ มีลูกที่ไม่ดูแลดูดี ทอดทิ้งให้ร้างเหว มีลูกอย่างนั้นก็เหมือนไม่มี นับว่า เป็นโชคร้ายของผู้เป็นพ่อแม่แท้ที่เดี๋ยว พ่อแม่ที่มีลูกอย่างนี้จะก่อแก่ซึมเศร้า ไม่อยากจะมีชีวิตอยู่ ความอกตัญญูของลูกนั้นเป็นยาพิษสำหรับพ่อแม่ ส่วน ความกตัญญูของลูกเป็นทั้งยาบำรุงหัวใจ เป็นยาบำรุงกำลัง และเป็นยาชูกำลัง พันทนเอกลสำหรับพ่อแม่แท้ที่เดี๋ยว

ป็นน้ำเป็นตัว

ถูกรัก...

มีความประพฤติอย่างหนึ่งที่คนบางคน ชอบทำคือการป็นน้ำเป็นตัวได้แก่ ป็นเรื่องขึ้นมาเพื่อประโยชน์บางอย่าง เช่น เพื่อยกตัวเอง เพื่อทำลายคนอื่น หรือเพื่อให้คนอื่นแตกแยกกัน ซึ่งเรื่องนั้น ไม่เป็นเรื่องจริง ไม่เป็นความจริง แต่ผู้พูดนั้นหวัง การพูดชักจูงให้คนอื่นเชื่อถือดี หรือบางครั้งผู้ป็น เรื่องนั้นเป็นคนมีงตมใจเก้งรติ จึงทำให้คำพูดนั้นมี น้ำหนักน่าเชื่อถือ ทั้งที่เรื่องที่ถูกป็นขึ้นมาั้นไม่อาจ พิสูจน์ได้หรือน่าเชื่อได้ว่า เป็นจริงกลางเป็นว่าผู้รับ ฟังเชื่อคนพูดเป็นสำคัญ เมื่อเชื่อคนพูดแล้ว เรื่องที่ เขาพูดออกมาก็พลองเชื่อไปด้วย เรื่องอย่างนี้ทำลาย คนมาเสียงมากต่อมากแล้ว เพื่อนต้องแตกจากเพื่อน สามีภรรยา ต้องทะเลาะกันหรือแยกทางกันไป เจ้าหน้าที่ กับลูกน้องต้องบาดหมางกันใจกัน คนอยู่ด้วยกัน มองหน้ากันไม่สนิท เหล่านี้มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก ผลพวงของการป็นน้ำเป็นตัวนี้เอง

เลือกแต่ที่ดี

ลูกรัก...

มีสุภาษิตเก่าๆบทหนึ่งความว่า “อย่ารักเหากว่าผม อย่ารักลมกว่าน้ำ อย่ารักถ้ำกว่าเรือน อย่ารักเดือนกว่าตะวัน” สุภาษิตบทนี้เป็นข้อเตือนสติสอนใจให้รู้จักเลือกในสิ่งที่ดีกว่าและ มีประโยชน์กว่า คือ ผมดีกว่าผม น้ำดีกว่าลม เรือนดีกว่าถ้ำ ตะวันดีกว่าเดือน

ในเรื่องของการเลือกนี้ลูกอาจจะได้ประสบสักวันหนึ่ง คือจะต้องตัดสินใจเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง การตัดสินใจนั้นก็มีความลำบากใจอย่างหนึ่ง การที่จะตัดสินใจเลือกให้ถูกต้องไม่ผิดพลาดนั้นเป็นเรื่องของความฉลาดและประสบการณ์ คนฉลาดนั้นก่อนที่จะเลือกเขาจะพิจารณาประเมินค่าและให้น้ำหนักเสียก่อนว่าสิ่งใดมีประโยชน์ สิ่งใดไม่มีประโยชน์ สิ่งใดดีสิ่งใดเลวกว่ากัน และรู้จักตัดสินใจว่าอะไรควรไม่ควรอย่างไร เขาจะรอบคอบ ไม้ใจเร็วด่วนได้ คิดหน้าคิดหลังก่อนเลือกก่อนตัดสินใจเสมอ เพราะฉะนั้นคนฉลาดจึงเลือกไม่ต้องผิดพลาด ตรงกันข้าม ผู้ไม่ฉลาดมักจะด่วนตัดสินใจเลือกไม่พิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อน มองไม่ออกว่าสิ่งใดดีสิ่งใดเลว จึงผิดพลาดบกพร่องอยู่เสมอ ข้อนี้ลูกควรระวังให้ดี คือคติโบราณข้างต้นไว้เป็นไม่เสียหาย ไม่ขาดทุนแน่ แต่ถ้าลูกใจเร็วด่วนได้ นอกจากจะไม่ได้ดีแล้ว ยังจะทำให้เสียใจเมื่อเลือกผิดอีกด้วย

เพื่อนแท้

ถูกรัก...

คนเราต้องมีเพื่อน จะอยู่คนเดียวไม่ได้ แม้ลูกเองก็มีเพื่อน คำว่า “เพื่อน” นั้นมีความหมายลึกซึ้ง จึงเป็นเพื่อนสนิทถึงขั้นเป็น “เพื่อนเกลอ” หรือ “เพื่อนซี้” ด้วยแล้ว อาจทำให้เกิดความรู้สึกสนิทแนบแน่นยิ่งกว่าการเป็นพี่น้องเสียอีก เพราะอาจต่างแทนกันได้ แต่เพื่อนที่นับว่าประเสริฐที่สุดก็คือเพื่อนแท้ อันเพื่อนแท้ก็คือเพื่อนร่วมสุขร่วมทุกข์ เพื่อนที่ไม่ทอดทิ้งในยามทุกข์ยากหรือในยามตกต่ำ จึงไปมาหาสู่ประจําเหมือนเดิมหรือบ่อยกว่าเดิม

ดังนั้น เมื่อต้องการจะคบหากับใครเป็นเพื่อนแท้ ก็จำต้องดูให้แน่อนว่าเขาเป็นเพื่อนประเภทใด พอกิจจะเป็นเพื่อนแท้ได้หรือไม่ ในขณะเดียวกันเราก็ต้องทำตัวให้เป็นเพื่อนแท้ของเพื่อนด้วย กล่าวคือจะต้องให้ความสำคัญในความเป็นเพื่อน ให้เกียรติ แสดงความยินดีเมื่อเพื่อนได้ดี เมื่อเพื่อนพลั้งพลาดหรือประสบความล้มเหลวอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องแสดงความเห็นใจ ให้กำลังใจ และไม่ทอดทิ้ง หากเราช่วยอะไรไม่ได้ ก็ควร चेงเสียงไม่ซ้ำเติมเพื่อน เพื่อนอย่างนั้นควรเห็นอกเห็นใจมากกว่าจะไปซ้ำเติม เพื่อนที่ทอดทิ้งเพื่อน ซ้ำเติมเพื่อน หรือคบกันเพราะผลประโยชน์ นั้นเป็นเพื่อนแท้ไม่ได้ เป็นได้ก็เพียงแค่นักธุรกิจคู่กันเดงกันเท่านั้น อ่างว่าจะเป็นเพื่อนแท้ไม่ได้เลย แม้จะถือว่าเป็นเพื่อนก็จริงจากเมื่อต้องการเพื่อนแท้ก็ต้องแสดงความเห็นใจเพื่อนแท้แก่เพื่อนก่อน ตัวเองจึงเป็นเพื่อนแท้ของเพื่อนไม่ได้ ใครเล่าเราจะยอมมาเป็นเพื่อนแท้ของเรา

บ่อเกิดกำลังใจ

ลูกรัก...

เคยบอกลูกมาบ้างแล้วว่ากำลังใจเป็นกำลังใจภายในที่ทำให้คนเราเกิดความเข้มแข็งอดทนไม่ท้อแท้และหมดเรี่ยวแรง พร้อมทั้งจะสู้ต่อไปด้วยความมุ่งมั่น หากคนเราหมดกำลังใจหรือมีกำลังใจตกเสียแล้ว บางครั้งถึงกับไม่ออกจากชีวิตต่อๆไป ออกจากตาไปเสียให้พ้นๆ แม้นคนที่แข็งแกร่งหากหมดกำลังใจเสียแล้ว มือเท้าและสมองก็จะพลอยอ่อนปวกเปียกหมดกำลังใจไปด้ว อาจถึงกับคิดฟุ้งซ่านไปว่าจะทำไม ทำไมก็ไม่ได้ดีไม่ได้ดี อะไรทำนองนี้ คนที่เจ็บป่วยอยู่หากมีกำลังใจดีก็สามารถหายได้เร็ว แต่พอหมดกำลังใจก็พาลจะตายเอา ดื้อๆ เมื่อรู้อย่างนี้แล้วก็ควรที่จะหาทางเพิ่มกำลังใจให้แก่ตัวเองไว้เรื่อยๆ

อันกำลังใจนี้เกิดได้ ๒ ทางคือ ตัวเองทำให้เกิดกับคนอื่นทำให้เกิด ในสองทางนี้ ตัวเองสามารถสร้างกำลังใจด้วตัวเองได้โดยเพิ่มความรู้อความสามารถให้แก่ตัวเอง เป็นตัวของตัวเอง จะทำให้เกิดความมั่นใจและศรัทธาในตัวเอง ความมั่นใจและศรัทธาในตัวเองนี้จะทำให้เกิดกำลังใจที่จะต่อสู้ดิ้นรนลำแข้งของตัวเอง นอกจากนั้นควรฝึกทำความดี ทำสิ่งที่มีคุณประโยชน์ไว้ให้มากมาย ความเป็นคนดีและเป็นคนมีประโยชน์จะทำให้เราคิดว่าเราก็ไม่ต้องไปกว่าคนอื่น ทำไมจะต้องมาท้อแท้หรือสิ้นหวังหมดกำลังใจเพียงเพราะความผิดพลาด ทำงานไม่สำเร็จแค่นี้ อะไรทำนองนี้ เมื่อมั่นใจและดีได้เองนั้นก็เกิดกำลังใจที่จะทำงานและทำความดีต่อไปเรื่อย ๆ โดยไม่ต้องรอให้คนอื่นมาให้กำลังใจก็ได้ เร็วกว่าสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เองก็เดี๋ยง

ตามใจตัวเอง

ลูกรัก...

ความทุกข์ยากของคนเรานั้นมีสาเหตุมาจากเรื่องต่างๆ แต่ที่เห็นได้บ่อยคือเกิดมาจากการตามใจตัวเอง ยิ่งเราตามใจตัวเองมากเท่าไร ก็จะมีทุกข์ยากมากขึ้นเท่านั้น ตามใจตัวเอง ๑ ครั้งก็จะทุกข์ ๑ ครั้ง ตามใจตัวเอง ๕ ครั้งก็จะทุกข์ ๕ ครั้ง คนที่ชอบตามใจตัวเองย่อมประสบความทุกข์ ความผิดหวัง ความเดือดร้อน และหนาวระแวงอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือเมื่อต้องการอะไรก็ต้องดิ้นรนแสวงหา นามาได้แล้วก็ต้องดูแลรักษา หวงแหนไว้ มีให้จาก มีให้สิ้นไป เมื่อจากไปก็เป็นทุกข์เสียดใจ วนเวียนอยู่อย่างนี้ไม่จบสิ้น จึงไม่เป็นตัวของตัวเองหนัก ผากชีวิตไว้กับสิ่งที่ตัวต้องการ

ที่จริงคนเราไม่ควรตกอยู่ในอำนาจของใจจนเกินไป เพราะใจคนเรานั้นพร่องอยู่เสมออดมิให้เต็มได้จาก ถ้าตามใจตัวเองก็ต้องทุกข์ยากไร้ไป เช่นตามใจปากก็ต้องลำบากไปหาหาปรนเปรอ เพราะปากมันร่ำร้องอยากจิบของดีๆ แปรลกๆ ยิ่งขึ้นไป ตามใจตา ตามใจหู ก็ต้องดิ้นรนไปดู ฟัง หรือไปหาสิ่งที่ตาอยากดู สิ่งหูอยากฟัง มาปรนเปรอไม่รู้จบสิ้น ถ้าไม่เราจะต้องมาเป็นทาสรับใช้ของใจ ของตา ของหูจนเกินไปด้วยแล้วลูกเอ๋ย หากเราต้องมาเดือดร้อนทุกข์ยากเพราะชอบตามใจตัวเองอยู่ ก็ไม่เราไม่ฝึกฝืนใจตัวเองดูบ้างแล้ว ลองฝึกเป็นนายของใจดูบ้าง ไม่ตามใจเสียงบ้าง ใจอยากจะไปก็ลองฝืนไม่ไป ตาอยากดูก็ลองฝืนไม่ดู หูอยากฟังก็ลองฝืนไม่ฟัง ฝืนได้บ่อยเข้าก็ชินไปเองแหละ ไม่ตามใจได้ก็จะไม่เดือดร้อนมากและไม่สิ้นเปลืองมากนักแต่จะได้รับสิ่งที่ดีๆ ตอบแทนทั้งนั้น

ความยึดติด

ลูกรัก...

ชีวิตของแต่ละคนนั้นย่อมประสบกับความเดือดร้อนมากมาย หลาก
อย่าง ในจำนวนความเดือดร้อนนั้น มีความเดือดร้อนเพราะความยึดติดของเรา
เราเองรวมอยู่ด้วย ความยึดติดที่ว่านี้ก็คือการที่คนเราไปยึดถือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
จนเกินไป เช่น ยึดถือในคน ในสิ่งของ ในหน้าที่การงาน ในความรู้ ตลอดจน
ในความดีของตัวเองจนเกินไป โดยยึดถือว่าคนนี้เป็นลูกของเรา คนนี้เป็น
ภรรยาของเรา หรือของสิ่งนี้เป็นสมบัติของเรา ดั่งนี้เป็นต้น ความยึดติดเช่นนี้
แหละที่เป็นตัวนำความเดือดร้อนมาให้คนเรา ยึดติดอะไรก็จะทุกข์เดือดร้อน
เพราะอันนั้น หากไม่ยึดติดอะไรเลยก็จะไม่ทุกข์ไม่เดือดร้อนเลย

หากลูกต้องการจะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขจริงๆ ก็ต้องพยายามปล่อย
วางอะไรๆ ลงบ้าง อยากรู้อะไรไปแบบถาวรอะไรไว้มากนัก มันหนักแรงและเดือดร้อนด้วย
ธรรมดาการที่แบกไว้บนบ่ามันจะหนักเรื่อยๆ แต่พอวางลงเสียได้ก็จะเบาหนัก
และเบาเหนือๆ ส่วนการที่ใจแบกไว้หรือยึดติดไว้มันหนักวางได้ยาก วางไม่ลง
มันจึงทำให้หนักอกหนักใจและเดือดร้อนอยู่ร่ำไป ถ้าแม้ว่ามีภาระหรือแบบถาวร
อะไรอยู่ แต่ไม่ยึดติดกับภาระนั้นมากนัก เวลาไหนควรปล่อยก็ปล่อยบ้าง เวลา
ไหนควรวางก็วางบ้าง เวลาไหนควรแบกก็แบกกันไป ก็ได้อย่างนี้ก็จะพอทำ
ให้นางใจนางคอสอดวงจันทร์ มีความปลอดโปร่งโล่งใจขึ้นและมีความสุขในชีวิต
ประจำวันได้บ้าง ดีกว่าไปแบกหรือยึดติดอยู่ตลอดเวลา วางได้บ้างก็จะมีความสุขได้บ้าง
วางได้หมดก็จะมีความสุขได้ทั้งหมด นี่แหละคือสัจธรรมะลูกเอ๋ย

ความเยอหยิ่งถือตัว

ลูกรัก...

อันความเยอหยิ่งถือตัวนั้นเคยบอกลูกมาบ้างแล้ว แต่ก็อยากพูดซ้ำอีก กล่าวคือลูกต้องระวังอย่าเป็นคนเยอหยิ่งถือตัว อย่างดูถูกดูหมิ่นคนอื่น โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมงานและคนที่เราติดต่อดังๆ รวมถึงคนที่อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกันเพราะความเยอหยิ่งถือตัวเป็นกิริยาที่ไม่งามเลย ไม่มีใครดอกที่จะชอบคนที่เยอหยิ่งถือตัว แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่ชอบคนที่ทำเช่นนั้น

กิริยาที่ดีว่าเป็นความเยอหยิ่งถือตัวก็คือการที่ชอบยกตัวว่าดีกว่าคนอื่น ชอบคิดว่าตัวเองดีกว่าเด่นกว่าเขา มีความรู้ มีหน้าที่การงาน มีฐานะทางการเงินดีกว่าเขา แล้วชอบวางตัวอยู่เหนือคนอื่น ดูถูกดูหมิ่นหรือแสดงกิริยาท่าทางรังเกียจคนที่ด้อยกว่า เป็นต้น คนที่แสดงกิริยาอย่างนี้ออกมา ผู้คนรอบข้างจะรังเกียจไม่อยากเข้าใกล้และไม่อยากคบหาด้วย คนเยอหยิ่งถือตัวมักจะดูโดดเดี่ยวและต่อสู้ตามลำพัง ในเมื่อเด็อดริ้นอะไรขึ้นมา ความรู้ก็ดี ยศศักดิ์ก็ดี เงินทองก็ดี ใช้จ่ายช่วยเหลือคนเราให้รอดตัวหรือพ้นภัยได้ทุกอย่างและทุกคราวไม่บางครั้งสิ่งเหล่านี้ก็ไม่สามารถช่วยอะไรเราได้เลย ไม่จริงใจ ความเป็นเพื่อน และความไม่ถือตัวต่างหากที่สามารถช่วยเราได้ในทุกกรณี อย่งาน้องก็ฝากหนักให้ เป็นเบาได้ คนเราจึงไม่ควรไปก่อความรังเกียจให้เกิดขึ้นแก่คนรอบข้าง ด้วยการไปดูหมิ่น ดันแคลนเขาหรือไปเหยียดหยามเขา “สร้างมิตรดีกว่าสร้างศัตรู” คำนี้เขาสอนกันมานานแล้วนะลูก

เอาชนะกันด้วยเหตุผล

ลูกรัก...

การเอาชนะคะคานกันด้วยคำพูดหรือการทุ่มเถียงกันแม้จะเป็นไปด้วยเหตุผลบางครั้ง ก็ไม่อาจทำให้เหตุการณ์ต่างๆ ดีขึ้นได้ อาจทำให้เสียเวลาและเรื่องต่างๆ ทำให้แตกร้างกันจึงหันเสียด้วยซ้ำ คำพูดที่มีเหตุผลมิใช่จะใช้ได้ทุกคราวทุกกรณีไป โดยเฉพาะในการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว ความเข้าใจตรงกัน ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความนิ่งพองด้วยอารมณ์ ก็สามารถแก้ปัญหาครอบครัวได้เหมือนกัน แม้ดูจะไม่ค่อยมีเหตุผลเอาเสียเลยก็ตาม แต่เมื่อต่างฝ่ายต่างก็ยอมเข้าใจกันและรอมชอมตกลงกันได้โดยสันติวิธี ไม่แตกร้างหรือเลิกร้างกันไปอย่างนี้ไม่ต้องใช้เหตุผลก็ได้ มีสามีภรรยาหลายคู่ที่ต้องแยกทางกันเดินเพราะต่างก็ยึดถือเหตุผลมุ่งเอาชนะคะคานกันด้วยเหตุผล ถือว่าเหตุผลของตัวเองถูกต้อง อีกฝ่ายไม่มีเหตุผลยอมให้ไม่ได้ ทั้งๆ ที่สุดท้ายก็ต้องแยกทางกัน เหตุผลนั้นเป็นของดี แต่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับกรณีและกาลเวลาดัง

ในเมื่ออยู่ร่วมกันหรือทำงานด้วยกัน การให้อภัยกัน การยอมรับฟังความเห็นของอีกฝ่ายหนึ่งด้วยอารมณ์อดทนอดกลั้น การไม่ถือสาในเรื่องเล็กน้อย แม้จะดูไม่ถูกต้องและไม่สมเหตุผลก็ตาม แต่ถ้าสามารถประสานความสามัคคีและป้องกันความแตกร้างได้ ก็ยังดีกว่าการใช้เหตุผลแต่ทำให้แตกร้างขึ้น ในเรื่องความรักและในการครองเรือนนั้น บางทีก็นำเหตุผลมาใช้ไม่ได้ บางครั้งมันอยู่เหนือเหตุผล ความเข้าใจตรงกันและยอมรับกันได้เป็นดีที่สุด หากจะผิดพลาดอะไรไปจะดีไม่มาหนึ่งโทษกันหรือดกเถียง กันว่าใครผิดใครถูก เพราะต่างเห็นดีเห็นงามด้วยกันแล้ว

สติ นำ ปัญญา ตาม

ลูกรัก...

เมื่อเราไม่ต้องการความผิดพลาด ไม่ต้องการให้เกิดความเสียหาย ในสิ่งที่ทำหรือที่พูดไปก็ต้องคิดก่อนทำ คิดก่อนพูดเสมอไป การคิดก่อนทำ คิดก่อนพูด เพื่อป้องกันความผิดพลาดนั้นเป็นความหมายของคำว่า “สติ” สติ หมายถึง ความที่นึกไตร่ตรอง ความนึกถึงได้ไม่หลงลืม สตินี้เป็นสิ่ง จำเป็นที่สุดในการดำเนินชีวิต คนเราต้องมีสติอยู่เสมอ คนที่เผลอสติหรือขาดสติจะทำอะไรพูดอะไรก็มักจะผิดพลาดเผลอโผล่ ลืมโน่นลืมนี้ เมื่อขาดสติ ก็ทำให้เสียหายร้ายไป ต้องมาเสียเวลาแก้ตัวหรือแก้ปัญหาภายหลัง ทำให้ยุ่งยาก มากเกิน การมีสติเท่ากับมีเครื่องป้องกันความผิดพลาดและ:ความเสียหายไว้ชั้นต้น

สตินั้นจะ:ต้องนำปัญญาดือความรู้ความสามารถ ปัญญา:ต้องมีสติ คอยควบคุมอีกชั้นหนึ่ง สติต้องเป็นตัวนำ ปัญญาเป็นตัวตาม คนที่มีปัญญา ฉลาดรอบรู้สารพัดแต่ขาดสติก็มักจะ:ทำอะไรผลิผลาม ไม่ทันคิดหรือไม่ได้คิด ดันทุรังไปทางหน้าเรือฯไป พอเกิดผิดพลาดหรือเสียหายก็มักจะ:บ่นเสียใจ ภายหลังว่ารู้อย่างนี้ไม่ทำเสียดีกว่า อะไรทำนองนี้ ประการนี้เร็วกว่าที่มีปัญญานำ สติตาม ถ้ามีสตินำ ปัญญาตามทุกอย่างก็จะ:ไม่เกิดความยุ่งยากเสียหาย จะสำเร็จ เรียบร้อยด้วยดี ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สติกับปัญญาเป็นสิ่งที่มีอุปการะมากใน การทำงานทุกอย่าง และ:จะต้องให้มีคู่กันไป มีสติแต่ขาดปัญญา หรือมี ปัญญาแต่ขาดสติ ก็เอาดีได้ยาก

โรคหุเบา

ลูกรัก...

เป็นสามีภรรยาที่ดี เป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี เป็นมิตรสหายกันที่ดี เป็นพี่น้องกันที่ดี จะมีโรคแทรกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความรำคาญหรือไม่พอใจกันก็ได้ โรคนี้คือโรคหุเบา อาการของโรคหุเบาก็คือเอียง่าง ขาดความพินิจ พิจารณา ไม่คิดหน้าคิดหลัง มีใครมาพูดอะไรในทางที่ไม่ค่อยดีของสามีภรรยา ของเพื่อน ของพี่น้อง หรือของคนที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง แทนที่จะฟังหูไว้หู กลับเชื่อทันทีหรือเห็นด้วยทันทีว่าเป็นความจริง ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน จึงไม่ได้สืบสาวราวเรื่องก่อน บางครั้งจึงไม่รู้จากคนพูดดีเสียด้วยซ้ำ อย่างนี้แหละคือโรคหุเบา

ความจริง เมื่อมีใครมาพูดถึงเรื่องคนโน้นคนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรา เราต้องวางใจเป็นกลางหนักแน่นไว้ก่อนเป็นดีที่สุด สามีภรรยาที่ติดเชื่อโรคหุเบา มาจากคนอื่นต้องมาทะเลาะกัน ต้องมาแย่งทางกันก็เพราะโรคนี้มามากต่อมากแล้ว เพื่อนต้องแตกจากเพื่อน พี่น้องต้องแตกกัน เพราะโรคหุเบาทำให้เห็นไม่จริง เมื่อรู้ความจริงอย่างนั้นแล้ว เมื่อมีใครมาเล่าอะไรให้ฟังก็ฟังหูไว้หูแม้ว่าคนที่พูดนั้นจะเป็นคนที่น่าเชื่อถือได้ก็ต้องไตร่ตรองให้ดี กรองเสียงก่อนเชื่อ แต่ถ้าคนพูดเป็นคนที่ไม่น่าเชื่อถือด้วยแล้วก็ตัดไปได้เลย ไม่ต้องเก็บมาคิดให้รกสมอง เพราะในโลกนี้มีคนที่ชอบปั้นน้ำเป็นตัว ชอบเห็นคนอื่นเป็นทุกข์เดือดร้อนอยู่เป็นอันมาก คนที่ชอบเล็งเมฆาดวงใจให้ชนกัน คนที่ชอบทำกลางคนอื่นด้วย คำพูดก็มีไม่จริง จะต้องระวังคนพวกนี้เอาไว้ให้ดี หนักแน่นเอาไว้ ทำหูไว้หนักเอาไว้เป็นดีที่สุด

การจัดอันดับความสำคัญ

ลูกรัก...

บางครั้งเราอาจเกิดความไม่สบายใจในการจัดงานและภาระต่างๆ
ของเราเอง ดุหมั่นไม่เป็นระบบระเบียบ ขุ่นเหงิงวุ่นวายไปหมด อาจกล่าวได้ว่าที่
สับสนวุ่นวายนั้นเกิดจากการจัดอันดับความสำคัญไม่ถูก คือเราไม่ได้วางแผน
หรือคิดไว้ก่อนว่าอะไรควรทำก่อนทำหลัง อะไรควรมาก่อนมาหลัง หากแต่คิด
อะไรก่อนได้ก็ทำไปทั้งที่ยังไม่จำเป็นจะต้องทำ เอาไว้ทำทีหลังก็ได้ เป็นการให้ความสำคัญ
สำคัญต่อสิ่งนั้นเกินไปโดยใจไม่จำเป็น ส่วนเรื่องที่ทำเป็นต้องทำก่อนกลับเห็น
ว่าไม่จำเป็น เก็บไว้ทำทีหลังเสีย ก็เลงพาให้วุ่นวาย ก็ไม่เสร็จบ้าง ก็ไม่ทันบ้าง
ดังนั้นการจัดอันดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องจัดต้องทำจึงจำเป็นมาก อะไร
ควรทำก่อนทำหลังต้องคิดให้ดี

มิใช่เฉพาะเรื่องงานเท่านั้น แม้เรื่องคนก็จำเป็น ต้องจัดอันดับความ
สำคัญของแต่ละคนไว้เหมือนกัน ใครมีความสำคัญต่อเราอย่างไรเราควรติดต่อ
ควรไปหา ควรดูแลคนไหนก่อนหลังอย่างไร ต้องจัดอันดับให้ได้และจัดให้ดี
ไม่อย่างนั้นจะเกิดความวุ่นวายและบกพร่องได้ แม้แต่คนในครอบครัวของเรา
คือพ่อแม่ ลูก ภรรยา สามี รวมไปถึงญาติพี่น้องเพื่อนฝูง เราก็ต้องจัดอันดับ
ความสำคัญและความจำเป็นก่อนหลัง แม้เรื่องความเจ็บไข้ ความเป็นอยู่ ความ
อบอุ่นทางจิตใจของแต่ละคน ก็ควรจัดอันดับความสำคัญและความจำเป็น
ไว้เช่นกันว่าควรปฏิบัติแก่ใครก่อน มากน้อยอย่างไร ถ้าจัดอันดับได้ ความ
สับสนวุ่นวายความหือใจหรือความริ้วรานจะไม่มีเกิดขึ้น ฝึกทำไว้ไม่
เสียหายอะไร มีแต่ทำให้สบายใจและสบายหูโดยส่วนเดียว

การให้กำลังใจกัน

ลูกรัก...

ในยามที่คนเราได้รับความผิดหวัง เกิดความท้อแท้ หรือกำลังเผชิญกับเหตุการณ์ที่หนักอึ้งหนักใจ สิ่งต้องการมากที่สุดขณะนั้นก็คือกำลังใจจากคนอื่น โดยเฉพาะจากคนใกล้ชิด กำลังใจเป็นยาบำรุงจิตพยานวิเศษ เป็นยากระตุ้นให้คนเราเกิดพลังที่จะต่อสู้ชีวิตต่อไป ทำให้ความท้อแท้สิ้นหวังหมดไปได้ เราเองจึงต้องการกำลังใจจากคนอื่น แม้นคนอื่นก็ต้องการกำลังใจจากเราเช่นกัน ฉะนั้น คนเราจึงควรให้กำลังใจแก่คนอื่นนั้นเป็นเรื่องดี เป็นเรื่องควรทำเป็นอย่างยิ่ง ควรฝึกทำให้เคยชินโดยเฉพาะกับคนใกล้ชิด คนที่เขาดูดีต่อเรา ช่วยเหลือเราแลจะมีน้ำใจต่อเรา เราต้องให้กำลังใจเขาสม่ำเสมอ อย่างให้ขาด

การให้กำลังใจกันนั้นทำได้หลายอย่าง เช่น ให้ของกินของใช้ ให้ของขวัญรางวัล แต่การให้กำลังใจที่สำคัญและดีที่สุดก็คือคำพูด การพูดจาดี พูดชมเชยขงก่งเองเมื่อเขาทำดีทำถูกต้องว่าดีที่สุด หากเขาทำผิดพลาดไป การพูดให้โอกาสแก่เขาใหม่ ไม่ดูด่าว่ากล่าวให้ได้อ่างแต่แนะนำวิธีทำที่ถูกต้องแก่เขา อย่างนั้นก็ถือว่าให้กำลังใจเหมือนกัน รวมไปถึงเมื่อเขาเกิดความผิดหวังท้อแท้ เกิดความเสีงใจ ก็พูดปลอบใจให้กำลังใจเขา แสดงความเห็นอกเห็นใจ ทำตัวเป็นเพื่อนทุกข์ของเขาก็เป็นเหตุให้ได้มิตรต่อกัน ผิดกับการบั่นทอนกำลังใจคนอื่นด้วยคำพูดซึ่งเป็นการไม่สร้างสรรค์สิ่งดีเลย มีแต่สร้างศัตรูอย่างเดี๋ยวจึงดีกว่าบั่นทอนกำลังใจคนแน่แท้

กตัญญูต่อตัวเอง

ลูกรัก...

ลูกคงเคยได้ยินพร่ำทำนสอนให้คนเราเป็นคนกตัญญูรู้คุณคน เช่น กตัญญูต่อพ่อแม่ กตัญญูต่อครูอาจารย์บ้าง ทำนว่าความกตัญญูเป็น เครื่องหมายของคนดี คนดีเขาประพฤติปฏิบัติกันเป็นปกติ แต่ความกตัญญูนั้น จะควรทำแก่คนอื่นเท่านั้นก็ไม่ใช่ หากแต่ควรทำแก่ตัวเองด้วย คือเราต้อง กตัญญูต่อตัวเราเองด้วย กล่าวคือ อวัยวะทุกส่วนในร่างกายของเราไม่ว่ามือ เท้า แขน ขา ตา หู รวมไปถึงหัวใจล้วนมีบุญคุณต่อตัวเราทั้งสิ้น เราใช้ขานเขา เราอาศัยเขาไปในหนมกัไหน เขาช่วยเหลือเราตลอดตั้งแต่เกิด เราจึงควร กตัญญูต่ออวัยวะเหล่านี้ด้วย

ความกตัญญูต่ออวัยวะร่างกาย เราสามารถทำได้โดยการไม่ใช้เขาจน เกินกำลัง ให้เขาได้พักผ่อนบ้าง ดูแลเอาใจใส่เขาอย่างดี บำรุงเลี้ยงเขาให้เติบโต แข็งแรงเอาไว้ หากเขาผิดปกติหรือเจ็บป่วยลงต้องรีบรักษา อย่างปล่องให้เขา เจ็บปวดทุกข์ทรมานโดยขาดการเอาใจใส่ เขาจะได้อยู่รับใช้เรานานๆ ไม่พิการพิการ หรือทรุดโทรมลงก่อนเวลา และอย่าทำร้ายเขาด้วยการเสพของมีนเมาและยา เสพติดอันเป็นการบั่นทอนกำลังเขาเข้าไป จะทำให้เขาอ่อนแอทรุดโทรม อย่างนำ เขาไปเที่ยวเตร่นามรุ่งนามดำนไม่ได้พักผ่อนพอเพียง เป็นการทรมานเขา การที่ ทำให้อวัยวะต่างๆ อ่อนแอ ทรุดโทรม ไม่ได้รับการพักผ่อน ไม่ดูแลเอาใจใส่ เก่าที่ควร อย่างนี้ชื่อว่าไม่กตัญญูต่อสังขาร ไม่กตัญญูต่อตัวเอง คนที่ไม่กตัญญู ต่อตัวเองเช่นนี้ จะมีอายุไม่ยืนและจะถูกโรคภัยเบียดเบียนให้ ต้องเจ็บป่วยอยู่ เสมอ ล้วนทำให้ตัวเองเดือดร้อนทั้งนั้น

ชีวิตมีค่า

ถูกรัก...

ถูกรู้ไหมว่าสิ่งที่มีค่าที่สุดคือชีวิต ไม่ว่าจะชีวิต
ของเราหรือของใครล้วนมีค่าทั้งสิ้น มีค่าแก่ตัวเอง
และแก่คนอื่นด้วย ดังนั้นในสัปดาห์ ๕ ท่านจึงยกเรื่อง
การเว้นจากการฆ่าสัตว์ไว้เป็นข้อต้นเพราะเห็นว่าชีวิต
สำคัญนั่นเอง จึงไม่ควรฆ่าไม่ควรเบียดเบียนชีวิตกัน
เมื่อถูกรู้ว่าชีวิตมีค่าอย่างนี้แล้วจึงควรรักษาและทะนุ
ถนอมชีวิตให้ดี การกตัญญูต่อตัวเองตามที่บอกมา
แล้วเป็นการถนอม ชีวิตอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งคือ
พยายามใช้ชีวิตให้มีค่า ด้วยการทำสิ่งที่ประโชชน์
ทั้งแก่ตนเองและคนอื่นให้มากที่สุด อย่างนี้จึงจะ
เรียกว่า ใช้ชีวิตคุ้มค่า มิใช่ใช้ชีวิตแบบฟุ่มเฟือย เก่งว
เตร่หาความสำราญ หรือสำมะเลเทเมา หาแก่นหาสาระ
ชีวิตไม่ได้ แล้วบอกว่าใช้ชีวิตคุ้มค่า มิใช่อย่างนั้นเลย
ใช้ชีวิตคุ้มค่าที่ถูกคือใช้ชีวิตไปทำประโยชน์ต่างหาก

การเอาเปรียบคนอื่น

ถูกรัก...

การที่เราอยู่ร่วมกับคนอื่นนั้นเราไม่ควรเอาเปรียบเขา การเอาเปรียบคนอื่นเป็นการกระทำที่ไม่ดีเลย เป็นกิริยาที่น่ารังเกียจ แม้จะได้ผลประโยชน์อะไรก็ตามก็ไม่ควรจะทำ คนที่ชอบเอาเปรียบคนอื่นนั้นไม่มีใครชอบดอก แม้เราเองก็ไม่ชอบให้ใครมาเอาเปรียบเรา เมื่อเราเองไม่ชอบก็ไม่ควรไปทำอย่างนั้นกับใคร ของเราเป็นคนที่คิดเล็กคิดน้อยหรืออิจฉาคนอื่นเพื่อให้ตัวเองสบาย แม้ว่าเป็นบางครั้งเราสามารถเอาเปรียบคนอื่นได้แต่เราก็ไม่ควรทำ นอกจากไม่ทำแล้วจึงควรระวังเหลือใจอีก อย่างนี้จึงจะเป็นคนน่าคบและน่าคบถือ

ดูเขาก็แล้วกัน คนที่ชอบเอาเปรียบเพื่อน ชอบเอาเปรียบคนอื่นนั้นน่ารังเกียจแต่ไหน ความมีน้ำใจต่อกันต่างหากที่ประเสริฐที่สุด จะเสียเปรียบเขาไปบ้างก็ช่างเถิด คิดเสียว่าเราทำประโยชน์ให้เขาก็แล้วกัน เราจะมีความสุขเอง คนที่ชอบเอาเปรียบคนอื่นด้วยความเห็นแก่ตัวนั้น เขาไม่รู้หรอกว่า กำลังทำลายความน่ารักน่าเชื่อถือในตัวเขาเองลงไปทุกขณะ ไม่ควรคิดว่าการได้เปรียบคนอื่น และเอาเปรียบคนอื่น ได้เป็นความโก้เก๋หรือเป็นความสามารถอะไร แท้ที่จริงเป็นการทำลายตัวเองทางอ้อมมากกว่า คนบางคนขาดความน่าเชื่อถือไป ไม่มีใครเขาถ่วงเอียง หรือเชื่อฟังเท่าที่ควร ทั้งที่ตัวเองก็มีอะไรกลางอย่างที่ดีเหนือกว่าคนอื่น แต่ว่าขาดความน่าเชื่อถือไปเพราะเป็นคนชอบเอาเปรียบคนอื่นนั่นเอง

การผูกใจคน

ถูกรัก...

ในพระพุทธานุญาตสอนวิธีผูกใจคนอื่นไว้ ๔ ประการ คือ แบ่งปันกัน พุดดีต่อกัน ช่วยเหลือกัน และวางตัวดีต่อกัน ทั้ง ๔ ประการนี้ ใครปฏิบัติตามได้ก็จะจับเหนี่ยวใจคนอื่นไว้ได้ แต่อย่างบอกลูกเพิ่มเติมว่า นอกจากควรปฏิบัติตามหลักข้างต้นแล้ว ยังควรเว้นอีก ๓ ประการคือ ดุนมันเขา กดเขาและขง่งองคนที่ดองกว่าเขาในเกินหน้าเขาไป ทั้ง ๓ อย่างนี้ถ้าเราไปทำกับใครเขาก็จะอดอดเส็งใจและจะเกิดความท้อแท้ นมดกำลังใจที่จะอยู่ช่วงเหนืองานเรา เมื่อทนมไม่ไหวเขาก็จะจากเราไป ทำให้เราทาดกำลังไปโดยใช่เหตุ จึงคนใกล้ตัวเราซึ่งเขามีความจริงใจและจงรักภักดีต่อเราด้วยแล้ว เรื่องอย่างนี้ไประบ่างมาก เพราะเขาขอมกุ่มเทช่วงเหนือเราทุกอง่าง แต่ผลที่เขาได้รับก็คือเราไปพุดจา ดุนมันเขาบ้าง เราไม่ขง่งองส่งเสริม เขาแต่ไปกดเขาไว้บ้าง ไปขง่งองคนอื่นให้คนอื่นมาข่มเหงรังแกเขาบ้าง เมื่อโดนอย่างนี้เข้า ไม่ว่าจะใครก็ทนมได้ไม่นาน แม้แต่ตัวเราก็จะอง่างนี้บ้างก็ดองเหนมือนกัน

เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว เราก็ไม่ควรทำอง่างนั้น ต้องคอยดูว่าคนใกล้ชิดเราคนใดมีความจริงใจ จงรักภักดี ซื่อสัตย์ ไม่มีนอกไม่มีใน เราก็ควรขง่งองชมเชย ให้เกียรติ ให้กำลังใจ สนับสนุนให้ก้าวหน้าสูงขึ้น ให้โอกาสเขาทำงานตามสติกำลังของเขา เราดูองุ่น่างๆ ดองแนะนำตักเตือน เมื่อเห็นเขาจะพลาดเท่านั้นก็พอที่จะผูกมิตรผูกมัดใจเขาไว้ได้แล้ว คนที่ถูกผูกมัดใจไว้ด้วยหลักต่างๆ เหล่านี้เขาจะไปไหนรอด

ความล้มเหลวที่แท้จริง

ลูกรัก...

คนเราทุกคนต่างกลัวความล้มเหลวด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะในหมู่
นักธุรกิจและในชีวิตครอบครัว อันที่จริงทุกคนก็เคยเคยผ่านความล้มเหลวกัน
มาแล้วไม่มากนักหรอก ความสำเร็จของความล้มเหลวกันดี แต่ก็ผ่านกันมาได้ด้วยดี
เพราะไม่ท้อแท้ ไม่ยอมจำนนให้แก่ความล้มเหลว ต่อสู้จนเอาชนะมาได้ แต่ความ
ล้มเหลวที่ผ่านมานั้นทำให้ความล้มเหลวที่แท้จริงไม่ เพราะยังมีความสำเร็จอยู่
ความล้มเหลวที่แท้จริงก็คือความล้มเหลว ความล้มเหลวเป็นความล้มเหลวซึ่ง
เชิงของคนเรา เพราะจะไม่สามารถไปถึงจุดหมายความสำเร็จได้เลย

แท้จริงไม่ว่าเราจะทำงานอะไรย่อมมีอุปสรรคขัดข้องทั้งสิ้น ผิดพลาด
บ้าง ทุพพูนบ้าง ไม่ได้ตามที่ต้องการบ้าง นั่นมิใช่แสดงถึงความล้มเหลว
แต่เป็นการบอกให้เราทราบว่าเราจึงบกพร่องอยู่ หากเราไม่ท้อแท้เลิกล้มเลิก
กลางคัน พยายามแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ไปหรือปรับเปลี่ยนงาน ปรับเปลี่ยน
วิธีการทำงานสิ่งใหม่ ก็จะสามารถสำเร็จได้ในที่สุด ตราบใดที่ยังลุกขึ้นมาสู้
ต่อไปได้ก็ถือว่ายังไม่ล้มเหลว พระท่านก็สอนไว้ว่า “เกิดเป็นคนควรพยายาม
รำไปจนกว่าจะสำเร็จประโยชน์” แม้ว่าการที่พยายามนั้นจะมีทางสำเร็จเพียง
น้อยนิด แต่ก็ถือว่าได้ใช้ความพยายามแล้ว คนเรา: ดุณมันเราไม่ได้ว่าเป็นคน
ล้มเหลว เป็นผู้แพ้ ผู้ยอมจำนนชีวิต ดังนั้น ถ้าเราไม่ต้องการล้มเหลวก็ต้อง
ไม่ล้มเลิก เมื่อยังไม่ล้มเลิกก็ยังไม่ล้มเหลวแน่นอน

แพ้ภัยตัวเอง

ถูกรัก...

เรื่องความมกตัญญูนั้น ความจริงก็ไม่อยากจะพูดบ่อยนัก เพราะเกรงว่า ลูกจะเห็นว่าพ่อแม่เรื่องเรื่องความมกตัญญูจากลูก แต่ก็จำเป็นจะต้องบอกบ่อยๆ จะเป็นผลดีแก่ตัวลูกเอง กล่าวคือคนที่ขาดความมกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ ที่อยู่อาศัย หรือแม่แต่ประเทศชาติ บ้านเมืองนั้นถือได้ว่าเป็นผู้แพ้ภัย ตัวเอง ประสบความเจริญได้จาก จึงเป็นคนอกตัญญูหรือเป็นคนเนรคุณด้วยแล้ว ท่านถือว่าเป็นคนบาปหนักทีเดียว ดังที่พระท่านสอนไว้ว่า

“ได้นั่งหรือนอนที่เงาของต้นไม้ใด ไม่พึงหักรานกิ่งของต้นไม้ นั้น เพราะผู้ประทุษร้ายมิตรเป็นคนบาป”

คนที่เนรคุณต้นไม้ที่ตนแดงกิ่งพาทาอาศัยร่มเงาท่านจึงว่าเป็นคนประทุษร้ายมิตรและเป็นคนบาปเพราะทำร้ายได้แม้กระทั่งต้นไม้ที่มีบุญคุณ แล้วคนเลว นากกว่าไปเนรคุณต่อคนที่มีบุญคุณเข้าจะเป็นคนบาปและเป็นคนเลวแต่ไหน คนเนรคุณนั้นย่อมได้รับผลเป็นความชั่วเอง โดยที่ไม่ต้องรอให้คนอื่นมาลงโทษเลย แต่ฟ้าดินคือกรรมจะลงโทษเขาเอง ทำให้เขาแพ้ภัยตัวเองตลอดไป คนที่แพ้ภัยตัวเองนั้นจะทำอะไรก็จะติดขัด มีอุปสรรคไปหมด ที่ควรได้ก็ไม่ได้ ที่ไม่ควรเสี่ยง ก็เสี่ยง จะได้อะไรแต่ละอย่างดูมันยากเย็นแสนเข็ญเสี่ยงจริง คนที่แพ้ภัยตัวเองอย่างนี้ บางทีก็ไม่รู้สึกตัวว่าทำไมตัวเอง จึงเป็นแบบนี้ กลับไปโทษคนอื่น โทษช้:ตากรรม โทษดวงดาวไปโน่น ทั้งที่ตัวเองทำเอาไว้เอง คือตัวเองเป็นคนอกตัญญู เป็นคนประทุษร้ายมิตร หรือเป็นคนเนรคุณคนแก่ๆ

การตอบแทนบุญคุณ

ลูกรัก...

การตอบแทนบุญคุณคนที่ผู้มีพระคุณนั้นเป็นสิ่งควรทำเป็นความดี ผู้คนขงก่องสรรเสริญ แต่การตอบแทนบุญคุณนั้นต้องเป็นไปโดยชอบธรรม ถูกต้อง และไม่ก่อทุกข์ก่อเวรให้แก่ตนเองและผู้อื่น เช่น ต้องการตอบแทนบุญคุณพ่อแม่โดยการไปปล้นจี้หรือฉ้อโกงเขาเพื่อนำเงินและสิ่งของมาให้พ่อแม่ โดยอ้างว่าทำเพื่อตอบแทนพระคุณพ่อแม่ หรือขอมทำชั่วทำผิดเพื่อทดแทนบุญคุณกันโดยให้การสนับสนุนหรือทำผิดระเบี่ยงบต่างๆ ตามที่ผู้มีพระคุณขอร้องให้ช่วย อย่างนี้เรียกว่าตอบแทนพระคุณโดยไม่ถูกต้อง ไม่น่านับขงก่องและ ไม่ควรทำ เพราะการตอบแทนคุณคนที่ไม่ดีแต่มีบุญคุณกันด้วยการขงก่องสนับสนุน หรือขอมให้ได้เป็นใหญ่มีอำนาจ จะกลายเป็นการส่งเสริมให้เขาไปก่อความเดือดร้อนให้แก่คนอื่นไป

การที่เราจะตอบแทนบุญคุณใครอย่างไรจะต้องพิจารณาดูให้ดี ถ้าตอบแทนในทางที่ถูกต้องก็มีคุณ ตอบแทนในทางที่ไม่ถูกต้องก็มีโทษขงก่องๆ ไม่ตอบแทนเสียเลยดีกว่า แม้จะไม่ได้ดีแต่ก็ไม่ทำตกุน หากทางตอบแทนเขาทางอื่นที่ไม่ผิดดีกว่า การตอบแทนโดยวิธีที่เขาได้ แต่ตัวเราต้องมารับกรรมหรือคนอื่นต้องมาเดือดร้อนด้วยขงก่องไม่สมควรแน่นอน การตอบแทนบุญคุณกันนั้นใช้ว่าจะทำได้ครั้งสองครั้ง ก็ได้แค่วันสองวัน หรือทำได้แค่วิธีเดียว ตราบใดที่เราขงก่องมีลมหายใจขงก่องเราก็สามารถจะตอบแทนบุญคุณเขาได้หลายๆ ครั้ง หลากๆ วิธี ขอให้การตอบแทนนั้นไม่ผิดธรรมเป็นใช้ได้

สุขแท้หรือสุขเทียม

ลูกรัก...

คนเราทุกวันนี้ต่างดิ้นรนหาหาเงินทองกันตัวเป็นเกลียว แม้ด่า
มิดดักดันซึ่งควรเป็นเวลาหลับนอนก็ยังทำงานกันเพื่อเงินทอง ก็จริงอยู่ที่ว่า
เงินทองเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนในยุคใหม่ เพราะเงินทองสามารถบันดาลสิ่งที่
คนต้องการได้ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นลาภ ยศ สรรเสริญ และสุข ว่ากันว่าไม่มีเงินก็ไม่มี
สุข หรือมีเงินเท่าเรีงกว่าน้อง มีทองเท่าเรีงกว่าพี่ ถ้ามีทั้งเงินทั้งทองเราก็ให้
เป็นทั้งน้องทั้งพี่ แต่ก็ต้องดูกันให้ลึกต่อไปว่าความสุขนั้นตกอยู่แก่ใคร ใคร
เป็นคนได้รับความสุขที่แท้จริงจากเงินทองหรือจากลาภยศที่แสวงหากัน

ในบางครอบครัวพ่อบ้านมุ่งแต่ทำงานหาเงินให้ครอบครัว จนไม่มี
เวลาให้กับครอบครัว ปล่อยให้ภรรยาและลูกเต้าดูแลกันเองแข็งบเหนงอายุที่บ้าน
ในบางครอบครัวพ่อบ้านไปมีบ้านเล็กบ้านน้อยสารองไว้ต่างหาก ได้แต่ส่งเงิน
ทองให้ภรรยาและลูกใช้เป็นเดือนๆ ไป โดยเข้าใจว่าภรรยาและลูกมีเงินใช้พอ
เพียงพอมีความสุขแล้ว ถ้าจะถามว่าความสุขที่พ่อบ้านหยิบยื่นให้นั้นเป็นความสุข
แท้หรือความสุขเทียมก็ตอบได้ว่าเป็นความสุขเทียมแน่นอน ภรรยาและลูกนั้น
จะมีความสุขแท้ได้ที่ไหน จะมีก็แต่ความระทมทุกข์ โทมน้ำตาต่างท้าว ความสุขที่
ปะปนกับน้ำตาและความว่าเหน็บนั้นจะเป็นความสุขแท้ได้อย่างไร บ่อเกิดแห่ง
ความสุขที่แท้จริงในครอบครัวนั้นก็คือความรัก ความอบอุ่น และการได้อยู่กัน
พร้อมหน้า ส่วนเงินทองลาภยศนั้นเป็นเพียงองค์ประกอบเท่านั้น หากความสุข
แท้ให้ครอบครัวดีกว่าหาสุขเทียมให้ครอบครัวจึงจะนับว่าเป็นครอบครัวที่แท้จริง

ประสาคนแก่

ลูกรัก...

เรื่องของคนแก่มักเป็นเรื่องน่ารำคาญสำหรับคนหนุ่มสาว ทั้งนี้เพราะ
วัยที่แตกต่างกัน คนแก่ส่วนใหญ่จะ: จู้จู้ป่น ใจน้อย ชอบให้ลูกหลานเอาอกเอาใจ
ความผิดเขื่องซ้ำ ส่วนคนหนุ่มสาวชอบความรวดเร็ว เด็ดขาด ไม่ชอบพูดมาก
นอกจากกับคนที่ตัวรักเท่านั้น ประสาคนแก่เป็นอย่างนี้ จึงทำให้คนแก่กับคน
หนุ่มสาวเข้ากันไม่ค่อยได้ แม้จะเป็นพ่อแม่ลูกกันก็ตาม

เวลานี้พ่อกับแม่เองก็แก่แล้ว อาจ: จู้จู้ป่นไปบ้างลูกก็อย่าถือสา
เพราะมันไม่ได้ตั้งใจ ทนรำคาญเอาหน่องก็แล้วกัน คนแก่ก็เป็นอย่างนี้เกือบ
ทุกคนแหละ เห็นอะไรเป็นขวางหูขวางตาไปหมด ไม่ใส่ใจสิ่งบ้างก็ได้ นิ่งฟังเฉยๆ
สิ่งบ้าง ปล่องให้พ่อกับแม่บ่นไปตามประสาคนแก่ก็ได้ เห็นองหนักเข้าก็จะหยุด
ไปเองแหละ ทำใจได้เล่าลูกเอ๋ย การจู้จู้ป่นเขาว่ามันเป็นนิสัยประจำตัวของ
คนแก่ทุกคน หากได้บ่นออกมาบ้าง ได้ดุด่าลูกหลานบ้าง มันทำให้คนแก่
อายุยืนเพราะ: ปอดได้ทำงาน เลือดลมมันเดินคล่องเป็นเครื่องกระตุ้นหัวใจ
ชนิดหนึ่ง หากคนแก่หยุดบ่นเมื่อไรลูกหลานจะ: เด็ดร้อนเมื่อนั้น เขาว่า
อย่างนั้นลูกคอยดูต่อไปก็แล้วกันว่า: จริงอย่างเขากว่าหรือไม๊ ไงๆ ตอนนั้นลูกก็
ทนเอาหน่องก็แล้วกัน พ่อกับแม่จะ: บ่นให้ลูกหลานรำคาญไปได้ไหนสักเท่าไร

ฝากไว้ให้ลูก

ลูกรัก...

คงประจักษ์	แจ้งจำ	ดำเกื้อหนุน
ที่พ่อแม่	เว่งแฉ้อ	เกื้อการณง์
เป็นต้นทูน	สร้างชีวิต	เสริมกิจการ
ขอจบคำ	พ่อแม่	ไว้แดนี้
ฝากไว้	มรดก	ตกลูกหลาน
ช่วงกันจำ	จับได้งว	ให้เซ่งวชาญ
จะพันผ่าน	พาลภย	ได้จาเรณ
ขอให้ลูก	พินิจ	ทำดีดชอบ
ถูระบอบ	ปฏิบัติ	ไม่กัดเงิน
ถูกบุดดล	ถูกเวลา	อง่าทาดเกิน
เน้นดำเนิน	สาขกลาง	ทุกอง่างไป
ขอจบคำ	พ่อแม่	เพียงงแดนี้
จำลาที่	นมดกาล	จะพานไป
รักดีดถึง	ลูกมาก	จากหัวใจ
ถึงตัวไกล	ใจอ่ง	ดูลูกเองๆ

นิรัน ว ปวดตาริ ยี่ ปสเส วชชทสสิน
นิกคยหวาทิ เมธาวิ ตาทิส ปณชิต ภาเช
ตาทิส ภาชมานสส เสยโย โหติ น ปาปิโย.

บุคคลทั้งเห็นผู้มีปัญญา ช่างชัโทษ
ดองพูดนักมปรามเนมือนผู้ชัุมกรพิงให้
และทั้งดบผู้เป็นบัณฑิตเช่นนั้น เพราะเมื่อดบ
คนเช่นนั้น ช่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีเสียงเลง

ย. ๘ ๒๕/๒๕

ชมรมพุทธศาสน์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับอย่างถูกต้อง
๒. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๓. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแก่สมาชิกและผู้สนใจ

แนวทางปฏิบัติ

๑. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจโดยการจัดเทศน์หรือปาฐกถาธรรม ตามโอกาสอันควร
๒. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ โดยการจัดหาหนังสือหรือวารสาร ต่างๆที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้สมาชิกได้ศึกษา
๓. ส่งเสริมให้สมาชิกและผู้สนใจ ได้มีการฝึกอบรมทางด้านสมาธิ ภาวนา
๔. ส่งเสริมให้สมาชิกและผู้สนใจได้มีโอกาสไปคารวะครูบาอาจารย์ และบำเพ็ญธรรมปฏิบัติ
๕. เป็นศูนย์กลางให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยน ยืม หนังสือธรรมะอันมีคุณค่าระหว่างสมาชิกด้วยกัน
๖. ชักชวนให้สมาชิกและผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในวาระอันสำคัญตามประเพณีนิยมของพุทธศาสนิกชน
๗. เผยแพร่ธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจ โดยการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะที่น่าสนใจ

**รายชื่อหนังสือของ
ชมรมพุทธศาสตร์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
ซึ่งจัดพิมพ์เผยแพร่แล้ว**

* ๑.	พุทธศาสนาปฏิบัติอย่างไร
พระบรมราชาวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๖	๘,๐๐๐ เล่ม
	พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๖	๘,๐๐๐ เล่ม
* ๒.	โสฬสธรรม
ธรรมเทศนา สมเด็จพระญาณสังวร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๖	๘,๐๐๐ เล่ม
	พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๖	๘,๐๐๐ เล่ม
* ๓.	พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ
ชีวประวัติ ธรรมเทศนา บทประพันธ์ และธรรมบรรยาย
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗	๒๐,๐๐๐ เล่ม
* ๔.	อัตตโนประวัติ
อัตตโนประวัติ พระนิโรธรังสีคัมภีรปัญญาจารย์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗	๑๐,๐๐๐ เล่ม
	พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๐,๐๐๐ เล่ม
	พิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๓๖	๑๐,๐๐๐ เล่ม
* ๕.	อนาลโยปุชา
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์ขาว อนาลโย และประวัติวัดถ้ำกลองเพล
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗	๑๒,๐๐๐ เล่ม
* ๖.	ประทีปในต่างแดน
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์สุวจน์ สุวโจ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๒,๐๐๐ เล่ม
* ๗.	สัตตรัตน์
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์หลุย จันทะสาโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๒,๐๐๐ เล่ม
	พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๓	๒๐,๐๐๐ เล่ม

* ๘.	บทสวดมนต์ฉบับกัลยาณชน พร้อมคำแปล
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘	๒๐,๐๐๐	เล่ม
* ๙.	ธัมมวโรวาท
พระธรรมเทศนา พระอาจารย์สิงห์ทอง ธัมมวโร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๘	๘,๐๐๐	เล่ม
* ๑๐.	ประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ
ท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสัมปันโน
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๙	๕,๐๐๐	เล่ม
* ๑๑.	ประทีปแห่งทวีปเอเชีย
โดย ... เซอร์ เอตวิน อาร์โนลด์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๐	๑๐,๐๐๐	เล่ม
* ๑๒.	พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนอะไร
โดย สมเด็จพระญาณสังวร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๐	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๑๓.	พระราชวุฒาจารย์ (หลวงปู่ศุข อตุโล)
ประวัติชีวิต - คติธรรม - ธรรมเทศนา โดย พระครูนนทปัญญามารณ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๑	๒๐,๐๐๐	เล่ม
* ๑๔.	พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทิโก จันทร์)
อรรถโนประวัติ ธรรมบรรยาย และศิริมานนทสูตร
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๑	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๑๕.	แสงส่องใจให้เพียงพรหม
พระธรรมนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๒	๒๐,๐๐๐	เล่ม
* ๑๖.	พุทธศาสนสุภาษิต
พระธรรมนิพนธ์ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๐,๐๐๐	เล่ม
* ๑๗.	ปฏิบัติธรรมให้ถูกทาง
พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๐,๐๐๐	เล่ม

* ๑๘. ชิวประวัติ	หลวงพ่อกษม เขมโก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๖	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๑๙. พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑	พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗	๑๐,๐๐๐	เล่ม
* ๒๐. สุขุมคลุชา	พระปัญญาพิศาลเถระ (ไพฑูริย์ สุขุมคโล)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗	๑๒,๐๐๐	เล่ม
* ๒๑. ราชสังวรญาณปูชา	พระราชสังวรญาณ (หลวงพ่อกุศล ฐานิโย)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๘	๒๐,๐๐๐	เล่ม
* ๒๒. ชีวิตงานและสังคมที่สมบูรณ์	พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๘	๑๐,๐๐๐	เล่ม
* ๒๓. ธรรมะหลวงปู่หล้า เขมปัตโต	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๙	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๒๔. หลวงปู่แหวน สุจิณฺโณ	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๒๕. พระโพธิญาณเถร (หลวงพ่อบุชา สุภทฺโท)	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๒๖. มรดกธรรม	พุทธทาส อินทปัญโญ
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๒๗. พระครูบาเจ้าศรีวิชัย	นักบุญแห่งลานนาไทย
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๒๘. สมานิ	อาจารย์เสฐียรพงษ์ วรรณปก
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๕,๐๐๐	เล่ม

* ๒๙. หยตน้ำบนใบบัว	พระราชญาณวิสุทธิโสภณ พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๒	๘,๐๐๐	เล่ม
* ๓๐. เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ	ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๓	๗,๐๐๐	เล่ม
๓๑. ท่านพ่อลี ธมฺมธโร	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๓	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๓๒. ธรรมะสำหรับผู้บริหาร	พระเทพบัณฑิต พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔	๑๕,๐๐๐	เล่ม
* ๓๓. อาจารย์สุชีพ ปุญญานุภาพ	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔	๖,๐๐๐	เล่ม
๓๔. พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๓๕. ธัมมานุธรรมปฏิบัติ	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๓๖. พระอาจารย์วัน อุตตโม	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๓๗. เทสโกวาท	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๕	๘,๐๐๐	เล่ม
๓๘. หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๓๙. พระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๖	๑๐,๐๐๐ ๔,๕๐๐	เล่ม เล่ม
๔๐. วัฒนธรรมมหาเถรบุชา	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๒,๐๐๐	เล่ม
๔๑. คำพ่อคำแม่	พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๕,๐๐๐	เล่ม

* หนังสือหมดแล้ว

มุ่งถ่ายทอด	ความคิด	ชี้ผิดถูก
มุ่งให้ลูก	รู้ใจ	ความไฝ่ฝัน
เป็นแนวคิด	ศึกษา	ค่าอนันต์
ดำรงมั่น	ความดี	วิถีไทยๆ

พระธรรมกิตติวงศ์
(ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต)
เจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม